

TEŞEKKÜR

Yazar, bu çalışmanın gerçekleşmesine katkılarından dolayı, aşağıda adı geçen kişi ve kuruluşlara içtenlikle teşekkür eder;

Sayın Prof. Dr. Mübeccel Gönen, tez danışmanım olarak çalışmanın her aşamasında değerli fikirleri ile çalışmayı yönlendirmiş, büyük bir özveri ve içtenlikle yardım ve desteğini esirgememiştir.

Sayın Doç. Dr. Mesude Atay, tez çalışmasının planlanması aşamasında çalışmaya yol gösterici katkılarda bulunmuştur.

Sayın Prof. Dr. Nilüfer Voltan Acar, Prof. Dr. Füsün Çuhadaroğlu ve Prof. Dr. Füsün Akkök, değerli fikirleri ve görüşleri ile veri toplama aracının oluşturulmasında katkıda bulunmuşlardır.

Sayın Dr. Erdem Karabulut, tez çalışmasının istatistiksel olarak planlanmasına ve istatistiksel olarak değerlendirilmesine katkıda bulunmuştur.

Sayın Prof. Dr. İsmihan Artan, Prof. Dr. Nilgün Metin, Doç. Dr. Elif Üstün ve Yrd. Doç. Dr. Figen Turan, tez jürisinde görev alarak çalışmaya değerli katkılar sağlamışlardır.

Sayın Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi çalışanları, tez çalışmasının veri toplama aşamasında katkıda bulunmuşlardır.

Sayın Gülsüm Işıtan, Zafer Işıtan ve Gülsen Deniz, tez çalışmasının her aşamasında sonsuz sevgi, anlayış ve sabırla destek olmuşlardır.

Sayın Arş. Gör. Elçin Çakar Terzioğlu, Tuba Türkmen ve Mehmet Toran tez çalışması boyunca hiçbir yardımını, desteğini esirgememiş ve değerli fikirleriyle katkıda bulunmuşlardır.

ÖZET

Işıtan, S. Resimli çocuk kitaplarının benlik kavramıyla ilgili konuları içermesi yönünden incelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Programı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2005. Bu araştırma, Türkiye’de Türkçe basılmış yerli ve yabancı resimli çocuk kitaplarının benlik kavramıyla ilgili mesajları içerip içermediklerini analiz etmek amacıyla planlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 1980-2003 yılları arasında basılmış olan, kütüphanelerde, özel koleksiyonlarda ve piyasada bulunan ve random yöntemiyle seçilmiş olan 45 çeviri, 195 yerli kitap olmak üzere toplam 250 kitap oluşturmuştur. Ayrıca, seçilen kitapların bir öykü özelliği taşımasına dikkat edilmiştir. Kitaplar, araştırmacı tarafından geliştirilen ve üç uzman görüşü alınarak hazırlanan “Benlik Kavramı Konuları Kontrol Listesi” ile değerlendirilmiştir. Kontrol listesinde 6 genel konu bulunmaktadır. Her genel konunun alt konuları bulunmaktadır. Her bir genel ve alt konuyu işlemiş olan kitap sayısı belirlendikten sonra tablolar oluşturulmuştur. Tablolar, SPSS 12.0 programıyla analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda; örnekleme oluşturan resimli çocuk kitaplarının en fazla işlenen genel konusunun akran ve çevre ilişkileri olduğu, en az ise akademik durum ve fiziksel görünüm olduğu saptanmıştır. Bu nedenle, az sayıda işlenen konulara daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, kendilik algısı, konu analizi.

ABSTRACT

Işıtan, S. Study on analysing children's picture story books about self concept subject matter. Hacettepe University Institute of Health Sciences, Master of Science Thesis in Child Development and Education, Ankara, 2005. This research was planned and carried out to study Turkish children's picture story books, to ascertain whether the subject matter about self concept. The samples used in research were chosen from amongs books printed between the years 1980-2003 and taken at random from various kindergartens, libraries, private collections and from those sold in bookshops. Of the 250 children's picture story books, 195 were local and 55 were translation. It was considered important to choose books which had a definite storyline and also only one story and not a collection of unconnected stories. The books chosen were studied and then registared on a "Check List of Self Concept Subject Matter" specially prepared by the researcher from this a "main subject list" was prepared and then divided into "sub-subject lists". It was then decided how many books were numbered under each subject heading. The tables were analized by using the SPSS 12.0 computer statistical program. According to the findings at the end of the research the main subjects of "peer and environmental relationships" was the most worked up subject and "academical condition" and "physical appearence" were the least worked up subjects. While it was seen that the subjects which were worked up less must be focused on more in the present.

Key Words: Children's literature, self perception, content analysis.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
TABLOLAR DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı ve Varsayımları	1
1.1.1. Araştırmanın Amacı	2
1.1.2. Varsayım	2
1.1.3. Temel Problem	2
1.1.4. Alt Problemler	3
2. GENEL BİLGİLER	
2.1. Çocuk Edebiyatının Tanımı ve Tarihsel Gelişimi	4
2.1.1. Tanımı	4
2.1.2. Dünya’da Çocuk Edebiyatının Gelişimi	4
2.1.3. Türkiye’de Çocuk Edebiyatının Gelişimi	7
2.2. Çocuk Kitabının Önemi	10
2.2.1. Çocuk Kitabının Yararları	11
2.3. Çocuk Kitabının Türleri	12
2.3.1. Masallar	13
2.3.2. Biyografiler	14
2.3.3. Müracaat Eserleri ve Fen Kitapları	14
2.3.4. Şiirler	15
2.3.5. Hikayeler ve Romanlar	15
2.3.6. Tiyatro Eserleri	16
2.3.7. Çizgi Romanlar	16
2.3.8. Resimli Kitaplar	17

2.4. Resimli Çocuk Kitapları	20
2.4.1. Resimli Çocuk Kitabı Çeşitleri	20
2.4.2. Kitap Resimlendirme Sanatı	21
2.4.3. Kitapta İç Yapı Özellikleri	24
2.4.4. Resimli Çocuk Kitabında Olması Gereken Kriterler	28
2.5. Çocuklarla Edebiyatı Paylaşma	28
2.5.1 Okuyucu Merkezli Edebiyat Yaklaşımı	35
2.6. Benlik Kavramı	35
2.6.1. Tanımı ve Kuramsal Yaklaşımları	35
2.6.2. Çocukta Benlik Gelişimi	36
2.6.3. Benlik Saygısı	38
2.7. Resimli Çocuk Kitapları Çocuk Gelişimi İlişkisi	39
2.7.1. Resimli Çocuk Kitapları Çocuk Psikolojisi İlişkisi	40
2.8. Benlik Kavramıyla İlgili Konuları İşleyen Yabancı Resimli Çocuk Kitapları	41
2.9. Konuyla İlgili Araştırmalar	44
3. GEREÇ VE YÖNTEM	
3.1. Araştırmanın Evreni	47
3.2. Araştırmanın Örneklemi	47
3.3. Araştırma Yöntem ve Araçları	47
4. BULGULAR	51
TARTIŞMA	71
SONUÇLAR	81
ÖNERİLER	83
KAYNAKLAR	86
EKLER	
EK 1. Benlik Kavramı Konuları Kontrol Listesi	
EK 2. Örneklemi Oluşturan Resimli Çocuk Kitapları	

SİMGELER VE KISALTMALAR

Min.	Minimum Puan
Max.	Maksimum Puan
S.S.	Standart Sapma
x	Aritmetik Ortalama

ŞEKİLLER

	Sayfa
4.1: İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarının Benlik Kavramı Genel Konularına Göre Dağılımı	52
4.2: “Akran ve Çevre İlişkisi” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	54
4.3. “Aile İlişkileri” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	56
4.4. “Akademik Durum” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	57
4.5. “Fiziksel Görünüm” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	58
4.6. “Korku ve Kaygı Durumu” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	59
4.7. “Mutluluk ve Doyum” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	61
4.8. “Akran ve Çevre İlişkisi” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	62
4.9. “Aile İlişkileri” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	63
4.10. “Akademik Durum” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	64
4.11. “Fiziksel Görünüm” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	65
4.12. “Korku ve Kaygı Durumu” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	66
4.13. “Mutluluk ve Doyum” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	67
4.14. Benlik Kavramıyla İlgili Alt Konuların İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	69

TABLOLAR

	Sayfa
4.1: İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarının Benlik Kavramı Genel Konularına Göre Dağılımı	51
4.2: “Akran ve Çevre İlişkisi” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	53
4.3. “Aile İlişkileri” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	55
4.4. “Akademik Durum” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	56
4.5. “Fiziksel Görünüm” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	57
4.6. “Korku ve Kaygı Durumu” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	59
4.7. “Mutluluk ve Doyum” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı	60
4.8. “Akran ve Çevre İlişkisi” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	61
4.9. “Aile İlişkileri” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	62
4.10. “Akademik Durum” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	63
4.11. “Fiziksel Görünüm” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	64
4.12. “Korku ve Kaygı Durumu” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	65
4.13. “Mutluluk ve Doyum” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	66
4.14. Benlik Kavramıyla İlgili Alt Konuların İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	68

4.15. Benlik Kavramıyla İlgili Genel Konuların Minimum, Maximum, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Puanlarının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı	70
--	-----------

1. GİRİŞ

Kitaplar, insan hayatının ayrılmaz bir parçasıdır ve kişinin birçok yönden gelişmesine yardımcı olmaktadır. Kitaplar sayesinde kişi bilgi ve deneyimlerini genişletir, kişiliğini geliştirir, hayata farklı açılardan bakmayı öğrenir.

İnsanoğlu kitaplarla küçük yaşlardan itibaren karşılaşmaya başlamaktadır. İnsanın kitapla ilk tanışması yaklaşık 18 ay civarında kazanılan sayfa çevirme becerisiyle birlikte olmaktadır.

Önceleri kitap çocuk için oyuncak niteliğindedir. Başlangıçta kitabın resimlerine ilgi duyan çocuk, büyüdükçe kitabın sadece resimlerine değil konularına da ilgi duymaya başlamaktadır.

Sever'e (1) göre bebeklik döneminden başlayarak çocukların, insan ve yaşam gerçekliğine ilişkin bireysel değerler oluşturmalarında, çocuk kitaplarının önemli bir işlevi vardır. Çocuk kitapları, çizginin ve dilin anlatım olanaklarıyla değişik karakter özelliklerini, dolayısıyla çeşitli kişilikleri anlatır. Karakterlerden ve onların ilişkilerinden esinlenerek yaratılan kurgularla; çocukların insanı, doğayı ve yaşamı tanımasına ilişkin bir deneyim alanı oluşturulur.

Okul öncesi dönemde çocukların hayal dünyaları oldukça gelişmiştir. Çocuklar dinledikleri ya da okunan öykü kitaplarının etkisinde kalarak kitaptaki karakterlerle özdeşim kurmaktadır. Kitaplar sayesinde yeni bilgiler öğrenerek yaşam deneyimlerini zenginleştirmektedirler.

Okul öncesi dönem çocuğun kişilik gelişiminde çok büyük bir önem taşımaktadır. Bu nedenle çocuklar için yazılmış olan kitaplar sadece bilgi verici ve eğlendirici olmamalı, onların olumlu benlik geliştirmelerini sağlayacak nitelikte de olmalıdır.

Sever'e göre (1); okul öncesi dönemde yetişkinler tarafından anlatılan, okunan masal, öykü gibi anlatılar çocuk-kitap etkileşimi adına, duyuşsal boyutlu ilk olumlu davranışların kazanılacağı ortamları yaratır. Bu dönemde resimli kitaplar, çocuklarda kitaba karşı ilgi ve sevgi uyandırır.

Zeigler(2), çocukların öykü kitapları sayesinde duygu ve düşüncelerini çekinmeden ortaya koyabildiklerini ve böylece öykü kitaplarının kişilik gelişimini bu yönden olumlu desteklediğini ileri sürmüştür. İyi nitelikli kitapların okuyucuyu olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Ülkemizde benlik kavramıyla ilgili resimli çocuk kitaplarının değerlendirilmesinin yapılmasına ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırma ülkemizde Türkçe basılmış olan resimli çocuk kitaplarının benlik kavramı ile ilgili konuları içerip içermediklerini analiz etmek amacıyla planlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı ve Varsayımları

1.1.1. Araştırmanın Amacı

Çocuk kitapları, çocukların bilişsel, dil ve kişilik gelişimleri için önem taşımaktadır. Çocukların ileride okumayı sevmesi ve okuma alışkanlığı geliştirmesi için onları küçük yaşta kitapla tanıştırmak gereklidir.

Okul çağı dönemindeki çocuklar, okumayı yeni öğrendiklerinden yazılı materyallere ilgileri büyük olmaktadır. Bu dönemde çocuğun kendiyle ilgili düşünceleri oluşmaya ve çeşitlenmeye başlar. Benlik kavramının temelleri okulöncesi dönemde atılıp okul çağında oluşturulduğundan çevrelerinin önemle düzenlenmesi gereklidir. Çocukların benlik gelişimleri onların gelecekteki yaşamlarını etkilemektedir.

Çocuklar, hayal dünyalarının geniş olması nedeniyle okudukları kitapların karakterleriyle kendilerini özdeşleştirirler. Bu nedenle nitelikli kitapların onları olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Olumlu mesajlar veren kitapların çocukların benlik kavramı üzerinde etkili olabileceği varsayılmaktadır. Bu da ülkemizde resimli çocuk kitaplarının konu bakımından değerlendirilmesinin yapılması gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu araştırma, Türkiye’de Türkçe basılmış yerli ve yabancı resimli çocuk kitaplarının benlik kavramıyla ilgili mesajlar verip vermediğini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

1.1.2. Varsayım

Türkiye’de bulunan Türkçe resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konuları içermemektedir.

1.1.3. Temel Problem

1980-2003 yılları arasında Türkçe basılmış resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konuları içermekte midir?

1.1.4. Alt Problemler

1. 1980-2003 yılları arasında Türkçe basılmış resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konulardan akran ve çevre ilişkileri hakkındaki konuları içermekte midir?
2. 1980-2003 yılları arasında Türkçe basılmış resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konulardan aile ilişkileri hakkındaki konuları içermekte midir?
3. 1980-2003 yılları arasında Türkçe basılmış resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konulardan akademik durum hakkındaki konuları içermekte midir?
4. 1980-2003 yılları arasında Türkçe basılmış resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konulardan fiziksel görünüm hakkındaki konuları içermekte midir?
5. 1980-2003 yılları arasında Türkçe basılmış resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konulardan korku ve kaygı durumu hakkındaki konuları içermekte midir?
6. 1980-2003 yılları arasında Türkçe basılmış resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konulardan mutluluk ve doyum hakkındaki konuları içermekte midir?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Çocuk Edebiyatının Tanımı ve Tarihsel Gelişimi

2.1.1. Tanımı

Literatürde çocuk edebiyatıyla ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları şöyledir:

Çocuk edebiyatı; çocukların büyüme ve gelişmelerine, hayal, duygu, düşünce yeteneklerine, zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı ürünlerdir .

Yalçın ve Aytaş (3)'a göre ;çocuk edebiyatı, çocuğun ilişkilerini düzenleyen, yaş grubuna göre, duygu ve düşüncelerini eksiksiz olarak anlatmasını sağlamayı amaç edinen edebi bir türdür .

Ciravoğlu, (4) “Henüz yetişkin olmayan ve eğitilmesi gereken toplumumuzun en genç üyelerinin düşünce dünyasına seslenebilecek sözlü ve yazılı ürünlerin tümüne Çocuk Edebiyatı adı verilir” demiştir.

Şirin (5) çocuk edebiyatını “Çocukların büyüme ve gelişmelerine, hayal, duygu, düşünce ve duyarlıklarına, zevklerine, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunmak amacı ile gerçekleştirilen çocuksu bir edebiyattır.” şeklinde ifade etmiştir.

Temple ve ark. (6); çocuk edebiyatının çocuklar için hazırlanmış kitapların ve basılı ürünlerin toplamı olarak tanımlamışlardır. Bu toplamda oluşan koleksiyon çok büyüktür ve giderek büyümeye devam etmektedir.

Kocabaş'ın (7) belirttiğine göre Koçoğlu (1987); “okul öncesi ve okul çağında çocuğun ihtiyacını karşılamak için oluşturulan edebiyata çocuk edebiyatı denir” demiştir.

Çocuk kitabını Tuncer (8) şu şekilde tanımlamıştır: “Çocuk kitabı, çocuğun ilgi ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılayan, fakat her şeyden önce çocuğun zevkle okuduğu bir eserdir” .

2.1.2. Dünyada Çocuk Edebiyatının Gelişimi

Klasik Dünya

Russell (9)'a göre edebiyat, sözel öykülerin ağızdan ağza anlatılmasıyla başlamıştır. Bu öyküler yetişkinler gibi çocukların da hoşuna gitmiştir. “Çocuk” ve “Yetişkin” edebiyatı arasında çok az fark bulunmaktadır. En erken edebiyat Klasik

Yunan ve Roma Dönemi'ne aittir. Yunanlılar, M. Ö. 500-300 yılları arasında ve Roma M. Ö. 300 ve M.S. 1500 yılları arasında hüküm sürmüşlerdir. Tüm Yunan çocukları Homer'in yazdığı ünlü şiirleri bilmektedir. İliad-a Trojen Savaşı'nı anlatan öykü ve Odyssey öyküsü herkes tarafından bilinmektedir. Diğer benzer çalışmalar Eski Yunan'ın Ezop Masallarıdır, bu öyküler ahlaki değerler veren hayvan masallarıdır. Romalılar Yunanlılardan etkilenmiştir. Virgil's Aeneid, Romalıların atalarının öyküleri ve Ovid's Metamorfoz, yüzyıllarca çocukların dilinde kalmıştır ve hala okunmaktadır.

Orta Çağda, Hristiyanlığın Romalılarda ve Avrupa'da yaygın olması nedeniyle eğitim kiliselerde olmuş ve kiliseler önem kazanmıştır. Bu dönemde çocukluğa fazla önem verilmemiştir. Bu dönemdeki ünlü öyküler arasında canavarlara karşı savaşılan kahramanlık öykülerini anlatan Anglo-Saxon epik Beowulf (18. y.y.) öyküleri bulunur. Örneğin Rosemary Sutcliff'in Dragon Slayer ve Kral Arthur'un romanları (yüksek macera, aşk, gizem, trajedi ve büyü içermektedir) yeniden çalışılmıştır. Amerikalı bir yazar olan Howard Pyle, küçükler için Arthur'un bazı öykülerini yeniden yazmıştır. "Kral Arthur'un Öyküleri ve Şövalyelikleri" (1903), Selma Hastings's Sir Gawain ve Yeşil Şövalye (1981) gibi modern resimli kitaplar yapılmıştır.

Orta çağdaki en ünlü öykü koleksiyonu 13. y.y'da "Gesta Romanorum" (Romalıların Öyküleri)dir. Ayrıca ahlaki değerleri anlatan fabllar ve ünlü kişilerin eğlenceli öyküleri bulunmaktadır. Bunlar arasında Chaucer ve Shakespeare de yer almaktadır ve kaynak öyküler olarak kullanılmaktadır. Orta çağ çocuklarının, hile öykülerini anlatan "Tilki Reynard" gibi öykülerden hoşlandıkları şüphesizdir. Sonrasında bu kitap Barbara Cooney'in resimli kitap versiyonu olan Chanticleer ve Tilki (1958) olarak yeniden basılmıştır.

Buna ek olarak bu tür eğlenceli dini öyküler, rahiplerin yaşantıları (tipik süslü ve geliştirilmiş) ve yerel efsaneler (yarı gerçek yarı hayali büyük kahramanlık öykülerini kutlama) dinleyiciye ahlaki ve dini değerleri vermektedir. Orta çağda öykü anlatıcılarının anlattığı öykülerde (tamamen komik uzun serilerde) hayal ve gerçek arasında fazla bir fark yoktur (9).

İngiltere'de özel olarak çocukların serbest okuma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla hazırlanan eserlerin yayımı 17. yüzyılda başlamıştır. Bu kitaplar, eski

çağlara ilişkin efsaneleri, ortaçağın ünlü hikayelerini ve peri masallarını içermektedir. “Ali Baba ve Kırk Haramiler”, “Alaaddin ve Lambası”, “Gemici Sinbad” gibi binbir gece masallarından yararlanılarak kaleme alınan bu masalların çocuklar için kitapçıklar halinde basımı yapılmıştır. Ucuza satılan bu kitaplar ABD’de çoğaltılmış ve büyük bir ilgi görmüştür (5).

İngiltere’de 18. yüzyıl başlarında çocuklar için yayımlanacak olan kitaplarda gerek içerik gerekse biçim bakımından birtakım özelliklere önem verilmesi görüşü önem kazanmıştır. Bu alanda emeği geçenler arasında başta John Newbery’nin küçük çocuklar için hazırladığı, birçok şarkı ve tekerlemeyi içeren “Anne Kaz” (Mother Goose) başlığı altında yayımlanan kitapçıkları bugün bile zevkle okunan kitaplar arasında yer almaktadır.

Fransa’da gerçek çocuk edebiyatının, Charles Perrault’un (1628-1703) peri masallarıyla başladığı söylenebilir. Daha önceki yıllarda Fransız çocukları genellikle La Fontaine’in (1621-1695) “fabl”leriyle yetinmekte idiler. Bu ülkede J. J. Rousseau (1712-1778) görüşleriyle çocuk edebiyatı alanında uğraşanları derinden etkilemiştir. Onun ileri sürdüğü düşünce ve ilkeleri benimseyen yazarlar, uzun bir süre eserlerinde daha çok dürüstlük, erdem, özveri gibi temaları işlemeye büyük bir özen göstermişlerdir. Fransız çocuk edebiyatında bu ahlaki-öğretici tutum, etkisini 19. yüzyılda ve hatta 20. yüzyılın başlarında sürmüştür.

Almanya’da çocuk edebiyatının oldukça eski bir geçmişi vardır. Bu ülkede küçük okurların okuma ihtiyacını karşılayan eserler dini özellikler taşımaktadır. 16. yüzyılda çocuklara seslenen eserler ise öncelikle öğretici ya da öğüt verici niteliktedir. Daha sonraki yüzyıllarda J. B. Basedow (1723-1790), J. F. Herbart (1776-1841) F. Froebel (1782-1852) gibi eğitimcilerin etkisiyle çocukların ilgilerine ve gelişimlerine uygun eserler yazılmaya başlanmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri’nde ilk yazılan çocuk kitaplarının başlıca özelliği ise öğretici ve belirli ahlak kurallarının benimsetilmesine yönelik olmasıdır. 19. yüzyılın sonlarına kadar ağırlığını hissettiren dini gelenekler bu ülkede çocuk edebiyatının gelişmesini büyük ölçüde etkilemiştir. Bununla birlikte, Avrupa’da ortaya çıkan yeni eğitimbilim görüşlerinin ışığı altında aynı yüzyılın ortalarında çocuklara özgü eserlerin de yayımı başlamıştır. L. M. Alcott (1832-1888) ve Mark Twain (1835-1910) gibi ünlü yazarların kaleme aldıkları eserler örneğin “Küçük

Kadınlar” (Little Women), “Tom Sawyer” ve “Huckelberry”- ilk Amerikan çocuk klasiklerinin önde gelenleri arasında sayılabilir (9).

Savaş Yılları

1920-1940 Yılları Arası

İki dünya savaşı sırasında çocuk edebiyatında ünlü eğlenceli eserler ortaya çıkmıştır. En ünlü kitaplar İngilizlere aittir. Hugh Lofting’in “Doktor Dolittle’nin Öyküleri” (1920) adlı kitabı hayvanlarla konuşan doktorun öyküsünü anlatmaktadır. Bu öyküler oldukça hayalidir.

A.A. Milne “Winnie The Pooh” (1926), çok ünlüdür. Öykü oyuncak hayvan maceralarından oluşmaktadır. J. R. R. Tolkien’in “Habbit” ya da “Orda Tekrar Arkada” (1937), “Yüzüklerin Efendisi” ünlü hayali eserlerdir (9).

İkinci Dünya Savaşından Günümüze Kadar Olan Edebiyat

Savaş sonrası çocuklarla ilgili eserlere ilgi artmıştır. 1922’den itibaren Newbery Ödülleri Amerika’da düzenlenmeye başlanmıştır. Ayrıca 1938’de Caldecott Ödül Töreni çocuk resimlendirmeleri için başlamıştır.

Bu dönemde çok fazla çocuk kitabı basılmıştır. Geçen son elli yılda hayali öyküler ün kazanmıştır. Yine bu dönemde Hristiyan alegorik çalışması olan C. S. Lewis’in “Narnia’nın tarihi” adlı eseri ünlüdür.

Ayrıca bu dönemde gerçekçi öyküler fazladır. Beverly Clearly’nin aile öyküleri, Judy Blume gibi yazarların sosyal sorunlarla ilgili eserleri bulunmaktadır. Diğer bir eğilim ise yeni realizm akımıdır. Bu akımda bazı tabular aşılmış, cinsellik, şiddet, savaş gibi konular ele alınmıştır. Buna örnek olarak J. D. Salinger’in “Çavdar Arasındaki Kaçak” (1951) adlı kitabı örnek olarak verilebilir (9).

Sonuç olarak çocuk kitaplarına ve çocuk kitabı resimlendirmelerine bakıldığında bu dönemde çok fazla gelişme olduğu görülmektedir.

2.1.3. Türkiye’de Çocuk Edebiyatının Gelişimi

Türkiye’de çocuk edebiyatı, dünyadaki çocuk edebiyatının gelişimiyle yakından ilgilidir. Genellikle edebiyat araştırmacıları, bütün yeniliklerin başlangıcı saydıkları Tanzimat dönemini, Türkiye’de çocuk edebiyatı gelişiminin başlangıcı saymaktadırlar. Tanzimat’tan önce, çocuklara yönelik daha çok doğrudan öğüt verici

kitapların kaleme alındığı görülmektedir. Bu eserler arasında, Şair Nabi'nin “Hayriyye” ve Sümbülzade Vehbi'nin “Lütfiye” isimli eserlerini sayılmaktadır. Bu eserler, her ne kadar şairlerin çocuklar için yazmış olduğu eserler olsa bile, ele aldıkları konu ve içerikleri bakımından daha çok büyüklere yönelik olduğundan, çocuk edebiyatı içerisinde değerlendirilmeleri mümkün değildir.

Bizde çocuk edebiyatı malzemelerinin genellikle sözlü gelenekte çok gelişmiş olduğu görülmektedir. Bunlar, masal, bilmece, tekerleme, atasözleri, Nasreddin Hoca fıkraları olarak evlerde; Karagöz oyunları şeklinde kahvehane veya toplantı yerlerinde çocuklara sunulmaktaydı.

Kayserili Dr. Rüştü'nün 1859 yılında yazdığı “Nuhbetü'l Etfal” isimli Arapça alfabe kitabının sonuna, çocukları eğlendirmek amacıyla çocuk öyküleri, fabl tercümeleri, kısa hayvan öyküleri eklediği bilinmektedir. 1869 yılında yayımlanan “Mümeyyiz” adlı dergi ilk çocuk yayınıdır.

Tanzimat döneminde dikkat çeken yazarlarımız arasında yer alan Ahmet Mithat'ın “Hace-i Evvel” ve “Kıssadan Hisse” isimli eserlerini bazıları, ilk çocuk kitapları arasında sayarlar.

Türkiye’de ilk çocuk kitapları, Şinasi, Recaizade Ekrem ve Ahmet Mithat'ın Fransızca’dan yaptıkları kısa şiirler ve hayvan öykülerini içeren çevirileridir. Ziya paşa, J.J. Rousseau’dan “Emile”’i çocuklar için tercüme etmiştir. Recaizade Ekrem “Tefekkür”, Muallim Naci “Ömer’in Çocukluğu” isimli eserlerini çocuklar için kaleme almışlardır. Tanzimat’ın hemen sonrasında, edebiyatçılarımızın git gide artan bir hızla çocuk edebiyatına yöneldikleri, tamamen çocukların hedef alındığı eserleri kaleme aldıkları görülmektedir. Çaylak Tevfik’in, 1883’de topladığı Nasreddin Hoca fıkraları buna örnektir.

19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında özellikle Ahmet Rasim, Ahmet Mithat, Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Tevfik Fikret, Ali Ekrem Bolayır, İbrahim Alaattin Gövsa, Ali Ulvi Elöve ve Aka Gündüz’ü çocuk edebiyatı yazarlarımız arasında sayabiliriz. Özellikle Milli Edebiyat Döneminde, çocuklarda dil bilincini geliştirmek, yeni nesilleri milli ve manevi değerler konusunda eğitmek amacıyla başta Ziya Gökalp olmak üzere, Ömer Seyfettin ve diğer milli edebiyat sanatçıları çocuklara yönelik birçok eser kaleme alarak, çocuk edebiyatımızın gelişmesine katkıda bulunmuşlardır.

Cumhuriyetin kuruluşundan hemen sonra ulusal egemenlik kavramının çocukların bilincine yerleşmesi, yeni toplum anlayışının gelişmesi için 23 Nisan 1920 Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılış günü, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak planlanmıştır. Böylece çocuk ve çocuk eğitiminin ulusal bir politika olarak düşünülmesi sebebiyle çocuk edebiyatının da çeşitlenerek geliştiği görülmektedir.

Cumhuriyetin ilanından sonra yapılan harf devrimi eski kitaplar, yeni harflerle yeniden basılmıştır. Cumhuriyet dönemi, bizde çocuk edebiyatının gelişmesinde diğer dönemlerden daha farklı bir çizgi takip eder. Özellikle bu dönemde çocuk daha çok önemsenir, çocuklara yönelik birçok etkinlik düzenlenerek, onların da toplum içinde çok özel ve önemli bir yere sahip oldukları vurgulanır. Reşat Nuri Güntekin, Mahmut Yesari, Peyami Safa, Abdullah Ziya Kozanoğlu, Rakım Çalapala, Kemalettin Tuğcu gibi yazarlar, Cumhuriyet dönemi çocuk edebiyatı yazarlarımız arasında önde gelen isimlerdir.

1940 yılına kadar yapılan iyi niyetli çabalara rağmen, çocuk edebiyatı alanında yapılan yayınların yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir.

Çocuk Esirgeme Kurumu'nun 1943 yılında çoğu çeviri 100'e yakın kitabı bastırarak dağıtması bu alandaki boşluğu doldurmaya yetmemiştir.

1950'li yıllarda çeşitli çocuk etkinliklerinin düzenlenmeye başlandığı, bu etkinlikler çerçevesinde, kitap haftaları ve kitap sergilerine yer verildiği görülmektedir. 1952'den itibaren çocuklara yönelik olarak yazılan eserlerde, toplumsal içerikli öykü ve romanlar yer alır.

Eflatun Cem Güney, "Açıl Sofram Açıl" ve "Dedekorkut masalları" ile Doğan kardeş ödülünü kazanırken , 1964 yılında da Vala Nurettin ve Nihal Karamağaralı'nın yazdığı "Korkusuz Murat" Doğan Kardeş ödülünü alır. Aynı dönemde Orhan Veli Kanık "La Fontaine "nin tercümelerini ve Nasreddin Hoca fıkralarını akıcı bir dille yazar. Fazıl Hüsnü Dağlarca, "Çocuk ve Allah", "Açıl Sofram Açıl", "Balina İle Mandalina", "Okumayı Seven Ayı" ve "Yaramaz Sözcükler" ; Aziz nesin "Şimdiki Çocuklar Harika", "Üç Karagöz Oyunu", "Pıtlatan Bal" isimli eserleri ile dikkat çekerler. Cahit Uçuk "Kırmızı Mantarlar", "Üç Masal", "Türk Çocuğuna Masallar", "Ateş Gözlü Dev" ve "Kurnaz Tilki" eserlerini yazar. Uçuk, "Türk İkizleri" adlı eseri ile "Hans Christian Andersen " ödülünü kazanır.

Mümtaz Zeki taşkın tiyatro eserlerinin yanı sıra “Çocuklarımıza Resimli Şiirler”, “Çitlembik Kız” ve “Çocuklara Kahramanlık Öyküleri” adlı eserleri yayınlar.

1960 yılında Türk Dil Kurumu ve Kültür bakanlığı çeşitli yarışmalar düzenlenmiştir. Bu dönemde; Rıfat Ilgaz “Hababam Sınıfı”, “Küçük Çekmece Okyanusu” ve “Can Kurtaran Yılmaz”ı yazar. Mehmet Seyda, roman ve öykü türünde “Bir Gün Büyüyeceksin”, “Şeytan Çekiçleri”, “Çikolata” ve “Düşleme Oyunu”nu kaleme alınmıştır. Çocuk edebiyatına yönelik eserlerde büyük bir artış görülmekle birlikte, bu eserlerde dil, anlatım ve pedagojik düzey bakımından istenilen başarının elde edildiğini söylemek mümkün değildir.

1966’dan sonra çocuk kitaplarında büyük bir gelişme görülmüştür. Talip Apaydın “Toprağa Basınca”, “Dağdaki Kaynak”, “Elif Kızın Elleri”, Gülten Dayıoğlu “Fadiş”, “Dört Kardeşiler”, “Suna’nın Serçeleri” ve “Yurdumu Özledim”i yazmıştır. 1966-67 yıllarında “Ayşecik” dizisi Türkiye’ye gelene kadar resimli kitap yok denecek kadar azdır. Bu kitaplardaki çizimler, boyama ve düzenleme tamamen batı aile yapısına ve sosyal ilişkilerine dayandığı için çocuklarla özdeşleşmesi zor, ancak baskı kalitesi yüksek kitaplar arasında yer almaktadır. Kitap kahramanının ismi değiştirilmiş olmasına rağmen yerli unsurlar yok denecek kadar azdır.

1950’li yıllardan sonra Amerikan çocuk edebiyatının tanınmış birçok kitabı dilimize çevrilmiştir. Bunlardan bir kısmı doğrudan Amerikan tarihi ve kültürüne ait çizgi romanlar olarak çocuklarımızın dünyasına girerken bir kısmı da uyarlamalarla çocuk edebiyatımızın içerisinde yer almışlardır. Bizde çizgi romanının bir gelenek haline gelmesinde Suat yalaz’ın “Karaoğlan” çizgi romanının ayrı bir yeri bulunmaktadır. Kendi tarihimizden çoğu özgün olayların canlandırıldığı “Karaoğlan” dizisi özellikle 12-15 yaş arası ilk gençlik çağı çocuklarının dünyasına seslenmiş ve ilgi ile okunmuştur. Karaoğlan Amerika’dan gelen “Teksas”, “Tom Miks”, “Zagore”, ve benzeri eğlendirici ve dinlendirici çizgi romanlar karşısında denge sağlayıcı niteliktedir. Çocuklara seslenen ve pedagojik düzeyi de ayarlanmış olan ilk resimli çocuk kitaplarından birisi olan Can Göknil’in “Bir Kirpi Masalı”dır (3,5,10).

2.2. Çocuk Kitabının Önemi

Çocuklar belli bir yaşa geldikleri zaman, onları eğlendirecek, eğitecek ve birtakım ihtiyaçlarını karşılayacak olan çocuk kitaplarına ihtiyaç duymaya başlayacaklardır. Çünkü kitaplar çocuklara zevk verir ve eğlendirir, onları hayal

dünyasına götürür, onlara bilmedikleri şeyleri öğretir, hayat ve olaylar karşısında rehberlik eder.

Kısa bir dönem olan çocukluk, gençlik, olgunluk ve yaşlılık dönemlerindeki zihinsel ve ruhsal gelişimi etkileyen en önemli faktörlerden birisidir (11).

Çocuk yaşadığı çağda ve içinde bulunduğu toplumda bir yere sahip olduğunu, uygulanacak eğitim ve edebiyat aracılığıyla anlayabilecektir. Bu yönde kendi kişiliğini geliştirmek için kazandığı ilk birikimlerden yaşam boyu yararlanacaktır (4).

Çocuk, okuduğu kitaplarla sadece okuma alışkanlığı edinmekle kalmaz, pek çok iyi ya da kötü alışkanlıklar edinir. Kitapla baş başa kaldığında, ona iyi ya da kötü konusunda yol gösterecek bir etken bulunmadığı için seçimi kendisi yapmak durumundadır. Doğasına uygun düşen kitaplardaki kahramanlarla ve konularla özdeşleşir. Bu nedenle kitap çocuk üzerinde, ana-baba ve öğretmenin eğitiminden daha etkin izler bırakabilecek güçtedir (12).

Küçük yaşlarda kitapla yapılan olumlu tanışma, çocukta kitaplara karşı sevginin doğmasına neden olacaktır. Bu sevgi şüphesiz, ileriki yaşlarda da devam edecektir. Çocuğun kitap sevgisi kazanması ve kitapla iyi ilişkiler kurması, çocuğa iyi ve sağlam bir eğitim verilmesi açısından önemlidir.

2.2.1. Çocuk Kitabının Yararları

Quzts (13), çocukların kendilerini ve çevresindeki insanları anlamaları konusunda kitaplardan yararlanmak gerektiğini vurgulamıştır. Kitaplar birçok olay ve problemlerin çözümünde yardımcı olabilmektedir. Davranış problemlerini çözmedeki en etkin yollardan biri çocuk kitaplarıdır.

Günümüzde eğitimciler birçok ruhsal problemlere sahip ve stres altında olan çocuklarla karşılaşmaktadırlar. Eğitimcilerin bu konularla ilgili olarak yazılmış olan kitaplardan haberdar olmaları gereklidir. bu tür kitaplar “bibliyoterapetik” kitaplardır. Quzts (1984) bibliyoterapiyi çocukların problemleriyle baş etmelerine yardımcı olan yöntemlerden biri olarak açıklamıştır (13).

Geçtiğimiz son otuz yıldır kişisel gelişim yayınları yaygın olarak kullanılmaktadır. Kişisel gelişim materyallerinin birçok çocuğun okuma ve matematik becerileri üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Kişisel gelişim yayınları;

*Çocuklarda merak duygusunu artırır ve çocuklar öyküdeki karakterler sayesinde kendilerini tanımlarlar.

*Gerçek yaşama dair öyküler en çok ilgi duyulan öykülerdir.

*Çocuklar tanımlayabildikleri öykülere karşı daha alıcılardır.

*Öykü çocuğun kişisel yaşamını yansıttığından çocuk kitabı daha ilginç ve anlamlı bulacaktır. Kitap okumak için motivasyonu artacaktır (14).

Öyküler ve duygusal gelişim arasındaki ilişki “klinik edebiyat” açısından da ele alınmıştır. En yaygın bulgu ise öykülerin, çocukların yaşamlarında karşılarına çıkabilecek problemlerle baş etmelerinde yardımcı olduğudur (yeni bir kardeşin doğumu, başka bir yere taşınma, okuldaki ilk gün gibi).

Çocuk edebiyatıyla ilgili olarak yapılan diğer klinik çalışma ise; istismara uğramış ya da travmatik deneyim yaşamış çocuklar için terapatik amaçlı öykü kitaplarının kullanılmasıdır. Bu sebeple karşılıklı öykü anlatma tekniği ile yapılan terapatik tedaviler gelişmiştir. Alexander’ın (15) aktardığına göre Miller ve Boe (1990) hastane personeli ile birlikte terapatik öykü anlatma tekniğini kullanmıştır. Öncelikle kütüphanede istenilen konuları içeren kitaplar saptanmış, sonra kitaplardan faydalanılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda öykülerin çocuklar için geçiş nesnesi olduğu bulunmuştur. Özellikle de çocukların gergin olduğu durumlarda onlara bu tarz kitapların okunmasının onları rahatlattığı görülmüştür. Resimli kitaplar çocuklara yaşamlarının ilk yıllarında “cinsel kimlik, ölüm kavramı, kayıp ve ayrılıklar, itaatsizlik “ gibi davranışlar hakkında bilgi ve deneyim kazanmalarını ve kültürel değerlerin sürekliliğini sağlamaktadır .

Ayrıca çocuk kitapları sayesinde çocuk kendi kültürü ve toplumdaki rolü hakkında bilgi edinir. Edebiyat çocukların kendilerini anlamalarını sağlamaktadır. Çocuk kitabı okuduğunda ve onu anlamlı bulduğunda kendi kendini tanımlayabilecek ve aile ve toplum içinde gelişen rolünü kavrayacaktır (16).

2.3. Çocuk Kitaplarının Türleri

Çocuk kitapları aşağıda belirtilen sekiz türden oluşmaktadır:

1. Masallar
2. Biyografiler
3. Müracaat Eserleri ve Fen Kitapları
4. Şiirler
5. Hikayeler ve Romanlar
6. Tiyatro Eserleri

7. Çizgi Romanlar
8. Resimli Kitaplar

2.3.1. Masallar

Genellikle olağanüstü kişilere, olaylara, serüvenlere yer verilen ve ağızdan ağza, kuşaktan kuşağa anlatılarak gelen hayal ürünü hikayelerdir (17). Yüzyıllar boyu ağızdan ağza dolaşarak günümüze kadar ulaşmışlardır. Yazılı değildirler, ancak insanların belleklerinde yer etmişlerdir (18).

Masal konuları genellikle padişah, kral, vezir, şehzade, sultan, fakir kız veya delikanlı çevresinde gelişir. Bundan başka masallarda cüce, dev, gulyabani gibi gerçek dışı canlılar bulunur. Bazen kimi nitelikleriyle gerçek insana benzemeyen kimselerde bir masal kahramanı olarak karşımıza çıkabilir. Geniş bir hayal ürünü olan masallarda yer yer gerçeğe uygun olaylara ve görünümlere de rastlanır (10).

Masallar ikiye ayrılır.

a)Halk Masalları: Milletlerin tarihlerini, kahramanlık öykülerini, batıl inançlarını, gelenek ve göreneklerini bildiren eserlerdir. Her kültürde vardır ve birden fazla versiyonu bulunmaktadır. Halk tarafından yaratılıp, ağızdan ağza geçirilerek, zamanla değişikliklere uğrayarak 19. yüzyıla kadar gelmiş ve çoğunlukla bu asırda yazılı edebiyata geçmiştir. Kısmen sembolik, kısmen gerçekçi, kısmen hayali olan bu masallar büyükler için hazırlanmasına rağmen, her dönemde çocuklar tarafından ilgiyle izlenmiştir. Yazılı hale gelip çoğaltıldıktan sonra tüm ülkelere yayılmışlardır.

İyi bir halk masalı ilgi bütünlüğü taşınalıdır. Yani okuyucunun bütün dikkati anafikir üzerine çekilmelidir. Bu bakımdan fazla olay içermemelidir. Çeşitli olay ve karakterler okuyucunun ilgisini dağıtır. Genellikle olay sayısı üçtür. Halk masallarının temaları kuvvetli ve açıktır. İyinin karşısında kötü, güzelin karşısında çirkin vardır (10,18).

b)Edebi Masallar: Yazarların kişisel hayal güçlerine dayanarak yazdıkları ve halk masallarına göre sanat açısından daha değerli sayılan masallardır. Bu tür masalların kahramanları çoğu kez perilerdir. Konular gerçek dışı olup, olaylar hayal ürünü yerlerde geçer. Kahramanlar daima olağanüstü durumlarla karşı karşıya gelirler. Olayların düğümlenmesi ve çözülmesinde, tılsım, fal, kehanet gibi olağanüstü ve esrarlı güçlerin büyük payı görülür (17).

2.3.2 Biyografiler

Kişinin yaşamının tamamını ya da bir kısmını ele alan eserlerdir. Yaşayışları ve yaptıklarıyla ün kazanmış, önemli kişilerin hayatlarını belgelere dayalı olarak inceleyen eserlerdir (9,17).

Yetişkinler ve çocuklar için yazılan biyografilerin en önemli özelliği, gerçeğe dayanmasıdır. Gerçeğe dayanan bu bilgilerin, yazar tarafından gerektiğinde kanıtlanması istenildiğinde, kaynakların belirtilmesi gereklidir. Belirtilen kaynakların güvenilir, doğru ve tam olması yaratılan biyografik eserin iyi ve doğru olmasını sağlar (9).

İyi bir biyografi objektif olmalıdır. Yazar tartışmalı yönleri tarafsız olarak ortaya koymalı, konuşmalar olanak ölçüsünde aslına bağlı kalmalıdır. Karakterin yalnız iyi ve başarılı yönleri değil, zaafı, başarısızlıkları da anlatılmalı ancak bu işlem yavaş yapılmalıdır. Çünkü küçük çocukların başarısızlığa tahammülü yoktur. Onları hayalden gerçeğe, yavaş yavaş sokmak gerekmektedir. Biyografi çocukların düzeyine uygun olmalı, olayların tarih sıralaması doğru bir biçimde verilmelidir. Anlatılan kişinin hayatı dinleyici tarafından ilgi çekici ve düzeyine uygun olmalıdır. Kişinin kendi hayatını ele alması ise “otobiyografi” olarak adlandırılır (9,17).

2.3.3. Müracaat Eserleri ve Fen Kitapları

Müracaat eserleri, belirli bir bilgiyi sağlamak için zaman zaman başvuru alan eserlerdir. Çocukların en çok kullandığı müracaat eserleri ansiklopedi, sözlükler ve atlaslardır.

Müracaat eserleri, bol resimli, dili ve içeriği çocuğun yaş düzeyine uygun, kısa ve doğru bilgiler içeren, indeksli eserler olmalıdır. Sözlükler, çocuğun yaş düzeyine uygun ve açık biçimde yazılmış olmalıdır, iri puntolu olmalı ve küçük çocuklar içinde resimler bulundurmamalıdır. Çocuk eseri karıştırırken bir bilgiyi kendi kendine nasıl elde edebileceğini ve ilgi duyduğu konuları kitabı karıştırarak , nasıl arayıp bulacağını öğrenir.

Fen kitapları ise masal ve hikaye kitaplarının tersine tamamıyla gerçek üzerine kurulmuş olan, çocukların içinde bulundukları çevre ve hayatı daha yakından tanımak, merak ettiklerini öğrenmeleri için yazılmış olan müracaat eserleridir. Fen kitaplarını, daha gerçekçi kılmak için, mutlaka resimlendirmeli, hatta mümkünse fotoğraflarla anlatılmalıdır. Büyük yaş çocukları için fen kitapları, yaş özellikleri göz

önüne alınarak daha ayrıntılı olarak hazırlanırken, daha küçük çocuklar için açıklamalar daha basit resimlerle, basit bir dille ve hatta bazen de öykü unsuru katılarak hazırlanmaktadır (10).

İyi bir müracaat kitabı okuyucunun düzeyine uygun olmalıdır. Bütün terimler açıkça belirtilmelidir. Resimler konuyu açıklar nitelikte olmalıdır. Kitapta ele alınan konu her yönüyle anlatılmalıdır. İçinde (okuyucunun düzeyine uygun olarak) içindekiler dizini, haritalar, grafikler, bibliyografya gibi kısımlar bulundurulmalıdır (19).

2.3.4. Şiirler

Şiir, çocuğa güzellik ve insanlık duyguları kazandırma, anadilini sevdirmeye, bir duygu, düşünce ve izlenimini sanatsal bir biçimde nasıl anlatabileceği konusunda şiirin, çocukların eğitiminde büyük bir işleve sahiptir (17).

Birçok çocuğun edebiyatla olan ilk deneyimi şiirlerle olur. Ritmik şarkılar ya da tekerlemeler onların daha tam olarak konuşmaya başlamalarından daha önce yaşamlarında var olmaktadır (18).

İyi şiir; kısa süre içinde okunabilen ve eğlenceli olandır. İki türlü şiir bulunmaktadır. Bunlar öykülü şiirler ve lirik şiirlerdir. Öykülü şiirler çok eskidir. (Gılgamış destanı gibi) bu şiirler uzundur ve günümüze kadar ulaşmıştır. Lirik şiirler; daha kişisel ifadelerle yer veren şiirlerdir. İçinde öykü barındırabileceği gibi duygulara da yer vermektedir. Konu ve karakterlere bağlı bir biçimde oluşturulmaz (19).

Çocuklar kendileri için yazılmış şiirden büyük zevk alırlar. Şiirdeki vezin, ritm ve ahenk sağladığından çocuklar tarafından sevilir. Kafiyeler, kelime oyunları, aliterasyon, çocuklardaki ritm ihtiyacını beslemektedir. Çocuklar yalın hayali şiirleri sevmektedirler (17).

2.3.5. Hikaye ve Romanlar

Hikaye ve romanlar, birer edebiyat türü olarak temel özellikleri bakımından birbirine çok benzerler. Belli bir zaman ve yerde birkaç kişinin başından geçen, gerçeğe uygun bir olayı anlatan veya birtakım kimselerin karakterini çizen ve çoğu kez ancak birkaç sayfa tutan kısa yazılara hikaye denir. Bu yazılar bir tasarlama ürünü olabileceği gibi, bir gözleme de dayanabilir. Roman ise; daha çok insanların

serüvenlerini, karakterlerini, düşünce ve duygularını ayrıntılarıyla kendine özgü bir biçimde anlatan uzun düz yazılara verilen addır. Bu tür eserlerde anlatılanlar da, hayali veya gerçek hayat durumlarına dayanabilir. Hikaye ve roman arasında öz ve yapı bakımından bir ayrım vardır.

Hikaye içerik yönünden incelenirken önce tema (ana fikir) ele alınmalıdır. Her hikayede bir anafikir olması gereklidir. Anafikir ne kadar kuvvetli olursa onun üzerine geliştirilen konu da o kadar kuvvetli olur. Anafikir olmadığında hikaye boşlukta kalır. Konu hareket unsuru içermelidir. Kahramanların yenmesi gerekli güçlükleri, elde edilmesi zor emelleri, savaşları olmalı, özellikle küçük çocuklar için sonuç daima başarıyla bitmelidir (10).

2.3.6. Tiyatro Eserleri

Okulöncesi dönemdeki çocuklar, işbirliği, dostluk, paylaşma, rekabet, haklarını koruma ve başkalarının haklarına saygı göstermeyi yavaş yavaş öğrendiğinden, bu dönem çocuğu için yazılan tiyatro eserinin bu konuları işlemesi, çocuğun ilgisini çekecektir. Bu dönem çocuğu hareketli olduğundan oyunlarda harekete mutlaka yer verilmelidir. Eserin karmaşık olaylardan, duygulardan oluşması, çocuğun ilgisini çekse de ona bir şey kazandırmayacak ve bir süre sonra sıkılacaktır. Eserin, çocuğu oyuna katılabilecek türden ve danslı-müzikli olması gerekir. Çocuğun yaşı ilerledikçe, onları düşünceye sevk edici daha ciddi, gerçekçi eserler sunulabilir.

Tiyatro, çocuktaki yaratıcı gücü ortaya çıkarır. 8-9 yaşından itibaren çocuklar kukla oyununa eskiden olduğu gibi ilgi göstermezler, sadece tekniğiyle ilgilenirler. 12 yaş çocukları ise 55 dakikalık bir tiyatro eserini izleyebilirler. Erkek çocuklar, oyunlarda şiddetli sahneler görmek isterler ve başarıya önem verip değerlendirirler. Her yaştaki kız ve erkek çocuk, kendi cinslerinden olan karakterleri tercih ederler (10).

2.3.7. Çizgi Romanlar

Çizgi romanlar kitap veya dergi niteliğinde olmayan bir türdür. Belli bir dönemde bütün çocuklar bunları mutlaka okurlar. Çizgi romanların zengin konuları ve şemaları vardır. Konuda belli bir düzen bulunur, bu düzen bozulur, kahramanlarla kötü çarpışır, düzen geri gelir.

Çizgi romanlar çocuğun hareket ve macera isteğini doyurur. Olaylar hızlı geliştiğinden öyküler kısadır, çabuk doyuma ulaştırır. Okuma ve satın almaları kolaydır ve gurupça onay görürler. Rahatlama ihtiyacını karşılarlar. Gruba kabul edilmek için de çocuklar tarafından okunan çizgi roman, oyun gibi eserler saldırganlık dürtüsünün giderilmesine de yardımcı olur (17).

2.3.8. Resimli Kitaplar

1-7 yaş arasındaki çocukların okuduğu ya da kendilerine okunan kitaplar “Resimli Kitaplar adı altında toplanır. Yani, içerisinde resim olan her kitap bu tür içerisine girmez. Resimli kitaplarda basit bir öykü , ard arda resimlerle, hem resim hem metin yoluyla çocuğa anlatılır. Hatta bazen metin hiç olmayabilir. Metnin varlığı halinde, resimle metin birbirinin tamamlayıcısı durumundadır. Resimler tek başına olayı tanımlayacak güçtedir (5).

Resimli öykü kitapları, çok geniş bir yelpaze içinde bulunmaktadır. Geleneksel halk masalları (Üç Küçük Domuz Yavrusu, Cinderella), hayvanlarla konuşulan öyküleri kapsayan hayali ürünleri (Beatrix Potter’ın “Tavşan Peter’in Öyküleri”) rüya öykülerini (Maurice Sendak’ın “Vahşi Şeyler Nerede?”) ya da gerçekçi öyküleri (Bernard Waber’in “Uyuyan İra”) kapsar.

Resimli kitapların konuları genellikle yalın ve akıcıdır. Kitapta bolca tekrarlara rastlanmaktadır. Bol sözcük tekrarı olan ritmik kitaplar çocuklar tarafından kolayca öğrenilir ve böylelikle onlar öykünün anlatılmasına yardımcı olabilirler. Resimli kitaplar uyku vakti için de idealdir. Çok fazla kusursuz resimli çocuk kitabı henüz yazılmamıştır. Daha büyük çocuklar için yazılan resimli kitapların konuları daha karmaşıktır ve okuyucu tarafından büyük bir merak ile dinlenir. Resimli çocuk kitaplarının en önemli boyutu resimlendirmedir. Resimlerin öyküyü anlatması gerekmektedir.

Resimli çocuk kitaplarının konuları keskin sınırlara sahiptir. Çünkü baskın olarak olaya odaklanmaktadır. Buna rağmen konu türleri sınırsızdır. Günümüzde birkaç konu tabu halindedir ancak günümüzde bu tabularla ilgili kitaplar da bulunmaktadır. “Hiroshima Atom Bombası [Toshi Maruki’s Hiroshima No Pika], sosyal şiddet “Eve Bunting’s Smoky Mighi” ve eşcinsellik (Michael Will Hoite’s Daddy’s Roommate) gibi . Bu konular resimlerle yansıtılmaktadır. Resimli çocuk

kitaplarının konuları, içindeki duygular çocuklarla tartışılmalı ve tartışma ortamları yaratılmalıdır.

Resimli çocuk kitapları ortalama olarak 2000 kelimeden oluşmaktadır. Bu nedenle kelimeler çok dikkatle seçilmelidir. Çoğu duyguların yüksek sesle okunması eğlenceli olmaktadır. Resimli çocuk kitaplarının yüksek sesle okunması büyük önem taşımaktadır. Yetenekli eğitimciler çocukların dil gelişim düzeylerini bilen okuyuculardır. Çocuğa kitap okurken bunu göz önünde bulundururlar. Çocukların uydurma kelimelerden hoşlandıkları unutulmamalıdır. Çoğu resimli çocuk kitabı komik konuları içerir. Eğlenceli olması, resimli çocuk kitabında olması gereken diğer öğedir.

Resimli çocuk kitabını seçerken yetişkin edebiyatında olan yüksek standartlar aranmalıdır. Resimli kitapta resimler olmadan konu bütünüyle anlatılamamaktadır (9).

Resimli kitaplar yaşa göre üç gruba ayrılır:

- a) 2-3 yaş grubu için hazırlanmış kitaplarda, genellikle hiç metin bulunmaz. Resimler çocuğun yakın çevresinden tanıdığı insan, hayvan, eşyalara ait olabilir. Renkler parlak, çizgiler net, genelde kalın hatlıdır. Metin varsa alt yazı halinde resmi ifade eden bir kelime veya cümleciktir. Kitaplar sağlam yapılıdır. Bunlar başlangıç anlamında “ABC” kitapları olarak da adlandırılır.
- b) 4-5 yaş grubundaki çocukların hayat tecrübeleri biraz daha fazla olup, bir önceki gruba göre daha gelişmişlerdir. Çevreleri daha da genişlemiştir. Bu gruba hazırlanmış kitaplarda kısa bir metin, ait olduğu resimlerin yanında yer alır. Tema, ya çocuğun bir sorusunu cevaplamalı, ya da bir konuda çocuğun bilgisini pekiştirmelidir. Konu basittir, fakat bir hikaye (veya masal) özelliği bulunmaktadır. Sağlam bir ciltleme yine önem taşır.
- c) 6-7 yaş grubundaki çocuklar artık okula başlamış olup, okuma-yazmayı öğrenme uğraşı içindedirler. Çocuğun hayat hakkındaki bilgisi, okuma becerisinin çok üstündedir. Bu grup için resimli kitaplar 2 alt grupta incelenebilir.

c.1)Çocuğun kendi kendine okuyabileceği eserler; kavram ve dil açısından çocuğun yaşına uygun hikaye ve masallar olmalı, ancak metin kısa, cümlelerin basit olmasına dikkat edilmelidir. Puntoların da küçük olmaması gerekmektedir.

c.2) Çocuğa okunacak eserler; henüz okumaya başlamamış için olanlardır. Kitap, yine bir yetişkin tarafından okunacağından, metnin uzunluğunun ve punto büyüklüğünün önemi yoktur. Ancak, konu ve karakterler, çocuğun kavram düzeyine, yaşam deneyim ve bilgisine uygun olmalıdır (5).

Temple ve ark. (6), yaptıkları başka bir sınıflamaya göre ise resimli çocuk kitapları şu şekildedir:

Erken Çocukluk Dönemi Kitapları

Bu dönemdeki kitaplar çocuklar için eğlendirici niteliktedir.

Oyuncak Kitaplar: Çocukların merak duygusunu giderirler. Bu tür kitaplar kumaştan, kartondan ya da tahtadan yapılmaktadır ve basit resimleri bulunur. Her sayfada tek bir resim bulundurmaktadır. 8-10 sayfadan oluşur. Yazısı çok azdır.

Bazı kitaplar oyuncak niteliğindedir. Bu tür kitaplar çocukların kendi öykülerini oluşturmalarını ve bu kitapları kullanarak oyun oynamalarını sağlamaktadır.

Anne Kaz Öyküleri ya da Tekerlemeler: Çocuklar tekerlemeleri söylemekten ve dinlemekten hoşlanmaktadırlar. Tekerlemeler birçok kültürde bulunmaktadır.

Kavram Kitapları: Kavram kitapları, bilgi vericidir ve “bu nedir?” sorusunun cevabı verilmektedir. Birçok konu hakkında kavram kitabı olabilir; alfabe, sayılar, renkler, şekiller, zıt kavramlar gibi.

ABC Kitapları: ABC kitapları en eski ve en ünlü kavram kitaplarıdır. Okul öncesi dönemdeki çocukların ilk karşılaştığı kitap türüdür. Yaygın olarak ABC kitapları yazı ile resim arasında bire bir eşleştirme içerir.

Sayı Sayma Kitapları: Bu kitaplar çocuklara matematikle ilgili kavramları tanıtır. Bu kitaplarda sayılar ve sayı kadar nesne bulunur.

Yazısız Kitaplar: Yazısız kitaplarda her şey resimlerle anlatılır. Okuyucu resme bakarak öyküyü yorumlar. Yazısız kitap çocuğa kendi öykülerini oluşturma fırsatı sağlar. Çocuklar olasılıkları resimlerdeki ipuçlarını kullanarak düşünür ve öykü anlatma becerileri gelişir. Ayrıca hayal dünyaları gelişir. Her yazısız kitap olay içermez. Bazıları sadece resimlerden ibarettir.

Okumaya Hazırlık Kitapları: Çocuklar kolaylıkla okuyabilecekleri kitaplara ihtiyaç duyarlar. Bu kitapların sözcükleri okumaya yeni başlayanlar için tahmin edilebilir yapıdadır. Diğer kitaplar ise okuyucunun okuma becerisini kullanması ile ilgilidir.

Tahmin Edilebilir Kitaplar: Bu kitaplar da kelimelerin bolca tekrarları bulunur. Çocuklar kelimeleri bu şekilde tahmin yoluyla okuyabildiklerinden okuma onlar için eğlenceli bir beceri haline gelir. Konuları basittir ve kelimeler benzerdir. Tahmin edilebilir kitaplar sayesinde çocukların okuma isteği artmaktadır.

Kolay Okunabilen Kitaplar: Kolay okunabilen kitaplar; okumayı yeni öğrenen çocukların bağımsız olarak okudukları ilk kitaplardır. Kelime ve cümle yapıları okuma düzeyine göre ayarlanmıştır. Bu tür kitaplar da fazla yazı bulunmamaktadır (6).

2.4. Resimli Çocuk Kitapları

Resimli öykü kitabında konu ile resimler birbirlerini desteklemektedir. İçerisinde mutlaka giriş, gelişme ve sonucu bir öyküsü bulunmaktadır (6).

2.4.1. Resimli Çocuk Kitabı Çeşitleri:

Resimli öykü kitapları; Halk masalları-efsane ve mitler, modern hayali öyküler, konuşan hayvan öyküleri ve gerçekçi öyküler olmak üzere dört şekilde sınıflanır.

Halk masalları, efsaneler ve mitler: Bu öyküler geçmişten günümüze kadar ağızdan ağza dolaşarak gelmiştir. Geleneksel öykü biçimindedir. Başlangıç ve bitişleri benzer cümlelerden oluşmaktadır. Öykü hayali bir yerde geçer. Yazılı olmayan halk masalları birçok yazılı halk masalının temelidir. Bazı kişiler halk masallarının çocukların hayal güçlerini sınırladığı düşüncesiyle resimli kitap haline getirilmesine karşı çıkmaktadırlar. Ancak diğer bir görüşe ise iyi resimlendirilmiş

halk masalları çocukların kendilerinin hayal edemeyeceği figürleri tanımlamalarına olanak sağlamaktadır.

Modern Hayali Öyküler: Bu öyküler modern tarzda yazılmıştır. İçerisinde farklı özellikler ve gizem barındırmaktadır. Halk masallarından farklı olarak modern öykülerin yazarları bulunmaktadır. Tek bir versiyonu bulunmaktadır. Bu tarz öyküler çocuğun kendi hayal dünyasını yansıtır. Halk masallarında olağan üstü durumlar belli olmayan bir yer ve zamanda geçerken modern hayali öykülerde olağan üstü durumlar hayatın içerisinde yer alır. Bu durum çocuğun hayali öyküye inanmasını sağlamaktadır. Cansız nesneler kahraman olabilir; örneğin botlar, makineler, evler gibi cansız nesneler öykünün kahramanı olabilmektedir.

Konuşan Hayvan Öyküleri: Halk masallarındaki konuşan hayvanlar ünlüdür (Bremen Mızıkacıları gibi). Birçok sayıda konuşan hayvan öyküleri bulunmaktadır. Hayvan karakterler insanlar gibi düşünür, konuşur ve günlük gerçekçi olaylara odaklanır. Öykü içinde büyü bulunmaz. Bu öyküler gerçekçidir ve doğrudan insanın doğasını yansıtır. Bu nedenle çocuklar hayvanları insanmış gibi düşünürler ve bu öyküler birçok çocuğun en sevdiği öyküler arasında yer almaktadır. Çocuklar gerçek ile gerçek üstü konuları ayırt edebilmektedirler. Bu nedenle hayvanların insan rollerini üstlenmesi onların yaşama dair kavramları öğrenmesinde etkili bir yoldur.

Gerçekçi Öyküler: Gerçekçi öyküler yaşamdaki gerçek bilgileri içerir. Tarihi ya da günlük yaşamla ilgili olabilmektedir. Gerçekçi öyküler çocukların diğer kültürleri öğrenmelerine katkı sağlayabilmektedir. Birçok gerçekçi öykü sosyal ve psikolojik (ölüm, boşanma ve kardeş rekabeti gibi) konularla ilgilidir. Bu öyküler genellikle çocukların özdeşim kurduğu ve sempati duyduğu karakterleri içermektedir. Bir başka deyişle; çocuklar kendilerini çok seven diğer çocuklarla ilgili öyküleri okumaktan büyük zevk duymaktadırlar (19).

2.4.2. Kitap Resimlendirme Sanatı

Resimli kitap sanatı düşünüldüğü kadar kolay değildir. Resimlerin bazı detayları içermesi gerekmektedir. Resimli kitap sanatı sözlü sanattır ve bir öykü

anlatmaktadır. Sanatçı anlattığı öyküyü resimlerle vermelidir. Bu da birçok sanatsal yöntemi içermektedir.

Resimler iki boyutludur. Fakat sanatçı görsel olarak resimleri üç boyutlu gibi çizmelidir; derinlik önemlidir. Gerçekten nesneler resmin yukarısında ve küçük olarak çizildiğinde uzaktaki bir nesne hissi verilmektedir. Çocuklar nesnelere baktığında resmin ne olduğunu kolayca anlayabilmelidir.

Resimlendirmede birçok sanatsal element incelenmelidir. Bunlar; çizgi, alan, şekil, renk, baskı, kompozisyon ve bakış açısıdır.

Çizgi: Çizgiler nesnelerin özelliklerini taşımali ve şekillerin çerçevesi olmalıdır. Fakat çizgiler ayrıca hareket, mesafe ve duyguları da verebilmelidir. Dalgali ve yuvarlak şekiller sıcaklığı, yalınlığı ve gizemi verebilmektedir. Yatay çizgiler sadeliği ve durağanlığı verirken dikey çizgiler yükseklik ve mesafeyi vermektedir (9,18).

Alan: Alandan kasıt sayfadaki boşluklardır. Bu alanın sanatçı tarafından iyi bir biçimde kullanılması gerekmektedir. Boş alanlara dikkat çeken resimler çizilir. Eğer alan çok küçük bir yeri içeriyorsa ve çok fazla şekil varsa , kalabalık figürler dikkatin dağılmasına sebep olmaktadır. Kişi nereye bakacağını bilememektedir. Boş alanlar ayrıca anlaşılmayan duygu ya da korku, karmaşaları ifade etmektedir. Buna rağmen kitabın büyük bir kısmı basit resimlerden oluşmaktadır. Böylelikle kişinin dikkati doğrudan nesneye çekilir.

Şekil: Şekiller genellikle geometrik olarak (kare, üçgen, daire vb) tanımlanmaktadır. İyi bir sanatçı resimlerin şekillerinin öneminin farkındadır ve bu şekilde duygusal tepkileri vermede şekiller yardımcıdır. Dairesel şekiller dalgali, yuvarlak çizgilerle benzerdir ve gizem ve durağanlık verir. Karesel şekiller daha fazla karmaşa, heyecan ve dikkat içermektedir. Köşeli çizgiler düzeni, tamamlanmamış çizgiler hareket ve enerjiyi temsil eder (9,18).

Renk: Renk en önemli sanatsal elementlerden biridir. Resimli kitaplarda kullanılan renkler doğadaki renklerle uyumlu olmalıdır;gökyüzü mavi, çimen yeşil

vb. Renkler duygusal tepkileri canlandırmaktadır. Psikologlar kırmızı ve sarı rengin sıcak, ılık renkler olduğunu ve heyecan içerdiğini, mavi ve yeşilin sakinlik ve sessizlik içerdiğini söylemektedirler. Çünkü kırmızı ve sarı mutluluk ve sıcaklık içermektedir. Ayrıca onlar ateş ve güneş rengidir. Mavi gökyüzünün rengidir ve sakinlik verir. Ayrıca diğer renklerinde verdiği duygular bulunmaktadır. Turuncu dürüstlüğü, yeşil kıskançlık ya da hastalığı, fakat ayrıca yaşamı, kırmızı tehlikeyi ve cesareti, mavi depresyonu –dürüstlük ve gizemi, sarı kalabalığı, ayrıca neşeyi vb. duyguları temsil eder.

Ayrıca renkler kültürel farklılıkları da vermektedir. Kültüre has renkler kullanılmaktadır. Renk seçiminde sadece canlı renkler olmalıdır gibi düşünmek yanlıştır. Siyah-beyazla da çok başarılı resimlendirmeler yapılmaktadır (9).

Tonlama; renklerin farklı şekilde gösterimidir. Net tonlama gerçek nesneleri simgeler ya da baskınlığını belirtir. Net tonlama, duyguların net olarak ifade edildiğinin göstergesidir.

Gölgelendirme; renklerin açıklık ve koyuluk oranıdır. Açık kırmızı, koyu kırmızı gibi. Koyu renkler üzücü konuları, açık renkler neşeli konuları ifade eder.

Doygunluk; renklerin yoğunluğudur. Beyaz renk renge ilave edildikçe yoğunluk oranı değişir. Çok yoğun renkler kaba, sert, az doymuş renkler ince, narin görünümlüdür (18).

Cilt: Baskının niteliği de çok önemlidir. Sanatçı gerçekten iyi bir ürün ortaya koymak istiyorsa ciltlemeye çok önem vermelidir. Kalın cilt kapağı ve dikiş ciltleme kitabın ömrünü artırır.

Kompozisyon: Kompozisyon resimlerdeki detayları içermektedir. Resmin duygusal etkisi kadar kompozisyonu da çok önemlidir. Kompozisyondaki ilk düzenleme şekilleridir. Örneğin çok fazla büyük şekilleri gruplama durağanlığı ya da uyanık kalmayı içermektedir. Diğer taraftan küçük şekil grupları hareket ve özgürlüğü içermektedir.

Nesnelerin düzeninde önemli diğer bir hususta nesnenin sayfadaki yeridir. Bakış açısı; resimlerin sayfanın neresinde durduğu ile ilgilidir. Yakın olduğunda, hareket görülür, uzak olduğunda hareket daha az görülür. Sanatçı resimden resme

pozisyonu değiştirmelidir, böylelikle monotonluktan kaçınabilir. Her resim sınırlı sayıda hareket içermelidir. Ortalama resimli kitaplar 32 sayfadır (9).

2.4.3. Kitapta İç Yapı Özellikleri

Bir kitap dış yapı özellikleri ne kadar iyi olursa olsun iç yapı özelliklerinde yeterlilik ve başarı göstermezse çocuk için yararlı olmaz, okumayı sevdiremez.

Kitabın iç yapıdaki başarısı; konusunun, kahramanlarının, mesajının ve kullanılan dil ve üslubun bütünlük içinde olmasına bağlıdır.

Konu

Kitabın konusunda olaylar öncelikle karmaşık bir durum sonrasında başlar ve karakterler bu karmaşık durumu çözmeyi hedefler ve sonuçta başarıya ulaşırlar (6).

Konunun mesajla iç içe geçen bir ilişkisi vardır. Öncelikle verilecek mesajın saptanması, daha sonra mesajın hangi konu içinde verileceğinin belirlenmesi gereklidir. Mesajı etkili kılacak olan, konunun doğru seçimidir, konunun mesajla bağlantısını koruyarak gelişmesi önemlidir.

Çocukların yaşamındaki her olay konu olarak ele alınabilir. Önemli olan bu konunun çocuğa uygun bir biçimde verilebilmesidir. Konu seçiminin; çocukların ilgi, yaş zihinsel gelişim alanlarının, ruhsal özelliklerinin bilinerek yapılması yararlı olacaktır. Ayrıca; seçilen konunun, çocuğun ilgi alanlarına girip girmediğinin de bilinmesi gereklidir (20).

Konuların ilgi çekici olmasının yanı sıra, eğlendirici ve düşündürücü olması da gereklidir. Konu; insanı ve çevresini anlatmada gerçekçi olmalı, insanlık değerlerini, yurt sevgisini, yardımlaşma duygusunu güçlendirici bir nitelik taşımalıdır. Özgür düşünceli insan yetiştirme amacı güdülmelidir. Buna paralel olarak her türlü kör inanç, ön yargı, ırk üstünlüğü, din ayrılığı, bağnazlık gibi tutumlar konu içinde olmamalıdır. Yurt sevgisi ulusal değerler, ulusal bilinç verilirken evrensel değerler göz ardı edilmemelidir. Kadercilik gibi insanın mücadele gücünü engelleyen tutumlardan uzak durulmalıdır. İdeolojik konulara yer verilmemelidir. Konu, çocuğun kendini tanımasına, kişiliğini geliştirmesine katkıda bulunmalıdır (21).

Anafikir

Anafikir, öykünün okuyucuya sonuçta vermek istediği mesaj ya da düşüncedir. “ona bu durum niçin oldu?”, “bu öykü ne hakkında?”, “bu öykünün anlamı nedir?” veya “yazar bu öyküyü niçin yazmış?” sorularının cevabı anafikirdir (6).

Küçük çocuklar için hazırlanan kitaplarda tek anafikrin işlenmesi olumlu sonuçlar yaratır; birden çok temanın işlenmesi çocuğun zihnini karıştırır. Çocuğa ulaşmayı zorlaştırır. Bu nedenle tema açık ve basit olmalıdır. Anafikir belirsiz olursa, çocuğun kitabı anlaması zor olur. Anafikir, her çocuğun aynı sonuca varmasını sağlamalıdır. İşlenen temanın daha iyi anlaşılmasını sağlamak için metnin sonunda öğüt şeklinde bir vurgulamaya yönelmek doğru bir tutum değildir. Bu şekilde vurgulama yazarın eksikliğidir. Çocuğun anlayamayacağı düşünülerek öğüt aracılığıyla bir vurgulamaya gitmek çocuğa yapılan bir haksızlık olacaktır (20).

İşlenen temalar çocuğu yanlış yargılara, boş inançlara, kaderciliğe, çıkarıcılığa ya da saldırganlığa yöneltmemelidir. Kitaplarda; hatasız ve uslu çocuk olma, büyüklerin sözünden çıkmama, yaramazlık yapmanın kötü sonuçlar yaratacağı üzerinde durma, yanlış bir tutumdur. Kurnazlık ve buna bağlı olarak aldatma teması ön planda olmamalıdır. Çocuklara tema aracılığıyla ırkçılık, düşmanlık ve öç alma duygularının aşılınmaması gerekir (20).

Açık ve örtülü anafikir olmak üzere iki türlü anafikir bulunmaktadır. Açık anafikir; öykünün içinde belirtilmiştir. Örtülü anafikir ise öyküde güçlü bir biçimde ele alınır; ancak açıkça belirtilmez. Okuyucu öyküden kendisi anafikri çıkarır (6).

Tip ve Kahramanlar

Çocuk okul öncesi dönemden ilk ergenlik dönemine kadar olan süreç içinde yetişkin davranışlarını model olarak alır. Çocuk çevresi genişlediğinde, dünyası zenginleştiğinde, farklı kaynaklardan model edinmeye başlar; sanal dünyadan, hikaye ve film kahramanlarından modeller seçer. Edebiyatta bu modellere tip adı verilmektedir. Öykülerde filmlerde sunulacak olan idealize tipler gerçekte örtüşmeyecek, çocuğu hayata hazırlamayacaktır. Bu nedenle tiplerde iyi ve kötü özellikler bir arada bulunmalı hatta iyilik ve kötülük arasındaki geliş gidişler, karmaşık insan duygular da görülebilmelidir.

Çocuğun davranış örneklerini taşıyan kahramanlar, modeller, çocuk tarafından daha kolay kabullenildiği için kahramanların iyi özelliklere sahip olması gerekir (20).

Özellikle küçük çocuklar için kitap kahramanları, çocuğun çevresinde bulunan varlıklardan; insanlar, hayvanlar, çiçekler, ağaçlar, makineler gibi somut varlıklardan seçilmelidir.

Boztepe'nin (22) belirttiğine göre, Meriç (1987); çocuk kitaplarında kahramanların, özellikle, kitabı okuyan ya da dinleyen çocukla aynı yaşta olduğunda çocukların kendini kahramanların yerine koyup onların yaşadığı maceraları benimseyebildiklerini söylemiştir.

Öyküdeki ana karakter kahraman bir kişiliğe sahipse çocukta sempati uyandırmaktadır. Ancak ana karakterin kötü özellikleri olduğunda ya da ana karakter yenilgiye uğradığında dinleyici ya da okuyucu hayal kırıklığına uğramaktadır. Öykülerdeki karakterler gerçeğe uygun olduğunda okuyucu ya da dinleyici diğer insanları tanıdığını hissedecektir (6).

Plan

Plan, bir eserin iç düzenini, yapısını önceden tasarlamayı sağlar. Temayı, konuyu ve konu için gerekli kahramanları belirleyen yazar, düşüncelerini, duygularını ve hayata ait durumları bir sıra içinde, düzen içinde anlatmalıdır. Özenli hazırlanmış bir plan aracılığıyla ana fikir daha kolay anlaşılabilir hale gelir; olaylar ve kahramanlar ayrıntıda yok olmaz. Plan, yazarın ayrıntıya girmesini, gereksiz anlatımlara yönelmesini engeller. İyi bir plan; olaylar, durumlar, duygular ve düşünceler arasında uyumu sağlayarak eserin okur üzerindeki etkisini artırır. Çocuklar için bir eser planı yapılırken, çocuk okurun bilgi seviyesinin, anlama gücünün, ilgi alanlarının dikkate alınması ve basit planlamaya girilmesi gereklidir. Planda kısa bir giriş bölümü, entrikalı olaylardan oluşan bir gelişme ve düğüm bölümü ve sürpriz içeren bir bitiş bölümü olmalıdır (23).

Dil ve Anlatım

Üslup, yani anlatım biçimi yazardan yazara değişen bir faktördür. Yazarların anlatım biçimi, kendi edebiyat anlayışına, eğitim düzeyine, kişisel zevklerine göre

farklılıklar gösterir. Yazarın üslubunu belirleyen etmenlerin en önemlisi dil ve sözcüklerdir. Cümlelerin kurgusu kadar seçilen sözcükler de üslubu belirler.

Çocuk yazını hazırlayan yazarlar, cümle ve paragraf kurgusu sırasında sözcük ve deyimleri seçerken çocukların okuma yeteneklerini, kavrayış güçlerini ve sözcük hazinelerini dikkate almalıdır. Başlangıç düzeyinde okuma metinlerinde, ortalama olarak beş ya da altı sözcükten oluşan, tek öznesi ve tek yüklemi bulunan cümleler kullanılmalı, gereksiz yere sıfat kullanımından kaçınılmalı, edilgen çatılı fiiller yerine etken çatılı fiiller kullanılmalıdır. Etken çatılı fiiller anlatıma sadelik ve canlılık kazandırır (23).

Canlı ve hareketli bir anlatım biçimi çocuğa ilgi çekici gelmektedir. Küçük yaştaki okurlar, belirli sözcüklerin ritmik biçimde kullanılmasından çok hoşlanmakta, bu anlatım biçimi karşısında ilgilerini yoğunlaştırabilmektedirler. Olayın canlı olması için betimlemeler kısa olmalı, resimlerle anlatım yoğunluk kazanmalıdır.

2.4.4. Resimli Çocuk Kitabında Olması Gereken Kriterler

İyi bir öykü kitabının konusu basit olmalı ve çok fazla karakter bulundurmamalıdır. Konu açık ve anlaşılır olmalıdır. Öyküde bir olay gerçekleşmeli ve okuyucu bu olayı kavrayabilmelidir. Olay kesin ve çocuğun memnuniyetini sağlayan bir sonla bitmelidir (24).

İyi bir öykü kitabı çocukluk dönemine ait duyguları güçlü bir şekilde vermelidir. İyi bir kitap; çocuğun kendi iç dünyasını anlamasına yardımcı olmalı, kendi kültürüne açılan bir pencere niteliğinde olmalıdır. Çocukların ahlaki ve sosyal değerleri anlamalarına katkı sağlamalıdır.

İyi bir çocuk kitabı;

* Farkındalık sağlar; nitelikli bir kitap çocuğa dünya ve kendi deneyimleri hakkında bilgi sağlamalıdır. Kitaptaki karakterler çocuğa hayatı başkasının gözünden bakma olanağı verir.

* Eğlencelidir. Her zaman didaktik ve öğretici değildir.

* Kelimeler özenle seçilmiştir. Konu inandırıcı, karakterler güvenilirdir.

*Bütünüyle iyi düzenlenmiştir; tür, yazım dili, karakterler, konu, anafikir ve resimlendirmeler bütünüyle memnun edicidir.

*İyi kitap orjinaldir; içinde eşsiz karakterleri ya da olayları sunar, ya da dünyayı farklı bir gözle ele alır, okuyucuya farklı bir bakış açısı kazandırır (6).

2.5. Çocuklarla Edebiyatı Paylaşma

Yetişkinlerin temel sorumluluğu çocukları bol bol kitaplarla buluşturmak ve onların kitaplar sayesinde mutlu ve uyarıcı deneyimler kazanmalarını sağlamak olmalıdır. Bundan dolayı çocukları, kitapları seven bireyler haline getirmek için çaba sarf edilmelidir.

Kitaplar okul öncesi eğitim kurumlarının ve ilköğretim okullarının ayrılmaz bir parçasıdır. Yetişkinin amacı çocukları kitaplarla tanıştırmak, kitap etkinlikleri için zaman ayırmak, yüksek sesle okumak olmalıdır.

2.5.1. Okuyucu Merkezli Edebiyat Yaklaşımı

Okuyucu merkezli yaklaşım; bireyin okuyucu olarak edebiyatla ilgili tüm konuşmaları ve yazmalarını içermektedir. Çünkü okuyucu kitaba karşı arkadaşça bir tutum izler, bu yaklaşım ilköğretimler için idealdir. Russel'in (9) belirttiğine göre; Purves, Rogers ve Soter 4 tane amaç belirlemişlerdir. Bu amaçlar okuyucu merkezli yaklaşımda genç okuyucularla kitap paylaşılmasına olanak sağlamaktadır.

Okuyucu Merkezli Yaklaşım

- 1- Okuyucu bireyin kendini edebiyat çalışması konusunda rahat hissetmesini sağlama ve cesaretlendirmek,
- 2- Okuyucuyu, kendi sorumlulukları için araştırma yapmaya teşvik etmek ve böylelikle kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlamak,
- 3- Okuyucuyu başkalarının görevlerini ve insanların farklılıklarını anlamaya ve farklılıklara saygı göstermeye teşvik etmek,
- 4- Okuyucuyu diğer insanların benzerliklerini anlayıp diğer kişilere saygı göstermeye teşvik etmek,

Bu yaklaşım “öğretim” içermemektedir. Burada asıl amaç çocuk ve edebiyatı biraraya getirmektir.

Cevap Merkezli Yaklaşım'da yetişkinler çocuk-kitap etkileşimini sağlamalıdır. Yine Russell'in (9) aktardığına göre; Purves, Rogers ve Soter çocukların etkin okuma deneyimleri kazanmaları için bazı önerilerde bulunmuştur. Buna göre;

Yetişkin Rolü

1. Çocukla kitapları biraraya getirmek
2. Onları mümkün olduğunca çok edebiyat türüyle tanıştırmak
3. Onları dürüst olma ve açık iletişim kurma konusunda cesaretlendirmek
4. Çocukları verilen cevapları araştırmaya ve kendileri hakkında bir şey öğrenmeye teşvik etmek
5. Çocuklara eleştirel dil ve kendilerini açık bir biçimde ifade etme becerisi kazandırmak
6. Çocukları anlayışlı olma konusunda cesaretlendirmektir (9).

Okunan kitaplardan daha fazla yararlanabilmek için çocuklarla birlikte aşağıdaki etkinlikler yapılabilir.

Sesli Okuma

Çocuklara yüksek sesle kitap okumak, ebeveyn için çocuğuyla birlikte paylaşacağı en güzel deneyimlerden biridir. Okunan resimli kitapların resimleri dinleyici tarafından net olarak görülebilmelidir. Kitapların sınıf ortamında çocuklara küçük gruplar halinde okunması daha uygundur.

Okunacak olan öykünün çocuklar tarafından ilgi çekici olması gereklidir. Seçilen öykü çocukların duygusal ve zihinsel gelişim düzeylerine uygun olmalıdır.

Sesli okuma, kelimeleri doğru telafuz etmeyi gerektirir. Okurken, uygun tonlama yapılmalıdır.

En iyi okuma yavaş yavaş ve planlanmış olmalıdır. Hızlı okumak konunun dinleyici tarafından tam olarak anlaşılamamasına sebep olur.

Öykü Anlatma

Öykü anlatma, en eski sanatlardan biridir. Öykü anlatıcısının sayesinde birçok halk masalı, öykü günümüze kadar gelmiştir. Öykü anlatma iki elementten oluşmaktadır. Seçme ve aktarma. Başarılı anlatıcı, iyi bir öykü seçer ve çoğu anlatıcının dağarcığında bol miktarda öykü bulunmaktadır. Başarılı öykü anlatabilmenin en önemli parçası etkili bir öyküyü seçmektir. Etkili öyküde; bütünlük vardır ve dinleyicinin ilgisi öykünün bitimine kadar zirvededir. Halk masalları öykü anlatmak için doğal kaynaklardır.

Elbetteki anlatıcının güzel bir ses tonunun olması şarttır. Ses tonu dışında anlatıcının yine bazı özelliklere sahip olması gereklidir. Bunlar; etkili beden dili, göz kontağı, etkili telafuz, uygun tonlama ve deneyimdir. En iyi öykü anlatıcısı öyküyü anlatma sırasında ne zaman yavaşlayacağını, ne zaman duracağını, ne zaman hızlanacağını bilen kişidir. Beden dili de çok önemlidir. Doğal olmayan vücut mimikleri ve doğrudan göz kontağı dinleyicinin dikkatinin dağılmasına sebep olabilir.

Kitap Tartışma

Sınıf içinde en yaygın edebiyat etkinliği kitap tartışmadır. Başarılı bir kitap tartışma, eğitimcinin çocuklara kitapla ilgili bir dizi sorular sorması ve çocukların doğru cevabı vermesi şeklinde olur. Soru soracak olan kişi tartışmaya açacağı konuları önceden hazırlamıştır. Tartışma için uygun soruları seçmiştir. Tartışma sırasında sorulacak sorular dört düzeyde tanımlanabilmektedir.

Birinci düzeyde; “bellek ve gerçek sorular” dinleyiciye sorulur. Bunlar; öyküdeki olaylar, karakterleri tanımlama, öyküdeki detaylar vb’dir. Tartışmaya bellek sorularıyla başlamak daha uygundur.

İyi bir bellek sorusuna örnek olarak “Kırmızı başlıklı kız niçin büyükannesine gitmek için yola çıkar?” sorusu yöneltilebilir. Cevaplar doğrudan öykünün içinde bulunmalıdır.

İkinci düzeydeki sorular “yorum sorularıdır”. Bu sorular okuyucunun öykünün konusundan bir sonuç çıkarmasıyla ilgilidir. Örneğin; “Avcı kurda neden ceza verdi?” gibi. Bu soru öykünün temel fikirlerinden olmalıdır.

Üçüncü düzey “uygulama soruları”dır. Bu sorular okuyucunun daha geniş kapsamlı düşünmesini ve daha geniş ölçüde konuya odaklanmasını sağlayan sorulardır. Uygulama soruları okuma-yazma ya da diğer deneyimlerde elde edilen bilgileri kullanmaktır. Örneğin “Kırmızı Başlıklı Kız ile Pamuk Prenses ve Yedi Cüceleri karşılaştıran” ya da “Kırmızı başlıklı kız ile aynı durumda olsaydın sen ne yapardın?” gibi sorulardır. Uygulama soruları kişiye edebiyat ile yaşam arasındaki ilişki kurulmasını sağlamaktadır.

Son olarak; “eleştirel değerlendirme” gelir. Çocuklar daha fazla okudukça, öyküleri kendi bilgileri doğrultusunda eleştirme yeteneği kazanabileceklerdir. Bu

düzey sorular küçük çocuklar için uygun değildir. Fakat bu düzeyde yaşı büyük olan çocuklara “Cindirella ve Uyuyan Güzel’i karşılaştır?”, “Hangi açıdan farklılıklar var?”, “hangisi daha inandırıcı ve niçin?” gibi sorular yöneltilebilir. Bu tarz soruların tam olarak doğru ya da yanlış cevabı bulunmamaktadır.

Yazma Etkinliği

Bu etkinlik ilköğretim ikinci sınıfa kadar olan çocuklar için erkendir. Çocukların yazı yazmaya hakim oldukları daha ileriki dönemlerde daha uygundur.

Harita Oluşturma

Harita oluşturma, öykünün elementleri ya da kavramlar arasındaki ilişkiyi görsel olarak göstermektir. Karakterlerin özellikleri ve öykünün temaları haritalar oluşturularak belirtilebilir. Bu şekilde okuyucunun öyküyü hatırlaması daha kolay olacaktır.

Günlükler

Günlük tutma çocukların duygularını daha iyi ifade edebilmeleri için etkili bir yoldur. Kişi düşüncelerini yazarken daha derin düşünmektedir. Böylece, yazmak kişiye düşünceleri analiz etme becerisi geliştirmeye yardımcı olmaktadır.

Çocuklar yazdıkları günlükleri birbirleriyle paylaşabilir. Günlük tutma çocuklar tarafından alışkanlık haline getirildiğinde, duygu ve düşüncelerin daha geniş ölçüde incelenmesine katkı sağlayacaktır.

Kompozisyon Yazma

Bir diğer yazma deneyimi okuyucunun öyküye karşılık olarak yazdığı kompozisyonudur. Bu yazı duygusal olabilir, özel bir karakter ya da durumla ilgili olabilir. Bu yazılar yorum yazılarıdır. Okuyucu okuduğu metinle ilgili yorumları yazar. Kompozisyon eleştirel olabilir.

Kitap Raporu: Eski Konu Üzerinde Değişiklikler

Kitap raporu yazma sırasında okuyucu hayal gücünü kullanarak sayısız rapor yazabilir. Çocuklar öyküleri kendi isteklerine göre sonlandırmaktan ve öykünün bazı

bölümlerini değiştirmekten hoşlanırlar. Bazı çocuklar öyküde hoşlarına giden kitapların yazarlarına mektup yazabilir. Bu yazıların postalanması şart değildir.

Kitap Oluşturma

Her yaştaki çocuklar tarafından en çok sevilen etkinlik kitap oluşturmaktır. Küçük çocuklar alfabe, sayma ya da kavram kitaplarını ya da kendi öykülerini anlatan kitapları yapabilirler. Büyük çocuklar hayalet, macera, aile öykülerini ya da şiirlerini kitap haline getirebilirler. Kitapları oluştururken çeşitli materyallerden faydalanabilirler (yapıştırıcı, resim, boya kalem vb). Bireysel olarak hazırlanan bu kitaplar sınıfın bir köşesine asılarak sergilenabilir.

Hazırlanan kitaplar kartondan ya da kumaştan hazırlanabilir. Oluşturulan çekici kitaplar çocukların kendilerini yazar gibi hissetmelerine olanak sağlayacaktır.

Dramatizasyon

Dramatizasyon birçok etkinliği içermektedir; sözel yorum, yaratıcı drama, rol alma gibi.

Sözel Yorumlama

Sözel yorumlama genellikle bir kişinin bireysel olarak sunu yapmasıdır. Sunu sırasında kişi kendisine yararlı olabilecek sözel yetenekleri ve mimikleri kullanma fırsatına sahip olacaktır. Sözel yorumda anlatan kişi öykü metnini olduğu gibi anlatır. Değişiklik yapmaz. Sözel yorumlama ilköğretim ikinci kademe öğrencileri ve daha büyük çocuklar için uygundur. Çocuklar kendi hazırladıkları ürünleri bu şekilde sunabilirler. Sözel yorumlamadaki en önemli konu kelimelerin doğru bir biçimde telafuz edilmesi ve söylenmesidir. Utangaç çocukların utangaçlıklarını yenmeleri için bu tarz etkinlikler idealdir.

Öykü Tiyatrosu

Öykü tiyatrosunda kişi öyküyü pandomim yaparak canlandırır. Çocuğun canlandıramayacağı nesneler (ağaç gibi) yanına konulabilir. Küçük çocuklar pandomim konusunda sınırlıdır, öykü tiyatrosu büyük çocuklar için uygundur.

En iyi öykü tiyatrosu birçok hareketi içerir, aksi takdirde öyküyü anlatan çocuğun mobilyadan farkı olmamaktadır. Birçok halk masalı, öykü tiyatrosu kostüm, dekor gibi materyallerle zenginleştirilebilir.

Okuyucu Tiyatrosu

Okuyucu tiyatrosu, canlandırmaktan ziyade okumayı gerektirir. Katılımcılar öyküdeki birçok rolü konuşarak canlandırırlar. Doğru okuyucu tiyatrocusu olayları hareket kullanmadan anlatır. Okuyucu tiyatrosunda materyal olmaz. Bu etkinliğin avantajı anlatıcıya büyük bir sorumluluk düşmesidir. Böylelikle sözel yorumlama okuyucu tiyatrosunda hayati önem taşır.

En iyi okuyucu tiyatrosu; öyküsü birçok konuşma, diyalog içeren, yalın dili olan ve kesin ve tanımlanabilir karakterleri olan öykülerdir.

Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama; öykünün hazırlıksız olarak anlatılmasıdır. Bu etkinlik çocuklara öyküleri kendi istedikleri şekilde canlandırmalarına olanak sağlar. Etkinlik büyük ölçüde hazırlık yapmayı gerektirmemektedir. Yaratıcı drama çocuklar için geleneksel oyundan daha az sıkıntı vericidir. Çünkü öyküye hazırlanmaya gerek yoktur. Bu etkinlik karakter, konu ve temanın daha anlamlı hale gelmesine olanak sağlar.

Rol Alma

Rol alma yaratıcı dramaya benzemektedir. Ancak bu onun bir üst aşamasıdır. Oyuncu özel bir karakterin rolünü üstlenir ve sadece sözel olarak değil hareketleriyle bu karakteri oynar. Rol alma kişisel ve sosyal sorunları incelemede en etkili yollardan biridir. Çocuklar çok farklı karakterleri canlandırarak ikilemleri çözme olanağı kazanırlar. Rol alma etkinliğinde en önemli element öyküdeki kahramanların karakterlerinin kesin ve belirgin olmasıdır. Bu etkinlik orta okul ve lise yılları için idealdir.

Kukla Tiyatrosu

Kukla tiyatrosu çocukların favorisidir ve hem dramatik hem de sanatsal yetenekleri içerir. Kuklalar çok basit olduğu gibi karmaşık da olabilir. Kukla yapımı kendi içinde bir sanattır ve çocuklar bu sanatı çok sevmektedirler. Çeşitli materyallerle çocuklar kendi kuklalarını yapabilirler.

Kukla yapıldığında dramatizasyon kısmı başlar. Öykülerin kukla sahnesinden sergilenmesi idealdir. Bu etkinlik özellikle utangaç çocuklar için önerilmektedir.

Sanatsal Etkinlikler

Öyküyle ilgili diğer bir etkinlik sanat etkinlikleridir. Bu etkinliklerde çocuklar çeşitli malzemelerle öykünün resimlerini yapabilirler. Aşağıda yaygın olarak kullanılan yöntemler verilmiştir.

Grafik Sanatlar

Çocuklar boyalarla çalışmayı sevmektedirler. Çocuklara kitap resimleme fırsatının verilmesi onların çeşitli sanatsal becerilerini geliştirmelerine olanak sağlar. Öykü okunduktan sonra onlardan resim yapmalarını istemek onların yaratıcılıklarını etkileyecektir.

Kolaj çalışması, kalem, boya ve diğer materyalleri içerir. Kolaj çalışması özellikle henüz çizim becerisi tam olarak gelişmemiş çocuklar için önerilir. Kolaja benzer olarak resimler bir araya getirilip basit bir kompozisyon içinde düzenlenebilir. Bu şekilde küçük çocuklar sadece karakter ya da temaya odaklanmazlar ve edebiyatın farklı bir alanına da yönelmiş olur. Bu tarz etkinlikler çocukların konuyu, temayı ya da karakterleri daha iyi kavramalarına katkı sağlar.

Plastik Sanatlar

Plastik sanatlar üç boyutludur, boyamayla ilgili etkinlik içermez. “Diorama” (üç boyutlu sahne), ayakkabı kutularından veya kartonlardan oluşturulabilir. Sahne üç boyutlu plastik ve karton malzemelerden hazırlanabilir. Kolaj çalışmasında olduğu gibi tek bir temaya odaklanır. Diorama’da çocuk minyatür sahneyi ve kukla figürleri kendisi yapabilir. Doğal olarak minyatür sahnede çocuk kendi öyküsünü oluşturup canlandırabilir. Diorama detaylara dikkat etmeyi gerektirir.

Mobiller, bağımsız şekillerdir ve istendiği biçimde ortama monte edilir. Oyun hamuru ya da diğer sanat materyalleri ile çeşitli ürünler oluşturulabilir. Bu tarz projeler çocuğun öyküdeki ilişkileri görmesini, konuyu, karakterleri, temayı daha ciddi bir biçimde irdelemesini sağlar (19).

2.6. Benlik Kavramı

2.6.1. Tanımı ve Kuramsal Yaklaşımlar

Yavuzer (25)'in aktardığına göre; Tan(1970), benliği; bireyin fiziksel ve sosyal çevresiyle olan etkileşimleri sonucu kazandığı birtakım kişisel duygu, değer ve kavramlar sistemi olarak tanımlamıştır. Lawrence (1988) ise, benlik kavramını bireyin zihinsel ve fiziksel özelliklerinin toplamı ve sahip olduğu bütün bu özelliklere ilişkin kendini değerlendirmesi olarak tanımlamıştır.

Benlik kavramı iki elementten oluşmaktadır. Öz yeterlik ve öz saygı. Öz yeterlik; kişinin görevlerine karşı motivasyonlu olması, iş ve görevleriyle ilgili problemleri kontrol altına almasıdır. Öz saygı ise kişinin kendisini nasıl algıladığıdır (26).

Des Rosier ve ark. aktardığına göre (27); benlik kavramı 1800'lü yılların sonundan itibaren tartışılmaya başlanmıştır. Baldwin (1987); benliğin birdenbire değil kişinin diğer insanlarla ve çevresiyle olan etkileşim sonucu geliştiğini ileri sürmüştür .

Berk'in (28) aktardığına göre; ilk olarak benliği William James (1890/1960) tanımlamıştır. İlk olarak “ben” var olan benliktir. Var olan benlik ilkindir. Kişi çevresinin kontrolünü kendisi sağlar. Diğeri ise; “beni” yansıtıcı, gözlemci benliktir. Başkalarının gözünde kişinin değeridir. “ben” ve “beni” birbiriyle ilişkilidir.

James'a (29) göre benliğin üç temel yapısı vardır; maddesel benlik, sosyal benlik, ve ruhsal benlik.

Maddesel benlik; bireyin sadece bedenini değil sahip olduğu tüm eşyaları kapsar. Bunlar kişinin kimliği için temel oluşturur. Başka bir deyişle maddesel benlik kişinin yakın çevresini ve dünyada sahip olduğu eşyaları kapsar.

Sosyal benlik; kişinin başkalarının gözünde nasıl görüldüğüne ilişkin düşüncesidir. Aile benliği, kulüp benliği, işveren benliği, arkadaş benliği, sevgili benliği gibi gruplandırılabilir.

Ruhsal benlik; kişinin yetenekleri ve yetkileri hakkındaki kendi imgesi, tartışabilme kabiliyetiyle ilgili duyguları, vicdan temizliği gibi kişisel duyguları içerir. James ruhsal benliği, bir kişinin herhangi bir durumu karşılamaya hazırlanmasındaki hareketlilik olarak görmektedir (29).

Berk'in (28) aktardığına göre; Cooley (1902) ve Mead (1934) benliği kişinin kendisine kendi gözünde verdiği imaj olarak tanımlamaktadırlar. Mead'a göre –bakış açısı oluşturma becerisi- insanların ilişki hakkında neler düşündüğünü hayal etmedir ve bu durum benliğin önemli bir etkenidir. Bakış açısı oluşturma, orta çocukluk ve ergenlik yıllarında gelişen bir beceridir.

2.6.2. Çocukta Benlik Gelişimi

Papalia ve ark. (30) belirttiğine göre; Stipek, Gralinski ve Kapp (1990) benliğin nasıl geliştiğini anlamak için 14-40 aylar arasındaki 123 bebekle araştırma yapmışlar ve benlik gelişimini üç sınıfta toplamışlardır.

Birinci olarak *Fiziksel öz tanıma ve Öz farkındalık*; bebekler 18-24 ay civarında aynaya baktıklarında kendilerini tanırlar. Fiziksel olarak kendi bedenlerinin farkına varırlar.

İkinci olarak; öz tanımlama ve öz değerlendirme aşaması gelir. Çocuklar bu dönemde belli kavramları öğrenmeye başlarlar (büyük-küçük, düz ya da kıvrıkcık saç gibi) ve kişileri değerlendirirler. (iyi, sevimli, güçlü gibi. Bu durum 19-30 ay civarında çocukların kelime haznelerinin gelişmesiyle birlikte oluşur.

Üçüncü aşama, yanlış olaya duygusal tepki göstermektir. Çocuklar ebeveynlerinin onaylamamalarından ötürü üzürlürler ve istenmeyen davranış sırasında izlendiklerini anladıklarında dururlar. Bu dönem çocuğun ahlaki bilincini oluşturmalarının temelidir (30).

Okul öncesi dönemdeki çocukların benlik kavramları ilk başta çok yüzeyseldir. Bu dönemin başlarında adları , dış görünüşleri , günlük yaşamda yaptıkları , sahip oldukları şeylerden söz ederler. Yaklaşık 3.5 yaştan sonra duyguları, tutumları ve inandıkları şeyleri de ifade etmeye başlarlar. Kendileriyle ilgili fikirleri de değişebilir. Bir gün “ ben çok güçlüyüm , şu taşı kaldırabilirim” diye düşünürken, ertesi gün bu fikirleri değişebilir (31).

Papalia ve ark.'ın (30) belirttiğine göre; son 25 yılda araştırmacılar 5-7 yaş arasındaki çocuklarla yaptıkları çalışmalarda benlik gelişimini 3 aşamaya bölmüşlerdir (Lase, 1988-1992 Fischer,1980).

Tekil Gösterim: Çocuk kendini bu dönemde bireysel olarak tanımlar. Mantıksal ilişki yoktur. Bu dönemde çocuk iki duyguyu birden yaşamaz. Sınırlı belleği olduğu için kendisiyle ilgili çok çeşitli yorum yapmaz. Çocuk her şeyi ya da hiçbirşeyi düşünür. Gerçek benliğini ve ideal benliğini tanımlamaz. Sadece yeteneklerini tanımlar.

5-6 yaş civarında, ikinci aşamada; kendi ile ilgili iki olayı ilişkilendirir “Hızlı koşabilirim ve yükseğe tırmanabilirim. Ayrıca güçlüyümdür. Topu fırlatabilirim. Bir gün takımda oynayacağım” gibi.

Üçüncü aşama, gösterim sistemi; orta çocuklukta yer alır. Çocuklar özellikleri hakkında genel bir yorum yaparlar (30).

Okul öncesi çağındaki çocukların kendileri ile ilgili düşünceleri sadece gözlenebilen davranışlarla sınırlı değildir. 3,5 yaş civarındaki çocuklara davranışları ve duyguları ile ilgili sorular yöneltildiğinde kendi karakterleri ile ilgili yorum yapabilmektedirler. Örneğin kendilerini; “arkadaşlarımla oyun oynamaktan mutlu olurum” gibi tanımlayabilirler.

Çocuklar zamanla davranışlarını içselleştirecekler ve diğer insanların farkında olacaklardır. 8-11 yaş arasında öz tanımlama kişisel özellikler olarak ortaya çıkmaktadır.

Büyük çocuklar, tipik davranışlarını yeteneklerine oranla daha az vurgularlar. “yüzmede çok iyisin” gibi. Ayrıca birçok davranış yaşla birlikte artmaktadır. Başlangıçta çocuklar özelliklerini genel olarak belirtirler. “şık”, “dürüst”, “arkadaş canlısı” gibi. Bu genel görüşler ergenlik döneminde özelleşir. “Oldukça yumuşak bir mizacım var” , “tamamiyle dürüst değilim” gibi (28).

Ergenlik dönemi, benlik kavramı için hayati bir önem taşımaktadır. Ergenlik döneminde oluşan öz tanımlama, değerlendirme yetişkinliğe taşınır. Başlangıçta düşünceleri hayali ve varsayımlar üzerine ya da başkalarının onu nasıl gördüğü ile ilgilidir (32).

2.6.3. Benlik Saygısı

Benlik kavramının diğer bir bileşeni öz saygıdır. Benlik saygısı; kendi değerlerimiz ve duygularımızla ilgili yargılarımızdır.

Benlik saygısı, çocuğun sosyal-bilişsel gelişiminin en önemli örüntüsüdür. Çocukların kendi yetenekleri hakkındaki yaptıkları değerlendirmeler, onların duygusal gelişimlerini ve gelecekteki yaşantılarını etkileyecektir (28).

Öz saygıyı, benlik algısı ve ideal benlik olarak incelemek mümkündür. Benlik algısı benlik kavramıyla eşittir. İdeal benlik ise kişinin olmak istediği durumdur. Benlik algısı ve ideal benlik eşlendiğinde öz saygı olumlu olacaktır. Örneğin çocuğun ideal benliği akademik açıdan başarılı olmaksız ve derslerinde başarılıysa benlik saygısı yüksektir. Ters olarak popüler bir çocuk olmak isteyen çocuğun çok az arkadaşı varsa benlik saygısı düşük olabilir (30,28).

Çocuklar kendileriyle ilgili benzer terimleri kullanmaktadırlar ve kullandıkları terimler günlük yaşamlarıyla (okul, ev gibi) ilgilidir.

Benlik saygısını beş alanda incelemek mümkündür; sosyal, akademik, aile, beden imajı ve evrensel benlik saygısı. Buna göre;

Sosyal alanda, çocuğun arkadaşları ve diğer kişilerle olan ilişkileri konusunda kendi ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Çevresindeki kişiler onu seviyor mu? Onun görüşlerine saygı duyuyor mu? gibi.

Akademik alan; çocuğun kendini bir öğrenci olarak değerlendirmesidir. Bu değerlendirmeye aileler, arkadaşlar ve öğretmenler şekil vermektedir. Eğer çocuk kendinden beklenen başarıyı sağlıyorsa benlik saygısı yükselir.

Aile; çocuk kendini bir aile bireyi olarak değerli görüyorsa ve kendini aile bireyleri tarafından sevilen bir birey olarak hissediyorsa benlik saygısı yüksektir.

Beden imajı; fiziksel özelliklerin ve yeteneklerin kombinasyonudur. Çocuğun benlik saygısı fiziksel görünüşü ve performansı ile şekillenir. Genel olarak kız çocukları fiziksel görüntüleriyle, erkek çocukları atletik yetenekleriyle ilgilenmektedirler. Ancak bu durum kültüre göre değişiklik göstermektedir.

Evrensel öz saygı; benlik ve kişilikle ilgili kişinin genel düşüncesidir. Çocuğun “Ben iyi bir insanım” şeklinde kendisi ile ilgili düşüncesi evrensel öz saygısının yüksek olduğunu göstermektedir (30).

Benlik Saygısının Önemi

Olumlu benlik saygısı kişinin kendini sosyal-duygusal açıdan değerlendirmesinin temel etkenidir. Olumlu benlik saygısı çocuğun ileride karşılaşacağı sorunları yenmesinde çok önemli bir rol oynayacaktır.

Benlik saygısının akademik başarı ile ilişkili olduğu görülmüştür. Bu ilişki özellikle çocuğun kendini bir öğrenci olarak değerlendirdiğinde ortaya çıkar. Çocuğun akademik becerileri kendini değerlendirmesini etkileyecektir.

Benlik saygısı çocuğun tüm fonksiyonlarını etkilemektedir. Ruhsal sağlık, akademik performans, kişiler arası ilişkiler benlik saygısıyla ilişkilidir. Benlik saygısı bu alanlardaki ilişkileri düzenlemede sebep ve etken olmaktadır (32).

Sağlıklı benlik saygısı geliştiren çocuklar kendilerini kabul etmişlerdir. Diğer insanları da daha kolay kabullenirler. Kendilerini; bağımsız, güvenilir, değerli ve sevilen bir insan olarak görürler.

Sağlıklı benlik saygısı geliştiren çocuk öğrenmeye daha fazla isteklidir. Böylelikle okulda daha başarılı, üretken ve sorumluluk sahibi bir birey olur. diğer yandan sağlıklı benlik kavramı geliştiremeyen çocuk kendini reddeder ve kendini istenmeyen ve sevilmeyen biri olarak görür. Bu nedenle dünya onlar için eğlenceli bir yer değildir. Bu durum onların kendilerini güvensiz ve başkalarına bağımlı birer kişi olarak hissetmelerini sağlar. Başarısız olmaktan korkarlar ve sorumluluk almak istemezler. Akademik açıdan başarısız olmaya ve suç işlemeye yatkındırlar (26).

Bu nedenle çocukların sağlıklı gelişebilmeleri için onların küçük yaşlardan itibaren olumlu benlik kavramı kazanmalarını sağlamak gerekmektedir (26).

2.7. Resimli Öykü Kitapları Çocuk Gelişimi İlişkisi

Çocuklar ilk öykülerini sembolik oyun sırasında gerçekleştirirler. Sembolik oyun; çocuklara öyküler anlatıldıkça gelişir. Eğitimciler çocukların hayali öykülerini, kitaptan anlatılan öyküleri canlandırmada ve oyun sırasında kendi öykülerini anlatma sırasında kullanabilirler.

Hunt'un (34) belirttiğine göre; Rowe(1998) çalışmasında çocukların oyunları ve kitaplar arasında güçlü bir bağ olduğunu bulmuştur.

4 yaş civarında çoğu çocuk kişisel deneyimlerle ilgili karmaşık öyküler anlatabilirler. Ancak bu durum çocuğa öykü anlatmanın erken dönemde olmasıyla gerçekleşir. Stern (1977) iki yaş sonunda çocuğun öyküyü anlamayı başladığını

vurgular. Bu anlatılar çocuğun öyküdeki günlük rutin deneyimleri anlamasını kolaylaştırmaktadır.

Araştırmacılar kişisel deneyim öykülerinin (Nelson, 1996) çocukların olayları hatırlamasında daha etkili olduğunu göstermiştir. Wells (1986) Bristol’da çocuklarla ilgili olarak yaptığı bir araştırmasında, 4 yaştan daha küçük dönemlerde kendisine öykü anlatılan, okunan çocukların okuma-yazma eğitime ve okula gitmeye daha fazla ilgili olduklarını saptamıştır.

Hunt’un (34) belirttiğine göre; Engel (1996/1997), öykü anlatmanın belkide insanın deneyimlerini organize etmesindeki en güçlü yol olduğunu savunmuştur. Öykü anlatma insan için gerekli bir etkinliktir. Öyküler çocukların kendi kültürlerini öğrenmelerini sağlar.

Öyküdeki karakterler sayesinde çocuk sosyal konular hakkında bilgi sahibi olur, cinsel rollerini kavrar ve benimser (34).

2.7.1. Çocuk Kitapları-Çocuk Psikolojisi İlişkisi

İlkin (35) aktardığına göre; Mcguire (1982) yaptıkları araştırmada küçük çocukların benlik kavramlarının daha büyük çocuklara ve ergenlere oranla daha çok ebeveyne ve diğer aile üyelerine dayandığını bulmuşlardır. Küçük çocuklar artan yaşla beraber dikkatlerini dar aile çevresinden daha geniş bir çevreye yöneltmektedirler. Yaşla birlikte benlik tanımları sadece ebeveyn ve kardeşleri değil, diğer yetişkinleri (öğretmen gibi) ve arkadaşları da içermektedir.

Çocuk kitabı yazarları kitaplarında ait oldukları kültürün değerlerini yansıtmaktadırlar. Kültürleri için hangi davranışların doğru, hangi davranışların yanlış olduğu kitaplarda görülebilmektedir.

Rousseau, Emile (1762) adlı eserinde mükemmel bir çocukluk dönemi anlatmıştır.

Locke, çocukların dünyaya hiçbir bilgiyle gelmediklerini ileri sürmüştür. Ancak çocuk yaşadığı deneyimler sonucunda bilgi edinecektir. Kitaplar çocukların bilgi edinmelerini sağlayan en önemli tecrübedir. Locke, kitapların bütünüyle çocukların eğitiminde çok önemli olduğunu vurgulamıştır. aynı şekilde Alman eğitimci Froebel, öykü anlatma, halk şarkıları ve geleneksel öykülerin çocuk eğitiminde okul ve diğer etkenlerden daha faydalı olduğunu ileri sürmüştür.

Freud, (1925) şiirlerin çocukları günlük yaşamlarında utanma ve suçluluk duygusu hissetmeden eğlendirdiğini, çocukların rüyalarında ise çocuk öykülerini gördüklerini vurgulamıştır. Freud, öyküdeki büyük hayvanların ebeveynleri, küçük hayvanların ise kardeş ya da çocukların kendilerini temsil ettiğini vurgulamıştır.

Gerçekten çocuklar iyi nitelikteki resimli kitaplardan etkilenmektedirler. Çocukların gelişim düzeylerine uygun olarak yazılmış olan kitaplar onların duygu, düşünce ve davranışlarının şekillenmesine ve kendilerini daha iyi tanımalarına katkıda bulunmaktadır. Küçük yaş grubundaki çocuklar kendi yaşlarındaki karakterler sayesinde, kendilerini başkalarının yerine koyma becerisi kazanırlar. 6 yaşın altındaki çocuklar sevdikleri öyküler hakkında yorum yapabilmektedirler (34).

Çocuk kitapları çocukların temel ruhsal ihtiyaçlarını (sevme, sevilme, ait olma gibi) kazanmalarında da etkindir. Çünkü ebeveyn çocuğa sesli kitap okuduğunda, çocuk ve ebeveyn arasında karşılıklı ilişki sağlanmaktadır. Öte yandan kitap çocuğa ait olma hissi vermektedir (6).

2.8. Benlik Kavramıyla İlgili Konuları İşleyen Yabancı Resimli Çocuk Kitapları

1. Aseltine, L. (1978). "First Grade Can Wait"(Birinci Sınıf Bekleyebilir). Virgina Wright-Frierson, Niles İll: Whritmann. (Kendini kabullenme)
2. Spier, P. (1980) "People" (İnsanlar). New York: Doubleday (İnsanlardaki farklılıkları kabul etme)
3. Cohen, M. (1985). "Liar parts of Fire" (Ateşin Gerçek Olmayan Yüzü). New York: Greenwillow. (Kendini kabullenme, başkalarına karşı hoşgörülü olma).
4. Rogers, F. (1972). "Making Friends" (Arkadaş Edinme). New York, Harper. (Arkadaş edinme, duygularını gösterme)
5. Wells, R (1981). "Timothy Goes to School" (Timothy okula gidiyor). New York Dial. (Kendini kabullenme, arkadaş edinme)
6. Brown M (1986). "Arthur's Nose" (Arthur'un Burnu). New York: Avon. (Fizksel görüntüsünü kabullenme)
7. Brown M (1986). "Arthur's Tooth" (Arthur'un Dişi) Boston: Atlantic Monthly. (Bireysel olarak her çocuğun farklı oranlarda geliştiğini kabul etme)
8. Yashima, T (1985). "Craw Boy" . New York, Wiking. (bireysel eşsizlik)
9. Brown, M. (1987). "Arthur's Baby" (Arthur'un Bebeği). Boston, Little. (Yeni bebeği kabullenme)

10. Shan, E.L.(1972). “What makes me Feel This Way?” (Bu Şekilde Hissetmemi Ne Sağlar). New York: Macmillan (Herkes eşsiz ve özeldir) (36)
11. Eric Carle (1997). “From Head to Toe” (Baştan Ayağa). (Benlik kavramı, vücut parçaları)
12. Julie Markers (2001). “Good Thing You Are Not Octopus” (Sen İyi Bir Ahtapot Değilsin). (kendini kabul etme, kendini sevmeye)
13. Todd Parr (2001). “It’s Okey to be Different”(Farlı Olmak Doğaldır). (Farklı olduğunu kabul etme, benlik kavramı)
14. Comelia Maude Spelman (2003). “When I feel Good About Myself”(Ne Zaman Kendimle İlgili İyi Hissederim). (öz güven, bireysellik, duygularının farkına varma)
15. Norma Simon (2003). “All families Are Special” (Bütün Aileler Özeldir). (Ailesini sevmeye ve kabullenme, sevgi)
16. Lola M. Schaeter(2000). “Aunts” (Teyzeler). (aile ilişkileri, aile bireyleri)
17. Peter Hom (2003). “Best Father of All” (En iyisi benim babam). (baba sevgisi, aile ilişkileri)
18. Lola M. Schaeter (2000). “Brothers” (Erkek Kardeşler). (Aile ilişkileri, aile bireyleri)
19. Ed Emberley(1992). “Go Away Big Green Monster” (Büyük Yeşil Canavar Git Buradan). (Korkular)
20. Karen Katz (2004). “I Can Share” (Paylaşabilirim). (paylaşma)
21. Lisa John –Clough (1999). “My Friend and I” (Ben ve Arkadaşım). (Duyguların farkına varma, arkadaşlık, paylaşma)
22. Dr. Seuss (1996). “My Many Colourfull Days” (Birçok Renkli Günüm). (Duygular)
23. Kathi Alpert (2000). “Oh My baby, Little One” (Benim Küçük Bebeğim). (Ayrılma, kendini ailesi tarafından sevilen bir insan olarak görme) (37)
24. Brown, M. W. (1970) “Goodnight Moon” (İyi Geceler Ay). New York, Harper Collins. (Uyku Problemi)
25. Brown, M. W. (1972)”The Runaway Bunny” (Kaçak Tavşan). New York; Harper Collins. (Ayrılık kaygısı)

26. Edwards P. D. (1999). "The Worrywarts". New York; Harper Collins Publisher. (Genel kaygılar)
27. Fitzpatrick, M. (2000). "Lizzy and Skunk" (Lizzy ve Skunk). New York; Dorling Kindersley Publishing, Inc. (genel kaygılar)
28. Hendry D. (1999). "The Very Noisy night" (Çok Gürültülü Gece). New York; Puffin Boks. (karanlık korkusu)
29. Henkes K. (2000). "Wemberly Worried" (Wemberly Endişeli). New York; Greenwillow Boks. (Genel kaygılar)
30. Hest, A. (2001). "Kiss Good Nigh" (İyi Geceler Öpücüğü). Cambridge, Massachusetts: Candlewick Pres. (karanlık korkusu)
31. Penn, A. (1983). "The Kissing Hand" (Öpülen Eller). Washington, DC: Child and Family Pres. (ayrılık kaygısı) (38).

2.9. Konu İle İlgili Araştırmalar

Roxanne'nın (39) aktardığına göre; Borders ve Haisley(1992), çocuk edebiyatının duygusal gelişim sorunlarının üstesinden gelinmesini desteklemedeki etkisini belirlemek için çeşitli araştırmalar yapmışlardır. Yaptıkları çalışmalar sonucunda, seçilmiş öykülerin okunduğu gruptaki çocukların paragraf tamamlama testi sonunda diğer gruba göre daha yüksek puanlar aldıklarını bulmuşlardır. Borders ve Haisley, bireylerin sorunlarını çözmeleri ve kendilerini daha iyi anlamaları amacıyla öykülerin kullanılmasının olumlu sonuçlar doğuracağı görüşüne varmışlardır .

Rogers ve Myles(40), Asperger Sendromu tanılı 14 yaşındaki bir erkek çocukla yaptıkları çalışmada, çocuğa sosyal öyküler ve komik diyaloglar sunmuşlardır. Çalışmanın sonunda, çocuğun davranışlarının değiştiği ve olumlu sosyal davranışlar sergilediğini görmüşlerdir.

Uzmen, (41), “okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş grubu çocuklarının prososyal davranışlarının resimli çocuk kitapları ile desteklenmesi” konulu çalışması sonucunda, kitapların çocukların prososyal davranışları üzerinde etkili olduğunu bulmuştur .

Nugent(42) , üstün yetenekli çocukların devam ettiği yerel bir okulun sekizinci sınıf öğrencileri ile yaptığı deneysel araştırma sonucunda, kitapların çocukların benlik kavramları üzerinde etkili olduğunu bulmuştur.

Lake(43), sosyal ilişkiler ve ahlaki konuları içeren öykü kitaplarının çocukların sosyal beceri kazanımları ve ahlaki değerleri kazanmalarında etkili olacağını savunmuştur .

Demoulin (44), ilköğretim çağındaki risk altında bulunan çocukların , disiplin , özsaygı ve yaşlıları ile olan problemleri nedeniyle düşük benlik saygıları olduğunu ileri sürmüşlerdir. Çocukların olumlu benlik oluşturmalarını sağlamak amacıyla “Kendimi Seviyorum”(I Like Me) adlı okuma programı geliştirilmiştir. Bu program, çocukların olumlu benlik geliştirmelerine odaklanan dünyadaki tek okuma programıdır. Olumlu davranışları konu alan öykü kitapları çocuklara okunarak çocukların olumlu davranışlar(öz denetim, öğrenme, yaratıcılık, sorumluluk, çaba gösterme, kabul görme gibi) kazanmaları desteklenmeye çalışılmaktadır .

Stephens (45), toplam 430 çocukla yaptığı çalışmasında okuma programına katılan çocukların akademik başarılarında daha fazla artış olduğu, cinsiyetler arasında bir farklılık bulunmadığını ileri sürmüştür .

Geist ve Aldridge (46) , Grimm masallarını 45 dakika halinde 4 gün boyunca çocuklara okumuşlardır. Çalışmaya okul öncesi, birinci sınıf, ikinci sınıf ve üçüncü sınıftan 15'er çocuk katılmıştır. Kitaplar okunduktan sonra öykülerin konuları, kahramanları ve temaları tartışılmıştır. Daha sonra çocuklardan kendi öykülerini oluşturmaları istenmiştir. Araştırma sonucunda çocukları bilişsel gelişim düzeylerinin arttığı, duygusal çatışmaları çözümledikleri bulunmuştur .

New York'ta, bir lisede görev yapan Rice D ve Jefferson E (47), okuma problemi bulunan çocuklar için “Teens to Tots” okuma programını oluşturmuşlardır. Program temel olarak; çocukların benlik imajı oluşturmalarını ve çocukların okumaktan hoşlanabilecekleri materyaller sağlamayı amaçlamaktadır. Kısa, gerçekçi, günlük yaşamla ilgili ödüllü çocuk kitapları çocuklara sesli olarak okunmuştur. Sonrasında çocuklar öyküyü kasetten dinlemişler, kendilerine verilen kitapları okumuşlardır. Okuma programı sonunda çocukların okumaya karşı ilgilerinin arttığı görülmüş, öz güven, dikkat toplama, başarı duygusu konularında artış olduğu saptanmıştır.

De Lisi (48), sembolik modellerin çocukların cinsel rolleri algılamalarına olan etkisini incelemiştir. Okul öncesi çağı çocuklara, kitaplarda geleneksel ve geleneksel olmayan cinsel rolleri olan karakterlerin bulunduğu resimli kitaplar okunmuştur. Geleneksel değerleri yansıtan resimli kitapların çocukların cinsel rolleri üzerinde olumlu etkilerinin olduğu, geleneksel olmayan değerleri yansıtan resimli kitapların çocukların cinsel rolleri üzerinde olumsuz etkisi olduğunu bulmuştur.

Alexander ve arkadaşları (15) okulöncesi dönem çağındaki çocukların öykülere duygusal bağılıklarını incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. 32 orta SED aileyle yaptığı çalışmada ailelerle çocukların duygusal bağının olduğu öyküler hakkında görüşmeler yapılmıştır.yapılan bu uzunlamasına çalışma sonunda her çocuğun en az iki ayrı öyküyle duygusal bağının olduğu bulunmuştur .

Mc Daniel (49) çocuk edebiyatının çocukların üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini araştırmıştır. Mc Daniel dikkatli seçilen çocuk edebiyatının cinsel örselenmeyi önleyici olduğunu savunmuştur.çalışmasını 4-8 yaş grubundaki

çocuklarla yapmış; cinsel örselenme ile ilgili 13 öykü kitabını değerlendirmiş ve ideal karakterlerin cinsel istismarı önlemede etken olabileceğini önermiştir.

Anderson ve arkadaşlarının (50) yapmış olduğu çalışmada 4 yaş grubunda çocuğu olan 12 anne ve babanın kitap seçme kriterleri incelenmiştir. Ailelerin, kız ve erkek çocuklara farklı kitaplar seçtikleri, çocukları için öykü kitaplarını bilgi kitaplarına oranla daha fazla tercih ettikleri bulunmuştur.

Akın (51) “Okul Öncesi Kurum Öğretmenlerinin Çocuk Kitaplarına Karşı Tutum ve Davranışları” konulu çalışmasında eğitimcilerin, piyasada bulunan okul öncesi yayınları takip ettikleri, piyasada bulunan çocuk kitaplarını sayıca yeterli buldukları, konuları ve fiziksel özellikleri bakımından yetersiz bulduklarını ileri sürmüştür .

Qutzs ve arkadaşları (13) öğretmenlerin ödüllü kitaplar hakkındaki bilgilerini değerlendirmek amacıyla yaptıkları araştırmada, öğretmenlerin yarısından daha azının ödüllü çocuk kitapları hakkında bilgi sahibi olduğunu saptamıştır .

Erdoğan (52) “Türkiye’de 1996-1998 Yıllarında Yayınlanmış Telif Hakkı Çocuk Kitaplarının İçerik Analizi” konulu çalışmasında 286 kitap incelemiştir. Analiz sonucunda Türkiye’de çocuk kitapları üretiminde niteliksel ve niceliksel yetersizliklerin bulunduğu hipotezi doğrulanmıştır. Bu dönemde en çok işlenen tema “öğrenme” olmuştur.

Uzmen (17), 1970-1993 yılları arasında basılmış Türkçe ve İngilizce resimli çocuk kitaplarını konu bakımından incelemiş ve yaptığı araştırma sonucunda, ele alınan birçok genel ve alt konuyu İngilizce kitapların Türkçe kitaplara göre daha yüksek oranda işlemiş oldukları ve konularını daha eğlendirici ve dolaylı yoldan sunduklarını belirlemiştir. Ayrıca, incelenen Türkçe kitaplar arasında çocuk üzerinde olumsuz etkiler yaratabilecek konuların işlenmiş olduğu da saptanmıştır.

Erdoğan (53) 1985-87 yerli çocuk yazını ürünlerinin konusal ve sayısal analizini yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; kitaplarda en fazla ağırlıklı olarak işlenen temanın din ve ahlak olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer bir ağırlıklı olarak işlenen temanın acı olduğu, sevgi, barış, dostluk gibi evrensel temaların daha az işlendiği saptanmıştır.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Evreni

Türkiye’de 1980-2003 yılları arasında Türkçe basılmış yerli ve yabancı resimli öykü kitapları araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

3.2. Araştırmanın Örneklemi

1980-2003 yılları arasında basılmış olan, özel ve resmi anaokullarından, kütüphanelerden, piyasadan ve özel koleksiyonlardan elde edilen, random yöntemiyle seçilmiş 250 adet Türkçe basılmış yerli ve yabancı öykü kitabı bu araştırmanın örneklemi oluşturmuştur. 250 kitabın 55 tanesi çeviri, 195 tanesi ise yerli üründür.

Araştırmanın örneklemi oluşturacak resimli çocuk kitaplarının, bir öykü (hikaye) özelliği taşımasına ve kitap içinde birbirinden bağımsız öyküler bulundurmamasına dikkat edilmiştir. Bu özellikleri taşımayan kitaplar araştırmaya dahil edilmemiştir.

3.3. Araştırma Yöntemi ve Araçları

Veri Toplama Araçları

Benlik Kavramı Konuları Kontrol Listesi

Araştırmanın örneklemi oluşturan resimli öykü kitaplarını benlik kavramını destekleyip desteklemediğini belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından “Benlik Kavramı Konuları Kontrol Listesi” oluşturulmuştur. Kontrol listesi; literatür araştırması yapılarak ve Önder’in (54) “Küçük Çocuklar İçin Kendilik Algısı Ölçeğinin Türkiye Uyarlanması ve Okul Öncesi Çocuklarında Kendilik Algısının Yaş, Cinsiyet, Prematüre Doğma, Okula Devam Etme Süresine İlişkin Olarak İncelenmesi” isimli çalışmasında kullandığı Harter ve Pike’in(1984) geliştirmiş olduğu ölçekten yararlanılmıştır. Bu ölçek dört alt ölçekten oluşmuştur. Bunlar; Bilişsel Yeterlik, Bedensel Yeterlik, Akranlar Tarafından Kabul Edilme, Anne Tarafından Kabul Edilme alt ölçekleridir. Ayrıca Marsh, Ellis ve Craven’in (2001) geliştirmiş olduğu “Self Description Questionnaire for Preschoolers (SDQP) (Okul Öncesi Çocukları İçin Kendilik Algısı Anketi) isimli anketten yararlanılmıştır (55). Bu anket; Fiziksel, Görünüm, Akran İlişkileri, Ebeveyn İlişkileri, Sözel Yetenek, Matematik Yeteneği olmak üzere 6 alandan oluşmaktadır. Araştırmacı tarafından

oluşturulan kontrol listesi 3 uzman görüşü alınarak düzenlenmiştir. Benlik Kavramı Konuları Kontrol Listesi; 6 genel konu ve her genel konunun alt konuları olmak üzere toplam 38 alt konudan oluşmuştur. Ayrıca kitaptaki karakterlerin yüz ifadelerini incelemek üzere 1 madde bulunmaktadır. Bu konular:

I)Akran ve Çevre İlişkileri

1. Arkadaşlarına ve çevresindeki insanlara yardımcı olma
2. Arkadaş edinmeye çabalama
3. Arkadaşlarına ve çevresindeki insanlara karşı saygılı davranma
4. Arkadaşlarıyla ve çevresindeki insanlarla işbirliği yapma
5. Arkadaşlarıyla ve çevresindeki insanlarla eşyalarını paylaşma
6. Liderlik yapma
7. Girişken olma
8. Çevresindeki insanlara yeteneklerini fark ettirme
9. Günlük sosyal diyaloglara özen gösterme
10. Haklarını arama, savunma
11. Duygularını ve düşüncelerini arkadaşlarına ve çevresindeki insanlara rahatlıkla anlatma

II)Aile İlişkileri

1. Ailesindeki kişilere saygılı davranma
2. Ailesindeki kişilere yardımcı olma
3. Ailesindeki kişilere karşı dürüst olma
4. Ailesindeki herkese duygu ve düşüncelerini rahatlıkla anlatma
5. Ailesiyle birlikte vakit geçirme, oyun oynama

III)Akademik Durum

1. Kendini yetenekli biri olarak görme
2. Yeteneklerine ve bilgisine güvenme
3. Başarısız olma korkusunu yenme
4. İlk başarısızlıkta pes etmeme, daha çok çabalama
5. Herkesin farklı alanlarda başarılı olduğunu kabul etme

IV)Fiziksel Görünüm

1. Kendi fiziksel özelliklerinden hoşnut olma
2. Herkesin farklı fiziksel özellikleri olduğunu kabul etme
3. Vücuttaki değişiklikleri, büyüme ve gelişmeyi kavrama
4. Kız/erkek olmaktan hoşnut olma

V)Korku ve Kaygı Durumu

1. Kayıp ve ayrılıklarla baş etme
2. Problem durumlarıyla başa çıkma ve çözüm bulma
3. Karanlık, hayvan ve doğa üstü canlılar gibi korkuların üstesinden gelme
4. Değişikliklere ve yeni durumlara ayak uydurma/alışma
5. Öfkesini kontrol etme
6. Sabırlı olma
7. Duygularının farkına varma

VI)Mutluluk ve Doyum

1. Sağlıklı olduğu için mutlu olma
2. Çevresindeki güzelliklerin farkına vardığı için mutlu olma
3. Kendini sevdiği için ve özelliklerinden memnun olduğu için mutlu olma
4. Kendini ailesi, arkadaşları, ve çevresi tarafından sevilen bir insan olarak görme
5. Ailesini, arkadaşlarını ve çevresindeki herkesi sevmek
6. Eğlenceli, hoş giden etkinlikler bulabilme, katılabilme, eğlenceyi paylaşabilme

Karakterlerin Yüz İfadelerini İnceleyen Madde

*Güler yüzlü, mutlu yüz ifadesine sahip olma

Araştırmayı yapan kişinin güvenilirliğini test etmek açısından rast gele seçilen 50 kitap başka bir uzman tarafından okunmuş ve araştırmacının okuduğu 50 kitap arasındaki güvenilirliğe bakılmıştır. Buna göre; akran ve çevre ilişkileri genel konusu için alfa değeri ;0, 9953, Aile ilişkileri genel konusu için alfa değeri; 0,9953, akademik durum genel konusu için alfa değeri ;1,0000, fiziksel görünüm genel konusu için;1,0000, korku ve kaygı durumu genel konusu için alfa değeri;1,0000, mutluluk ve kaygı durumu için alfa değeri;1,0000 ve toplam güvenilirlik alfa değeri; 0,9970 (%99,70 > %80) tir.

Veri Toplama İşlemi

Araştırmada, belirlenen kitaplar geliştirilen kontrol listesine göre 3 kez okunduktan sonra değerlendirilmiştir. Kontrol listesinin her maddesinin yanına maddeyi içerip içermediği evet hayır şeklinde kaydedilmiştir.

Verilerin Analizi ve Değerlendirme

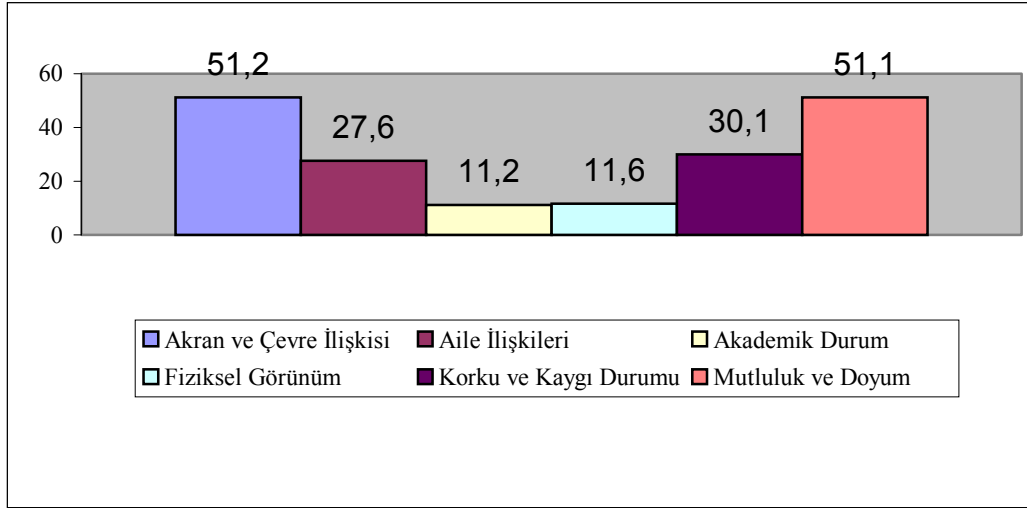
Araştırmanın örneklemini oluşturan resimli öykü kitapları “Benlik Kavramı Konuları Kontrol Listesi”ne göre değerlendirildikten sonra istatistiksel analizlerde SPSS 12.0 paket programı kullanılmıştır. Her kitabın işlemiş olduğu konu ya da konular belirlenmiştir.

4. BULGULAR

Tablo 4.1’de incelenen resimli çocuk kitaplarının benlik kavramı genel konularına göre dağılımları verilmiştir. Buna göre genel konu bakımından en fazla işlenen konuların akran ve çevre ilişkileri (%51,2) ile mutluluk ve doyum (%51,1) olduğu, en az ise akademik durum (%11,2) ve fiziksel görünüm (11,6) olduğu belirlenmiştir. İncelenen resimli çocuk kitaplarının %86,4’ünde “Güler yüzlü, mutlu yüz ifadesine sahip olma” maddesinin bulunduğu saptanmıştır.

Tablo 4.1: İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarının Benlik Kavramı Genel Konularına Göre Dağılımı.

Resimli Çocuk Kitapları Benlik Kavramı Genel Konuları	n=250			
	Var Sayı	%	Yok Sayı	%
Akran ve Çevre İlişkisi	130	51,2	120	48,8
Aile İlişkileri	69	27,6	181	72,4
Akademik Durum	28	11,2	222	88,8
Fiziksel Görünüm	29	11,6	221	88,4
Korku ve Kaygı Durumu	76	30,1	174	69,9
Mutluluk ve Doyum	128	51,1	122	48,9
<i>Güler yüzlü, mutlu yüz ifadesine sahip olma</i>	216	86,4	34	13,6

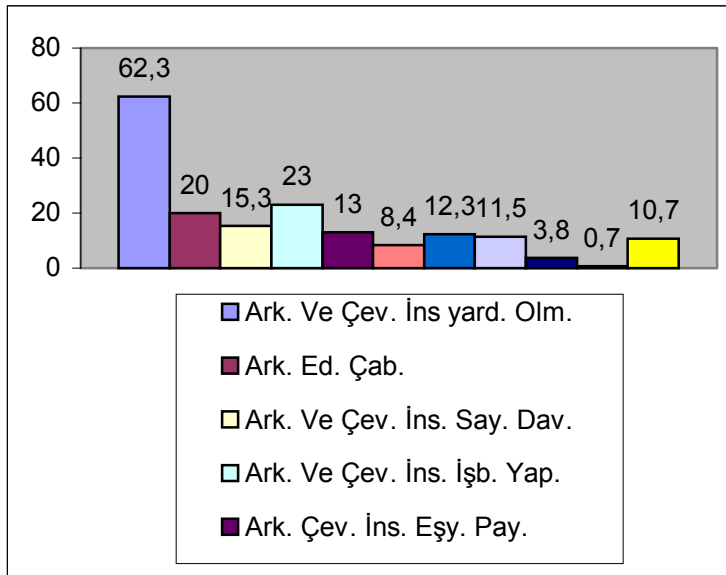

Şekil: 4.1. İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarının Benlik Kavramı Genel Konularına Göre Dağılımı

Tablo 4.2’de “Akran ve Çevre İlişkisi” genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı görülmektedir. 130 kitap (%51,2) akran ve çevre ilişkileri” genel konusuyla ilgili konuları içermektedir. Buna göre akran ve çevre ilişkileri genel konusuyla ilgili işlenen; alt konulardan en fazla “Arkadaşları ve çevresindeki insanlara yardımcı olma” (%62,3), en az olarak ise “Haklarını arama, savunma” (%0,7) alt konusunun işlendiği saptanmıştır.

Tablo 4.2 “Akran ve Çevre İlişkisi” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı.

Resimli Çocuk Kitapları	n=130	
Akran ve Çevre İlişkileri Alt Konuları	Sayı	%
1. Arkadaşları ve Çevresindeki İnsanlara Yardımcı Olma	81	62,3
2. Arkadaş Edinmeye Çabalama	26	20,0
3. Arkadaşlarına ve Çevresindeki İnsanlara Saygılı Davranma	20	15,3
4. Arkadaşlarıyla ve Çevresindeki İnsanlarla İşbirliği Yapma	30	23,0
5. Arkadaşlarıyla ve Çevresindeki İnsanlarla Eşyalarını Paylaşma	17	13,0
6. Liderlik Yapma	11	8,4
7. Girişken Olma	16	12,3
8. Çevresindeki İnsanlara Yeteneklerini Fark Ettirme	15	11,5
9. Günlük Sosyal Diyaloglara Özen Gösterme	5	3,8
10. Haklarını Arama, Savunma	1	0,7
11. Duygularını ve Düşüncelerini Arkadaşlarına ve Çevresindeki İnsanlara Rahatlıkla Anlatma	14	10,7

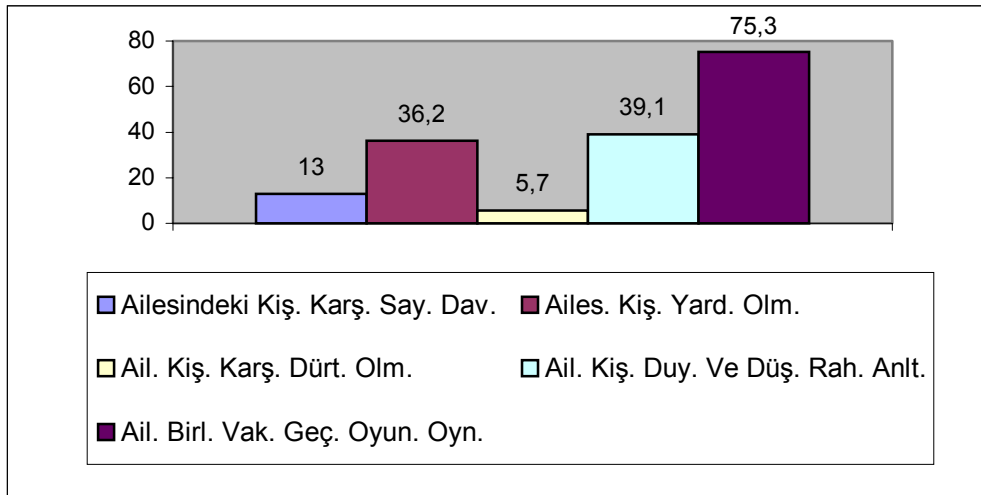

Şekil:4.2. Akran ve Çevre İlişkisi Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı

Tablo 4.3'te "Aile İlişkileri" genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı verilmiştir. Örneklem grubunu oluşturan resimli çocuk kitaplarından 69 tanesi (%27,6) aile ilişkileri genel konusuyla ilgilidir. Tabloya göre "Aile İlişkileri" genel konusunun alt konularından en fazla "Ailesiyle birlikte vakit geçirme, oyun oynama" (%75,3), "Ailesindeki kişilere duygu ve düşüncelerini rahatlıkla anlatma" (%39,1), "Ailesindeki kişilere yardımcı olma" (%36,2) alt konularının işlenmiş olduğu görülmektedir. En az işlenen alt konu ise %5,7 ile "Ailesindeki kişilere karşı dürüst olma" alt konusudur.

Tablo 4.3. "Aile İlişkileri" Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı.

Resimli Çocuk Kitapları	n=69	
Aile İlişkileri Alt Konuları	Sayı	%
1. Ailesindeki Kişilere Karşı Saygılı Davranma	9	13,0
2. Ailesindeki Kişilere Yardımcı Olma	25	36,2
3. Ailesindeki Kişilere Karşı Dürüst Olma	4	5,7
4. Ailesindeki Kişilere Duygu ve Düşüncelerini Rahatlıkla Anlatma	27	39,1
5. Ailesiyle Birlikte Vakit Geçirme, Oyun Oynama	52	75,3

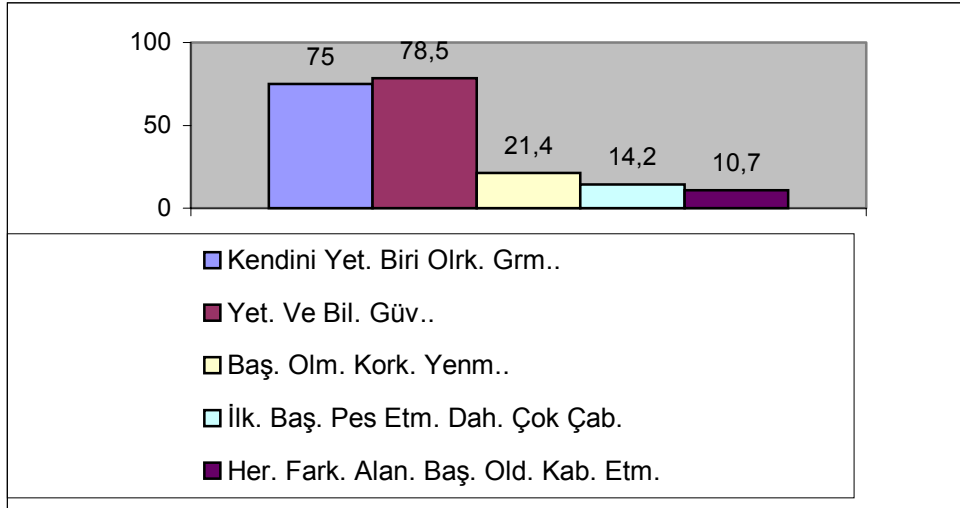

Şekil:4.3. Aile İlişkileri Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı

Tablo 4.4’e bakıldığında “Akademik Durum” genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı görülmektedir. Örneklem grubunu oluşturan resimli çocuk kitaplarından 28 tanesi (%11,2) akademik durum genel konusunu işlemiştir. Buna göre; “Akademik Durum” genel konusunun en fazla işlenen alt konularının “Yeteneklerine ve Bilgisine Güvenme” (%78,5), “Kendini Yetenekli Biri Olarak Görme” (%75,0) olduğu, en az işlenen konunun ise “Herkesin Farklı Alanlarda Başarılı Olduğunu Kabul Etme” (%10,7) olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 4.4. “Akademik Durum” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı.

Resimli Çocuk Kitapları		n=28	
Akademik Durum Alt Konuları		Sayı	%
1.Kendini Yetenekli Biri Olarak Görme		21	75,0
2.Yeteneklerine ve Bilgisine Güvenme		22	78,5
3. Başarısız Olma Korkusunu Yenme		6	21,4
4. İlk Başarısızlıkta Pes Etmeme, Daha Çok Çabalama		4	14,2
5. Herkesin Farklı Alanlarda Başarılı Olduğunu Kabul Etme		3	10,7

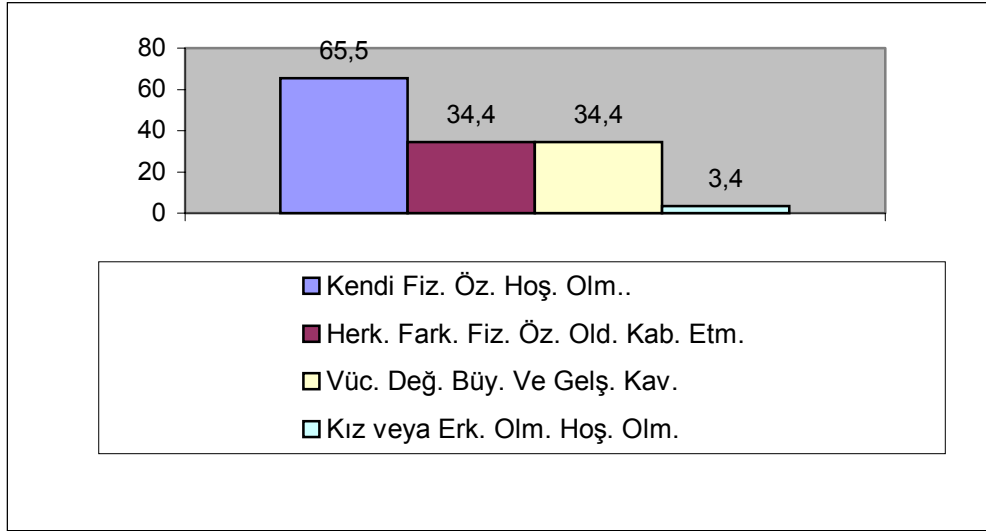

Şekil:4.4. Akademik Durum Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı

Tablo 4.5’te “Fiziksel Görünüm” genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı verilmiştir. Örneklem grubunu oluşturan kitapların 29 tanesi (%11,6) fiziksel görünüm genel konusunu işlemiştir. Buna göre Fiziksel görünüm genel konusunun alt konularının dağılımına bakıldığında; “Kendi Fiziksel Özelliklerinden Hoşnut Olma” alt konusunun % 65,5, “Herkesin Farklı Fiziksel Özellikleri Olduğunu Kabul Etme” ve “Vücuttaki Değişiklikleri, Büyüme ve Gelişmeyi Kavrama” alt konularının %34,4 ve “Kız veya Erkek Olmaktan Hoşnut Olma” alt konusunun %3,4 oranında işlendiği bulunmuştur.

Tablo 4.5. “Fiziksel Görünüm” Genel Konusunun İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı.

Resimli Çocuk Kitapları	n=29	
Fiziksel Görünüm Alt Konuları	Sayı	%
1. Kendi Fiziksel Özelliklerinden Hoşnut Olma	19	65,5
2. Herkesin Farklı Fiziksel Özellikleri Olduğunu Kabul Etme	10	34,4
3. Vücuttaki Değişiklikleri, Büyüme ve Gelişmeyi Kavrama	10	34,4
4. Kız veya Erkek Olmaktan Hoşnut Olma	1	3,4

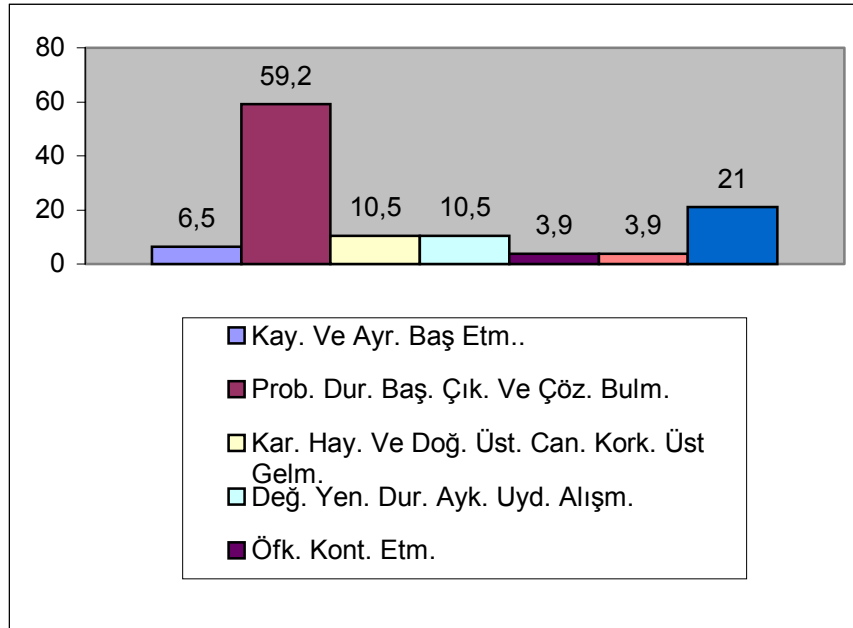

Şekil:4.5. Fiziksel Görünüm Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı

Tablo 4.6'ya bakıldığında “Korku ve Kaygı Durumu” genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı görülmektedir. Örneklem grubunu oluşturan kitapların 76 tanesi (%30,1) korku ve kaygı durumu genel konusunu işlemiştir. Korku ve kaygı durumu genel konusunun alt konularının dağılımına bakıldığında; “Problem Durumlarıyla Başa Çıkma ve Çözüm Bulma” alt konusunun en fazla işlendiği (%59,2), “Duygularının Farkına Varma”nın (%21,0), en az işlenen alt konuların ise %3,9 oranında “Öfkesini Kontrol Etme” ve “Sabırlı Olma” olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.6. “Korku ve Kaygı Durumu” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı.

Resimli Çocuk Kitapları	n=76	
Korku ve Kaygı Durumu Alt Konuları	Sayı	%
1. Kayıp ve Ayrılıklarla Baş Etme	5	6,5
2. Problem Durumlarıyla Başa Çıkma ve Çözüm Bulma	45	59,2
3. Karanlık, Hayvan ve Doğa Üstü Canlılar Gibi Korkularının Üstesinden Gelme	8	10,5
4. Değişikliklere, Yeni Durumlara Ayak Uydurma/Alışma	8	10,5
5. Öfkesini Kontrol Etme	3	3,9
6. Sabırlı Olma	3	3,9
7. Duygularının Farkına Varma	16	21,0

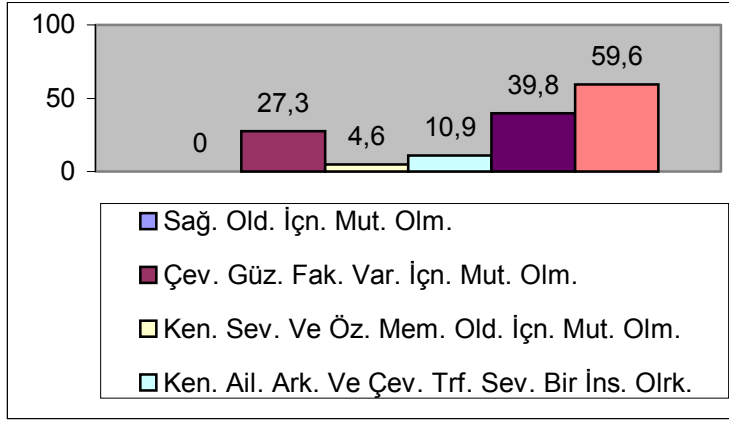

Şekil 4.6. Korku Ve Kaygı Durumu Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı

Tablo 4.7’de “Mutluluk ve Doyum” genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı verilmiştir. Örneklem grubunu oluşturan kitapların 128 tanesi (%51,1) mutluluk ve doyum genel konusunu işlemiştir. Buna göre mutluluk ve doyum genel konusunun alt konularının dağılımına bakıldığında; “Eğlenceli Hoşa Giden Etkinlikler Bulabilme, Katılabılme, Eğlenceyi Paylaşabilme” alt konusunun %59,6, “Kendini Sevdiği ve Özelliklerinden Memnun Olduğu İçin Mutlu Olma” alt konusunun %4,6 oranlarında işlendiği ve “Sağlıklı Olduğu İçin Mutlu Olma” konusunun işlenmediği (%0,0) bulunmuştur.

Tablo 4.7. “Mutluluk ve Doyum” Genel Konusunu İşleyen Resimli Çocuk Kitaplarının Alt Konulara Göre Dağılımı.

Resimli Çocuk Kitapları	n=128	
Mutluluk ve Doyum Alt Konuları	Sayı	%
1. Sağlıklı Olduğu İçin Mutlu Olma	0	0,0
2. Çevresindeki Güzelliklerin Farkına Vardığı İçin Mutlu Olma	35	27,3
3. Kendini Sevdiği ve Özelliklerinden Memnun Olduğu İçin Mutlu Olma	6	4,6
4. Kendini Ailesi, Arkadaşları ve Çevresi Tarafından Sevilen Bir İnsan Olarak Görme	14	10,9
5. Ailesi, Arkadaşları ve Çevresindeki Herkesi Sevme	51	39,8
6. Eğlenceli Hoşa Giden Etkinlikler Bulabilme, Katılabılme, Eğlenceyi Paylaşabilme	76	59,6

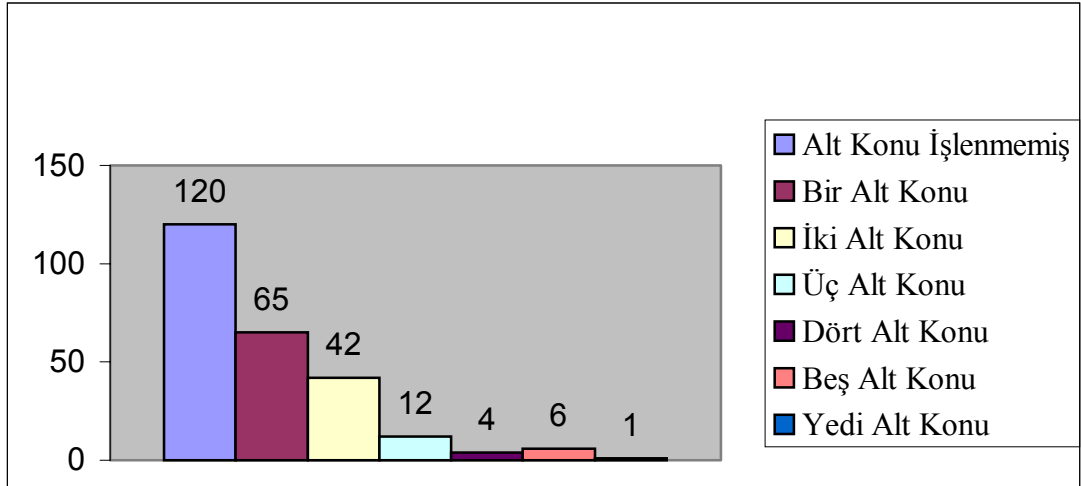

Şekil 4.7. Mutluluk ve doyum genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı

Tablo 4.8’de “Akran ve Çevre İlişkileri” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 120 kitapta (%48,0) hiç alt konu işlenmemiş, 65 kitapta (%26,0) “bir” alt konu, 42 kitapta (%16,8) “iki” alt konu, 12 kitapta (%4,8) “üç” alt konu, 6 kitapta (%2,4) “beş” alt konu, 4 kitapta (%1,6) “dört” alt konu, 1 kitapta (% 0,4) ise “yedi” alt konunun işlendiği görülmüştür.

Tablo 4.8. “Akran ve Çevre İlişkisi” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı.

Akran ve Çevre İlişkileri Alt Konu İşlenme Sayısı (Toplam on bir Alt Konu)	Resimli Çocuk Kitapları Sayı	%
Alt konu işlenmemiş	120	48,0
bir alt konu	65	26,0
iki alt konu	42	16,8
üç alt konu	12	4,8
dört alt konu	4	1,6
beş alt konu	6	2,4
yedi alt konu	1	0,4
Toplam	250	100,0

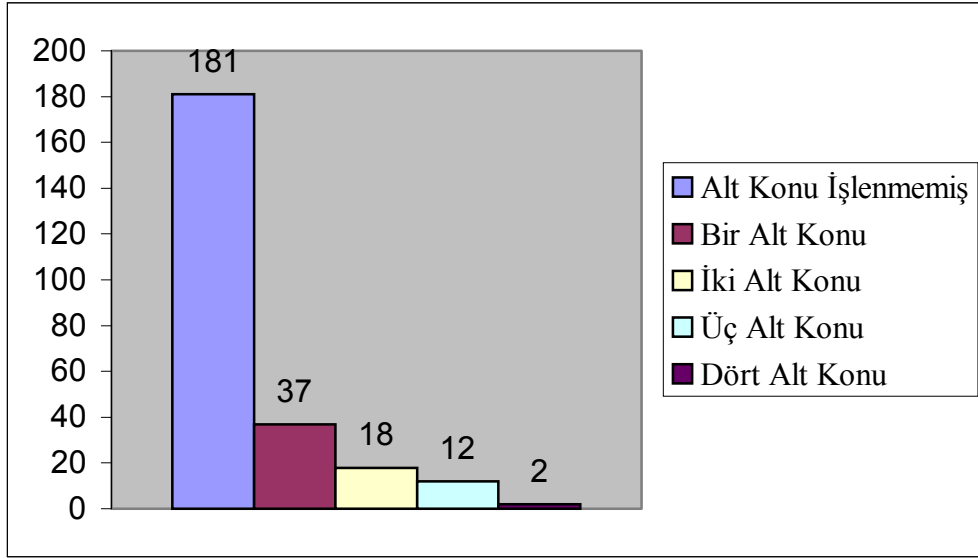

Şekil:4.8. Akran ve Çevre İlişkileri Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı

Tablo 4.9’a bakıldığında “Aile İlişkileri” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 181 kitapta (%72,4) hiç alt konu işlenmemiş, 37 kitapta (%14,8) “bir” alt konu, 18 kitapta (%7,2) “iki” alt konu, 12 kitapta (%4,8) “üç” alt konu, 2 kitapta (%0,8) “dört” alt konunun işlendiği saptanmıştır.

Tablo 4.9. “Aile İlişkileri” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı.

Aile İlişkileri Alt Konu İşlenme Sayısı (Toplam Beş Alt Konu)	Resimli Çocuk Kitapları Sayı	%
Alt konu işlenmemiş	181	72,4
Bir alt konu	37	14,8
İki alt konu	18	7,2
Üç alt konu	12	4,8
Dört alt konu	2	0,8
Toplam	250	100,0

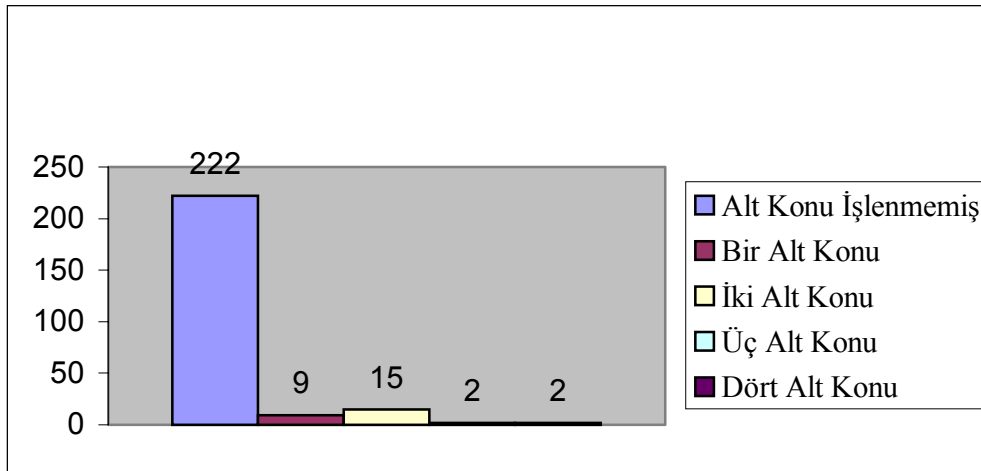

Şekil:4.9. Aile İlişkileri Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı

Tablo 4.10’da “Akademik Durum” genel konusunun alt konularının incelenen resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Buna göre; 222 kitapta (%88,8) hiç alt konu işlenmemiş, 15 kitapta (%6,0) “iki” alt konu, 9 kitapta (%3,6) “bir” alt konu, 2 kitapta (%0,8) “üç” alt konu ve 2 kitapta (%0,8) “dört” alt konunun işlendiği görülmüştür

Tablo 4.10. “Akademik Durum” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı.

Akademik Durum Alt Konu İşlenme Sayısı (Toplam beş alt konu)	Resimli Çocuk Kitapları Sayı	%
Alt konu işlenmemiş	222	88,8
Bir alt konu	9	3,6
İki alt konu	15	6,0
Üç alt konu	2	0,8
Dört alt konu	2	0,8
Toplam	250	100,0

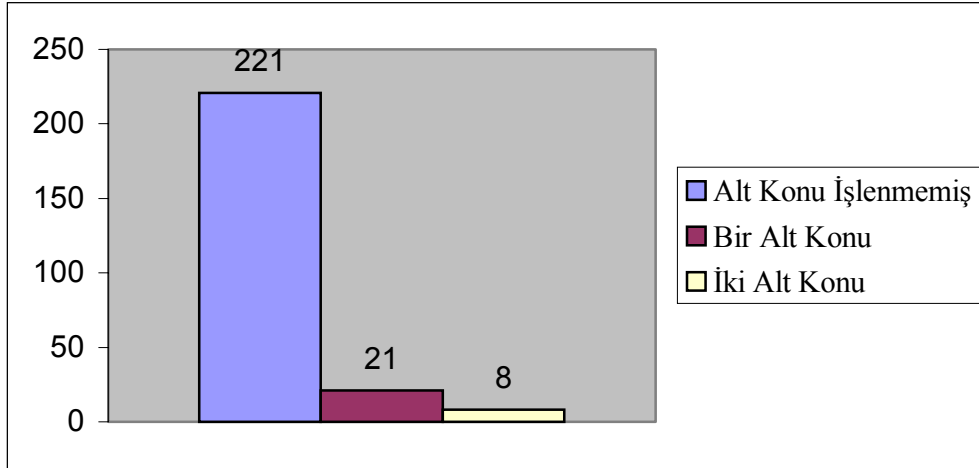

Şekil:4.10. Akademik Durum Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı

Tablo 4.11’e göre “Fiziksel Görünüm” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 221 kitapta (%88,4) hiç alt konu işlenmemiş, 21 kitapta (%8,4) “bir” alt konu, 8 kitapta (%3,2) “iki” alt konunun işlendiği görülmüştür. Fiziksel görünüm genel konusu toplam dört alt konudan oluşmaktadır.

Tablo 4.11. “Fiziksel Görünüm” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı.

Fiziksel Görünüm Alt Konu İşlenme Sayısı (Toplam dört alt konu)	Resimli Çocuk Kitapları Sayı	%
Alt konu işlenmemiş	221	88,4
Bir alt konu	21	8,4
İki alt konu	8	3,2
Toplam	250	100,0

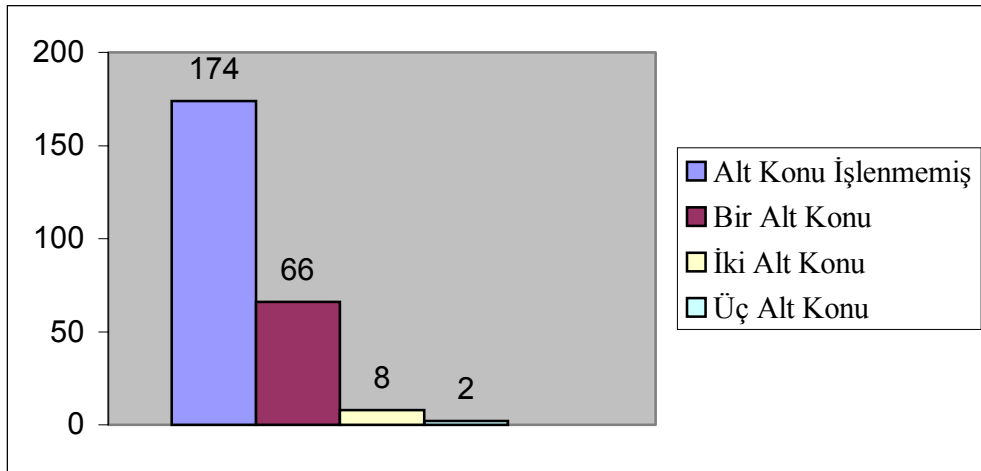

Şekil:4.11. Fiziksel Görünüm Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı

Tablo 4.12’de “Korku ve Kaygı Durumu” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 174 kitapta (%69,6) hiç alt konu işlenmemiş, 66 kitapta (%26,4) “bir” alt konu, 8 kitapta (%3,2) “iki” alt konu ve 2 kitapta (%0,8) oranında “üç” alt konunun işlendiği saptanmıştır.

Tablo 4.12. “Korku ve Kaygı Durumu” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı.

Korku ve Kaygı Durumu Alt Konu İşlenme Sayısı (Toplam Yedi Alt Konu)	Resimli Çocuk Kitapları Sayı	%
Alt konu işlenmemiş	174	69,6
Bir alt konu	66	26,4
İki alt konu	8	3,2
Üç alt konu	2	0,8
Toplam	250	100,0

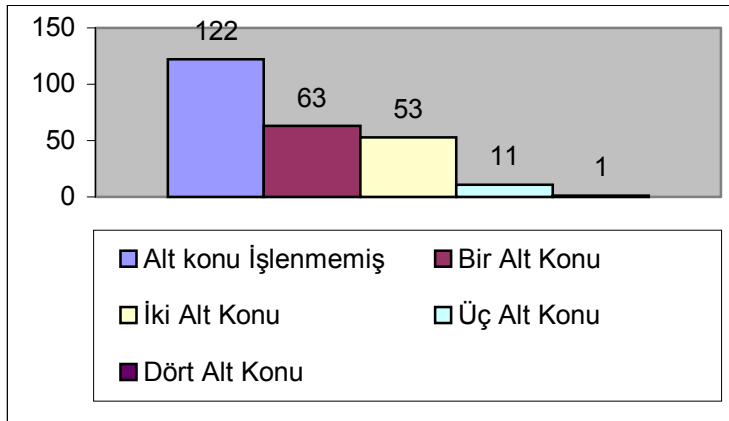

Şekil:4.12. Korku ve kaygı durumu genel konusunun alt konularının incelenen resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı

Tablo 4.13’te “Mutluluk ve Doyum” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre;122 kitapta hiç alt konu işlenmemiş (%48,8), 63 kitapta (%25,2) “bir” alt konu, 53 kitapta (%21,2) “iki” alt konu, 11 kitapta (%4,4) “üç” alt konu, 1 kitapta (%0,4) “dört” alt konunun işlendiği görülmüştür.

Tablo 4.13. “Mutluluk ve Doyum” Genel Konusunun Alt Konularının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı.

Mutluluk ve Doyum Alt Konu İşlenme Sayısı (Toplam Yedi Alt Konu)	Resimli Çocuk Kitapları Sayı	%
Alt konu işlenmemiş	122	48,8
Bir alt konu	63	25,2
İki alt konu	53	21,2
Üç alt konu	11	4,4
Dört alt konu	1	0,4
Toplam	250	100,0

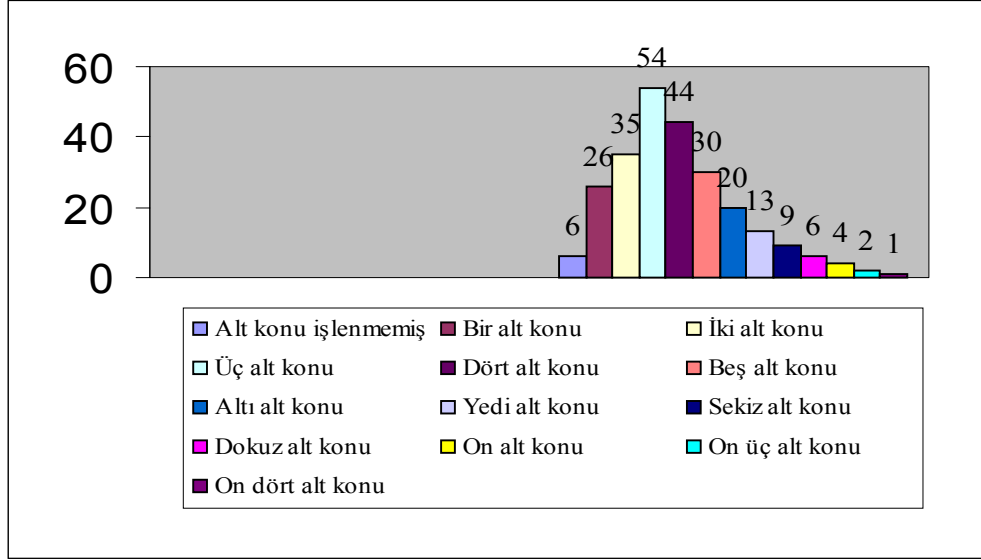

Şekil 4.13. Mutluluk ve doyum genel konusunu alt konularının incelenen resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı

Tablo 4.14’te benlik kavramıyla ilgili alt konuların incelenen resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Buna göre; 54 kitapta (%21,6) “üç” alt konu, 44 kitapta (%17,6) “dört” alt konu, 35 kitapta (%14,0) “iki” alt konu, 30 kitapta (%12,0) “beş” alt konu, 26 kitapta (%10,4) “bir” alt konu, 20 kitapta (%8,0) “altı” alt konu, 13 kitapta (%5,2) “yedi” alt konu, 9 kitapta (%3,6) “sekiz” alt konu, 6 kitapta (%2,4) “dokuz” alt konu, 4 kitapta (%1,6) “on” alt konu, 2 kitapta (%0,8) “on üç” alt konu, 1 kitapta (%0,4) “on dört” alt konunun işlendiği saptanmıştır. 6 kitapta (%2,4) ise hiçbir alt konunun işlenmediği görülmüştür.

Tablo:4.14. Benlik Kavramıyla İlgili Alt Konuların İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı.

Benlik kavramıyla İlgili Alt Konu İşlenme Sayısı (Toplam otuz dokuz alt Konu)	Resimli Çocuk Kitapları Sayı	%
Alt konu işlenmemiş	6	2,4
Bir alt konu	26	10,4
İki alt konu	35	14,0
Üç alt konu	54	21,6
Dört alt konu	44	17,6
Beş alt konu	30	12,0
Altı alt konu	20	8,0
Yedi alt konu	13	5,2
Sekiz alt konu	9	3,6
Dokuz alt konu	6	2,4
On alt konu	4	1,6
On üç alt konu	2	0,8
On dört alt konu	1	0,4
Toplam	250	100,0

Şekil:4.14. Benlik Kavramıyla İlgili Alt Konuların İnc. Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı

Tablo 4.15’te resimli çocuk kitaplarının genel konulara göre minimum, maximum, aritmetik ortalama ve standart sapma puanlarının dağılımı verilmiştir. Buna göre “Akran ve Çevre İlişkisi” genel konusunun max. işlenme sayısı “7,0” dir. Daha sonra sırayla en yüksek max. puanlarının “Mutluluk ve Doyum” genel konusun “5,0”, “Aile İlişkileri” ve “Akademik Durum” genel konularının “4,0”, “Korku ve Kaygı Durumu” genel konusunun “3,0”, “Fiziksel Görünüm” genel konusunun “2,0” puan olduğu belirlenmiştir. Aritmetik ortalaması en yüksek olan genel konu “Mutluluk ve Doyum” (1,8840)dur. Aritmetik ortalaması en düşük genel konu ise “Fiziksel Görünüm” (0,1480)dür.

Tablo 4.15. Benlik Kavramıyla İlgili Genel Konuların Minimum, Maximum, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Puanlarının İncelenen Resimli Çocuk Kitaplarına Göre Dağılımı.

Resimli çocuk kitapları Genel Konular	Sayı	Min.	Max. P.	X	S.S.
Akran ve Çevre İlişkileri	250	0,00	7,00	0,9520	1,23116
Aile İlişkileri	250	0,00	4,00	0,4680	0,88323
Akademik Durum	250	0,00	4,00	0,2120	0,65787
Fiziksel Görünüm	250	0,00	2,00	0,1480	0,43687
Korku ve Kaygı Durumu	250	0,00	3,00	0,3520	0,58435
Mutluluk ve Doyum	250	0,00	5,00	1,8840	1,04061
Toplam	250	0,00	14,00	4,0040	2,41398

TARTIŞMA

Bu araştırma, Türkiye’de Türkçe basılmış yerli ve yabancı öykü kitaplarının benlik kavramıyla ilgili konuları içerip içermediğini belirlemek, amacıyla planlanmıştır. 1980-2003 yılları arasında basılmış olan random yöntemiyle seçilmiş toplam 250 resimli öykü kitabı örnekleme oluşturmuştur. “Benlik Kavramı Konuları Kontrol Listesi” ne göre değerlendirilen kitapların, işlemiş oldukları konular belirlendikten sonra, uygun istatistiksel yöntemleri ile analiz edilmiştir.

Araştırma bulguları incelendiğinde, Tablo 4.1’de incelenen resimli çocuk kitaplarının benlik kavramı genel konularına göre dağılımları verilmiştir. Buna göre genel konu bakımından en fazla işlenen konuların akran ve çevre ilişkileri (%51,2) ile mutluluk ve doyum (%51,1) olduğu, en az ise akademik durum (%11,2) ve fiziksel görünüm (11,6) olduğu belirlenmiştir. İncelenen resimli çocuk kitaplarının %86,4’ünde “Güler yüzlü, mutlu yüz ifadesine sahip olma” maddesinin bulunduğu saptanmıştır.

Uzmen(1993) de yaptığı çalışmasında Türkçe kitaplar arasında en fazla ağırlıklı olarak işlenmiş olan konunun “Sosyal İlişkiler” olduğunu saptamıştır (17).

Akademik durum ve fiziksel görünüm genel konularıyla ilgili çok az sayıda kitap bulunmaktadır. Ülkemizde bu iki genel konu ile ilgili kitapların yazılması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 4.2’de “Akran ve Çevre İlişkisi” genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı görülmektedir. 130 kitap (%51,2) akran ve çevre ilişkileri” genel konusuyla ilgili konuları içermektedir. Buna göre; akran ve çevre ilişkileri genel konusunun alt konularından en fazla işlenen konunun “Arkadaşları ve çevresindeki insanlara yardımcı olma” (%62,4), en az olarak ise “Haklarını arama, savunma” (%0,7) alt konusunun işlendiği saptanmıştır.

Uzmen (17) yaptığı çalışmasında yardımlaşma konusuna Türkçe kitaplarda %42,3 oranında ağırlık verildiğini bulmuştur.

Erdoğan (52) toplam 286 kitapla yaptığı çalışmasında dostluk ve dayanışma ile ilgili 19, paylaşma ile ilgili 3 kitabın olduğunu saptamıştır.

Haklarını arama ve savunma ile ilgili çok az sayıda kitap bulunmaktadır. Okul öncesi dönem çocuklarının kendi haklarını arama ve savunma yeteneğini kazanabilmeleri onların kendilerini ifade edebilme ve haksızlık karşısında kendilerini

savunabilmeleri açısından önemli bir konudur. Bu nedenle bu konuyla ilgili resimli çocuk kitapların yazılmasının yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Ülkemizde Michaela Muntean'ın (1996), akran ve çevre ilişkileri ile ilgili olarak (Çev., Sibel Fikri) “Öğretmen Olmak İstiyorum” adlı kitabı arkadaşlarına ve çevresindeki insanlara yardımcı olma, işbirliği yapma, çevresindeki insanlara yeteneklerini fark ettirme konularını eğlenceli bir şekilde işlemiştir. Yabancı resimli çocuk kitaplarında da akran ve çevre ilişkileri ile ilgili birçok kitap bulunmaktadır. Arkadaş edinme ile ilgili olarak Rogers F(1972) ‘in” Making Friends”(Arkadaş Edinme), Wells, R (1981). “Timothy Goes to School”(Timothy Okula gidiyor) adlı kitapları bulunmaktadır.

Karen Katz “I can share” (paylaşabilirim) ve Lisa John Clough'un “My Friend and I” (Ben ve arkadaşım) isimli kitabı arkadaş ilişkileri ve paylaşma ile ilgili kitaplardır (36-38).

Tablo 4.3'te “Aile İlişkileri” genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı verilmiştir. Örneklemi oluşturan resimli çocuk kitaplarının yalnızca %27,6'sının aile ilişkileri genel konusunu işlediği saptanmıştır. Tabloya göre aile ilişkileri genel konusunun işlenen alt konularından en fazla “Ailesiyle birlikte vakit geçirme, oyun oynama” (%75,3), “Ailesindeki Kişilere Duygu ve Düşüncelerini Rahatlıkla Anlatma” (%39,1), “Ailesindeki Kişilere Yardımcı Olma” (%36,2) alt konularının işlenmiş olduğu görülmektedir. En az işlenen alt konu ise %5,7 ile “Ailesindeki Kişilere Karşı Dürüst Olma” alt konusudur.

Özellikle okul öncesi dönem çocuklarına sunulan resimli öykü kitaplarının aile ilişkileriyle ilgili olması onun ailesiyle olan ilişkilerini düzenlemesine, ailesine kendini ait hissetmesine, kendini ailesinin sevilen bir üyesi olarak hissetmesine katkıda bulunacaktır. Uzmen 'in (17) aktardığına göre; Arbuthnot ve Sutherland (1972), aile bireyleri ile ilgili kitapların, çocukların sevmeye, sevilme, fiziki rahatlık, ait olma ihtiyaçlarını karşıladığını savunmuştur.

Aile ilişkileri ile ilgili olarak ülkemizde yeterli sayıda resimli çocuk kitabının olmadığı ortaya çıkmıştır. Ancak Uzmen (17) yaptığı çalışmada resimli çocuk kitaplarının aile ilişkilerine büyük oranda yer verdiğini bulmuştur.

Ailesindeki kişilere karşı dürüst olma konusu aile ilişkileri genel konusunun en az işlenen alt konusu olarak bulunmuştur. Aile bireylerinin birbirlerine karşı olan tutum ve davranışlarında dürüst olunması aile bağlarını güçlendiren önemli bir husus olduğundan bu alt konuya yönelik resimli çocuk kitaplarının yazılması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 4.4'e bakıldığında "Akademik Durum" genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı görülmektedir. Örnekleme oluşturan resimli çocuk kitaplarının yalnızca %11,2'sinin akademik durum genel konusunu işlediği saptanmıştır. Ülkemizde bu konuyla ilgili yeterli sayıda resimli çocuk kitabının olmadığı belirlenmiştir. Buna göre; "Akademik Durum" genel konusunun en fazla işlenen alt konularının "Yeteneklerine ve Bilgisine Güvenme" (%78,5), "Kendini Yetenekli Biri Olarak Görme" (%75,0) olduğu, en az işlenen konunun ise "Herkesin Farklı Alanlarda Başarılı Olduğunu Kabul Etme" (%10,7) olduğu göze çarpmaktadır.

Pope ve Mchale (32), benlik saygısının akademik başarı ile ilişkili olduğu saptamışlardır. Bu ilişki özellikle çocuğun kendini bir öğrenci olarak değerlendirdiğinde ortaya çıkmaktadır. Çocuğun akademik becerileri kendini değerlendirmesini etkileyecektir. Bu nedenle çocuğun öğrenme isteğinin ve kendine olan güveninin artması için akademik durumla ilgili Türkçe resimli çocuk kitaplarının olmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Tablo 4.5'te "Fiziksel Görünüm" genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara bakıldığında resimli çocuk kitaplarının sadece %11,6'sının bu genel konuyu işlediği görülmüştür. Fiziksel görünüm genel konusunun "Kendi Fiziksel Özelliklerinden Hoşnut Olma" alt konusunun % 65,5, "Herkesin Farklı Fiziksel Özellikleri Olduğunu Kabul Etme" ve "Vücuttaki Değişiklikleri, Büyüme ve Gelişmeyi Kavrama" alt konularının %34,4 ve "Kız veya Erkek Olmaktan Hoşnut Olma" alt konusunun %3,4 oranında işlendiği bulunmuştur.

Ülkemizde bu konuyla ilgili olarak yeterli sayıda kitapların bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Örnekleme oluşturan Türkçe resimli çocuk kitaplarından ;David Mckee'nin (çev., Cem Aktaş) "Elmer"(1997) adlı kitabı kendi fiziksel özelliklerinden hoşnut olma, herkesin farklı fiziksel özellikleri olduğunu kabul etme

konularını işlemiştir. Serpil Ural'ın "Tek Gözlü Kedi"(1996) adlı kitabı fiziksel özelliklerinden hoşnut olma ile ilgilidir. Yine Can Göknıl'in "Kuyruksuz" (1997) adlı kitabı kendi fiziksel özelliklerinden hoşnut olma, herkesin farklı fiziksel özellikleri olduğunu kabul etme konularını işlemiştir. Ancak bu kitaplar günümüzde piyasada bulunmamaktadır.

Yabancı ülkelerde bu konuyla ilgili olarak birçok kitap bulunmaktadır;Spier, P. (1980) "People" (İnsanlar) adlı kitabı insanlardaki farklılıkları kabul etme ile ilgilidir. Brown M (1986). "Arthur's Nose" (Arthur'un burnu) fiziksel görüntüsünü kabullenme ile ilgili kitaptır (36-38).

Papalia ve ark. (30), çocuğun benlik saygısının fiziksel görünüşü ve performansı ile şekillendiğini vurgulamıştır. Ayrıca kitapların toplumsal cinsiyet rollerini öğrenmede ve büyüme ve gelişmeyi kavramada katkıları olduğu düşünüldüğünden fiziksel görünüm ile ilgili kitapların yazılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Tablo 4.6'ya bakıldığında "Korku ve Kaygı Durumu" genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı görülmektedir. Örnekleme oluşturan resimli çocuk kitaplarından yalnızca %30,1'inin korku ve kaygı durumu genel konusuyla ilgili olduğu saptanmıştır. Bu genel konunun "Problem Durumlarıyla Başa Çıkma ve Çözüm Bulma" alt konusunun en fazla işlendiği (%59,2), "Duygularının Farkına Varma"nın (%21,0), en az işlenen alt konuların ise %3,9 oranında "Öfkesini Kontrol Etme" ve "Sabırlı Olma" olduğu bulunmuştur.

Bulguların sonuçlarına benzer olarak Erdoğan (52), incelemiş olduğu 286 çocuk kitabının sadece 6 tanesinin sabırla ilgili olduğunu saptamıştır.

Alexander K.J ve Miller (15), klinik edebiyatta en yaygın bulgunun; öykülerin, çocukların yaşamlarında karşılarına çıkabilecek problemlerle baş etmelerinde yardımcı olduğunu söylemiştir (yeni bir kardeşin doğumu, başka bir yere taşınma, okuldaki ilk gün gibi).

Alexander'ın (15) aktardığına göre Miller ve Boe (1990) hastane personeli ile birlikte terapötik öykü anlatma tekniğini kullanmıştır. Öncelikle istenilen konuları içeren kitaplar saptanmış, sonra kitaplardan faydalanılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda öykülerin çocuklar için geçiş nesnesi olduğu bulunmuştur. Özellikle de çocukların gergin olduğu durumlarda onlara bu tarz kitapların okunmasının onları

rahatlattığı görülmüştür. Resimli kitaplar çocuklara yaşamlarının ilk yıllarında “cinsel kimlik, ölüm kavramı, kayıp ve ayrılıklar, itaatsizlik “ gibi davranışlar hakkında bilgi ve deneyim kazanmalarını ve kültürel değerlerin sürekliliğini sağlamaktadır.

Korku ve kaygı durumu ile ilgili kitapların yazımına ağırlık verilmesinin; çocukların yaşamlarının ilk yıllarında karşılaştıkları sorun ve yeni durumlara uyum sağlamalarını kolaylaştırabileceği düşünülmektedir.

Uzmen (17), yaptığı çalışmasında olumlu duyguların (korku, kıskançlık, kızgınlık duyguları ile baş etme, sevinç, sevgi, mutluluk, merak) İngilizce yazılmış kitaplarda Türkçe yazılmış olan kitaplara göre daha fazla işlendiğini bulmuştur. Bu bulgu yapılan çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Ancak; Erdoğan (53), yaptığı çalışmasında 1985-87 yılları arasında Türkiye’de yayınlanan çocuk kitaplarında ağırlıklı olarak ikinci sırada insan duygularının işlendiğini bulmuştur. Bu duygular arasında acıma, anne ya da yakınıni kaybetme, yiğitlik, korkaklık, dayanışma, kendine güven, sorumluluk gibi duyguların yer aldığını saptamıştır.

Tablo 4.7’de “Mutluluk ve Doyum” genel konusunu işleyen resimli çocuk kitaplarının alt konulara göre dağılımı verilmiştir. Örneklemi oluşturan resimli çocuk kitaplarının sadece %51,1’inin mutluluk ve doyum genel konusunu işlediği bulunmuştur. Bu genel konuyla ilgili işlenen alt konu sıralaması ise şöyledir; “Eğlenceli Hoşa Giden Etkinlikler Bulabilme, Katılabılme, Eğlenceyi Paylaşabilme” alt konusunun %59,6, “Kendini Sevdiği ve Özelliklerinden Memnun Olduğu İçin Mutlu Olma” alt konusunun %4,6 oranlarında işlendiği ve “Sağlıklı Olduğu İçin Mutlu Olma” konusunun işlenmediği (%0,0) bulunmuştur.

Sağlıklı olmanın önemini vurgulayan kitapların yazılması önemlidir. Çünkü sağlıklı olmanın önemini küçük yaşlardan itibaren kavrayan çocuk sağlığına dikkat edecek ve kendini tehlikelerden koruyacaktır.

Tablo 4.8’de “Akran ve Çevre İlişkileri” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 120 kitapta (%48,0) hiç alt konu işlenmemiş, 65 kitapta (%26,0) “bir” alt konu, 42 kitapta (%16,8) “iki” alt konu, 12 kitapta (%4,8) “üç” alt konu, 6 kitapta (%2,4) “beş” alt

konu, 4 kitapta (%1,6) “dört” alt konu, 1 kitapta (% 0,4) ise “yedi” alt konunun işlendiği görülmüştür.

Lake(43), sosyal ilişkiler ve ahlaki konuları içeren öykü kitaplarının çocukların sosyal beceri kazanımları ve ahlaki değerleri kazanmalarında etkili olacağını savunmuştur.

Tablo 4.9’a bakıldığında “Aile İlişkileri” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 181 kitapta (%72,4) hiç alt konu işlenmemiş, 37 kitapta (%14,8) “bir” alt konu, 18 kitapta (%7,2) “iki” alt konu, 12 kitapta (%4,8) “üç” alt konu, 2 kitapta (%0,8) “dört”alt konunun işlendiği saptanmıştır.

Ülkemizde yayınlanan resimli çocuk kitaplarında aile ilişkileri genel konusunun yeterli sayıda işlenmediği saptanmıştır. Örneklemini oluşturan kitaplardan bu konuyla ilgili olarak Cenk Şahin’in “En Güzel Armağan” (1995) adlı kitabı ailesindeki kişilere yardımcı olma, ailesindeki kişilere duygu ve düşüncelerini kolaylıkla anlatma, ailesiyle birlikte vakit geçirme, oyun oynama konularını eğlenceli bir şekilde işlemiştir.

Diğer ülkelerde aile ilişkileri üzerine pek çok yayın bulunmaktadır; Norma Simon ‘un (2003). “All families Are Special” (Bütün aileler özeldir), ailesini sevmeye ve kabullenme ile ilgilidir. Lola M. Schaeter ‘in (2000). “Aunts” (hala), aile ilişkileri, aile bireylerini anlatan bir kitaptır. Peter Hom’un (2003). “Best Father of All” (babaların En İyisi) adlı kitabı; baba sevgisi, aile ilişkilerini anlatmaktadır. Lola M. Schaeter’in (2000). “Brothers”(erkek kardeşler); aile ilişkileri, ile ilgili bir kitaptır. Yine Kathi Alpelt’in (2000). “Oh My babay, Little One”(benim Küçük bebeğim) adlı kitabı ise; ayrılma, kendini ailesi tarafından sevilen bir insan olarak görme duygusunu veren resimli kitaptır (36-38).

İlkin (35)’in aktardığına göre; McGuire (1982) yaptıkları araştırmada küçük çocukların benlik kavramlarının daha büyük çocuklara ve ergenlere oranla daha çok ebeveyne ve diğer aile üyelerine dayandığını bulmuştur. Küçük çocuklar artan yaşla beraber dikkatlerini dar aile çevresinden daha geniş bir çevreye yöneltmektedirler. Yaşla birlikte benlik algıları üzerinde sadece ebeveyn ve kardeşlerin değil, diğer yetişkinleri (öğretmen gibi) ve arkadaşlarında etkili olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.10’da “Akademik Durum” genel konusunun alt konularının incelenen resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Buna göre; 222 kitapta (%88,8) hiç alt konu işlenmemiş, 15 kitapta (%6,0) “iki” alt konu, 9 kitapta (%3,6) “bir” alt konu, 2 kitapta (%0,8) “üç” alt konu ve 2 kitapta (%0,8) “dört” alt konunun işlendiği görülmüştür

Ülkemizde Akademik Durumla ilgili olarak az sayıda da olsa kitapların bulunduğu ortaya çıkmıştır. Michaela Muntean’ın (Çev., Sibel Fikri) “Öğretmen Olmak İstiyorum” (1996), adlı kitabı kendini yetenekli biri olarak görme, yeteneklerine ve bilgisine güvenme konularını işlemektedir. Hilde Perera’nın (Çev. Adnan Öze), “Dedemin Otomobili” adlı kitabı ve Tülin Sadıkoğlu’nun Çevirisi “Maceracı Kunduz” (2000) adlı kitabı kendini yetenekli biri olarak görme, yeteneklerine bilgisine güvenme, başarısız olma korkusunu yenme ve ilk başarısızlıkta pes etmeme konularını başarılı bir şekilde ele almıştır. Yine Yılmaz Gürçin’in “Minik Maymun” adlı kitabı kendini yetenekli biri olarak görme, yeteneklerine bilgisine güvenme, başarısız olma korkusunu yenme konularını eğlenceli bir biçimde işlemiştir.

Demoulin (26) ‘a göre sağlıklı benlik saygısı geliştiren çocuk öğrenmeye daha fazla isteklidir. Böylelikle okulda daha başarılı, üretken ve sorumluluk sahibi bir birey olur. Resimli çocuk kitaplarında çocuğun akademik açıdan kendini yetenekli hissetmesini ve kendi yeteneklerinin farkına varmasını sağlayıcı konuların işlenmesi çocukların sağlıklı benlik geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Bu nedenle akademik durumla ilgili daha çok resimli çocuk kitaplarının yazılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Tablo 4.11’e göre “Fiziksel Görünüm” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 221 kitapta (%88,4) hiç alt konu işlenmemiş, 21 kitapta (%8,4) “bir” alt konu, 8 kitapta (%3,2) “iki” alt konunun işlendiği görülmüştür. Fiziksel görünüm genel konusu toplam dört alt konudan oluşmaktadır.

Okul öncesi dönem çocuğu vücudunu, büyümeyi ve gelişmeyi yeni öğrenmektedir. Bu süreçte kendi bedenini daha iyi tanımasını, büyüme ve gelişmeyi kavramasını, cinsiyet farklılıklarını anlamasını sağlayıcı nitelikte kitapların basılması

gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca resimli çocuk kitaplarında doğum, ölüm ve cinsel gelişim gibi konuları da işleyen resimli çocuk kitaplarının yazılması gerekmektedir.

De Lisi (48), sembolik modellerin çocukların cinsel rolleri algılamalarına olan etkisini incelemiştir. Çalışmada; okul öncesi çağı çocuklara, kitaplarda geleneksel ve geleneksel olmayan cinsel rolleri olan karakterlerin bulunduğu resimli kitaplar okunmuştur. Geleneksel değerleri yansıtan resimli kitapların çocukların cinsel rolleri üzerinde olumlu etkilerinin olduğu, geleneksel olmayan değerleri yansıtan resimli kitapların çocukların cinsel rolleri üzerinde olumsuz etkisi olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.12’de “Korku ve Kaygı Durumu” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 174 kitapta (%69,6) hiç alt konu işlenmemiş, 66 kitapta (%26,4) “bir” alt konu, 8 kitapta (%3,2) “iki” alt konu ve 2 kitapta (%0,8) oranında “üç” alt konunun işlendiği saptanmıştır.

Bulgulara göre okul öncesi dönem çocuklarının korku ve kaygı durumlarına yönelik yeterince Türkçe resimli çocuk kitabı olmadığı görülmektedir. Oysaki bu konudaki kitaplar çocuğun korku ve kaygılarını yenmesine yardımcı olacaktır.

Roxanne’nın (39) aktardığına göre; Borders ve Haisley(1992), çocuk edebiyatının duygusal gelişim sorunlarının üstesinden gelinmesini desteklemedeki etkisini belirlemek için çeşitli araştırmalar yapmışlardır. Yaptıkları çalışmalar sonucunda, seçilmiş öykülerin okunduğu gruptaki çocukların paragraf tamamlama testi sonunda diğer gruba göre daha yüksek puanlar aldıklarını bulmuşlardır. Borders ve Haisley, bireylerin sorunlarını çözmeleri ve kendilerini daha iyi anlamaları amacıyla öykülerin kullanılmasının olumlu sonuçlar doğuracağı görüşüne varmışlardır .

Ülkemizde bu konuyla ilgili az sayıda da olsa kitaplar bulunmaktadır. Gülçin Alpöge’nin “Dedemi Özlüyorum” (1997), Kayıp ve ayrılıklarla baş etme konusunu , ölüm kavramını başarılı bir şekilde işlemiştir. Zeynep Bassa’nın “Sihirli Öpücük” (2000) adlı kitabı babanın yeni biriyle evlenme konusunu değişikliklere ve yeni durumlara ayak uydurma, alışma, duygularının farkına varma açısından güzel bir şekilde ele almıştır.Yine Cenk Şahin’in “En Güzel Armağan” (1995) adlı kitabında ve Aygören Dirim’in “Ben Nereden Geldim?” (2001) adlı kitabında yeni bir kardeşe

sahip olma konusu, değişikliklere ve yeni durumlara alışma konuları başarılı bir biçimde ele alınmıştır.

Diğer ülkelerde bu konuyla ilgili pek çok kitap bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; Ed Emberley (1992). “Go Away Big Green Monster”. (Büyük, yeşil canavar, uzaklaş), Brown, M. W. (1970) “Goodnight Moon”. (iyi geceler Ay), Brown, M. W. (1972) “The Runaway Bunny” (Tavşan Kaç)(Ayrılık kaygısı ile ilgili), Edwards P. D. (1999). “The Worrywarts”. (Genel kaygılarla ilgili), Fitzpatrick, M. (2000). “Lizzy and Skunk” (genel kaygılarla ilgili), Hendry D. (1999). “The very Noisy night” (Çok Gürültülü gece) (karanlık korkusu), Hest, A. (2001). “Kiss Good night”. İyi Geceler öpücüğü, (karanlık korkusu ile ilgili), Penn, A. (1983). “The Kissing hand”. Öpen eller, (ayrılık kaygısı ile ilgilidir) (36-38).

Tablo 4.13’te “Mutluluk ve Doyum” genel konusunun alt konularının resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Bulgulara göre; 122 kitapta hiç alt konu işlenmemiş (%48,8), 63 kitapta (%25,2) “bir” alt konu, 53 kitapta (%21,2) “iki” alt konu, 11 kitapta (%4,4) “üç” alt konu, 1 kitapta (%0,4) “dört” alt konunun işlendiği görölmüştür.

Ülkemizde bu konuyla ilgili az sayıda da olsa kitaplar bulunmaktadır. Örneğin; Aysel Gürmen’in “Ben Kimim” (1997), adlı kitabında kendini sevdiği için ve özelliklerinden memnun olduğu için mutlu olma, kendini ailesi, arkadaşları ve çevresi tarafından sevilen bir insan olarak görme ve eğlenceli, hoşuna giden etkinlikler bulabilme, katılabılme, eğlenceyi paylaşabilme konularını eğlenceli bir biçimde ele almıştır.

Tablo 4.14’te benlik kavramıyla ilgili alt konuların incelenen resimli çocuk kitaplarına göre dağılımı verilmiştir. Buna göre; 54 kitapta (%21,6) “üç” alt konu, 44 kitapta (%17,6) “dört” alt konu, 35 kitapta (%14,0) “iki” alt konu, 30 kitapta (%12,0) “beş” alt konu, 26 kitapta (%10,4) “bir” alt konu, 20 kitapta (%8,0) “bir” alt konu, 2 kitapta (%0,8) “on üç” alt konu, 1 kitapta (%0,4) “on dört” alt konunun işlendiği saptanmıştır. 6 kitapta (%2,4) ise hiçbir alt konunun işlenmediği görölmüştür. Okul öncesi dönemden itibaren çocuğun kendini kabullenmesi, kendiyile ilgili olumlu düşüncelere sahip olması, kendini sevmesi önemli bir konudur. Bu nedenle mutluluk ve doyumla ilgili resimli çocuk kitaplarının yazılması gerektiği söylenebilir.

Tablo 4.15’te resimli çocuk kitaplarının genel konulara göre minimum, maximum, aritmetik ortalama ve standart sapma puanlarının dağılımı verilmiştir. Buna göre “Akran ve Çevre İlişkisi” genel konusunun max. işlenme sayısı “7,0” dir. Yani bir kitapta akran ve çevre ilişkileri ile ilgili olarak en çok 7 alt konu işlenmiştir. Daha sonra sırayla en yüksek max. puanlarının “Mutluluk ve Doyum” genel konusunun “5,0”, “Aile İlişkileri” ve “Akademik Durum” genel konularının “4,0”, “Korku ve Kaygı Durumu” genel konusunun “3,0”, “Fiziksel Görünüm” genel konusunun “2,0” puan olduğu belirlenmiştir. Aritmetik ortalaması en yüksek olan genel konu “Mutluluk ve Doyum” (1,8840)dur. Aritmetik ortalaması en düşük genel konu ise “Fiziksel Görünüm” (0,1480)dür.

“Türkiye’de bulunan Türkçe resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konuları içermemektedir” varsayımından yola çıkılarak yapılan bu araştırmada varsayım ispatlanmış, resimli çocuk kitaplarının benlikle ilgili akran ve çevre ilişkileri genel konusu dışında hiçbir konuda yeterli sayıda kitap bulunmadığı ortaya çıkmıştır.

SONUÇLAR

Bu araştırma, Türkiye’de Türkçe basılmış yerli ve yabancı öykü kitaplarının benlik kavramıyla ilgili mesajlar verip vermediğini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; genel konu bakımından en fazla işlenen konuların akran ve çevre ilişkileri, mutluluk ve doyum olduğu, en az ise akademik durum ve fiziksel görünüm olduğu belirlenmiştir.

“Akran ve Çevre İlişkisi” genel konusunun en fazla işlenen alt konusunun “Arkadaşları ve çevresindeki insanlara yardımcı olma”, en az olarak ise “Haklarını arama, savunma” alt konusunun olduğu saptanmıştır.

“Aile İlişkileri” genel konusunda en fazla “Ailesiyle birlikte vakit geçirme, oyun oynama”, “Ailesindeki Kişilere Duygu ve Düşüncelerini Rahatlıkla Anlatma” “Ailesindeki Kişilere Yardımcı Olma” alt konularının işlenmiş olduğu görülmektedir. En az işlenen alt konu ise “Ailesindeki Kişilere Karşı Dürüst Olma” alt konusudur.

“Akademik Durum” genel konusunun en fazla işlenen alt konularının “Yeteneklerine ve Bilgisine Güvenme”, “Kendini Yetenekli Biri Olarak Görme” olduğu, en az ise “Herkesin Farklı Alanlarda Başarılı Olduğunu Kabul Etme” alt konusunun işlendiği bulunmuştur.

“Fiziksel Görünüm” genel konusunun en fazla işlenen alt konularının “Kendi Fiziksel Özelliklerinden Hoşnut Olma” ve “Herkesin Farklı Fiziksel Özellikleri Olduğunu Kabul Etme” olduğu, “Vücuttaki Değişiklikleri, Büyüme ve Gelişmeyi Kavrama” ve “Kız veya Erkek Olmaktan Hoşnut Olma” alt konusunun az bir oranda işlendiği bulunmuştur.

“Korku ve Kaygı Durumu” genel konusunun , “Problem Durumlarıyla Başa Çıkma ve Çözüm Bulma” alt konusunun en fazla işlendiği en az ise “Öfkesini Kontrol Etme” ve “Sabırlı Olma” alt konusunun işlendiği saptanmıştır.

“Mutluluk ve Doyum” genel konusunun “Güler Yüzlü, Mutlu Yüz İfadesine Sahip Olma” alt konusunun en fazla işlendiği ve “Sağlıklı Olduğu İçin Mutlu Olma” konusunun ise işlenmediği bulunmuştur.

Genel olarak dağılıma bakıldığında ise ülkemizde akran ve çevre ilişkileri ile ilgili çok sayıda kitap bulunduğu göze çarpmaktadır.

Ülkemizde yayınlanan resimli çocuk kitaplarında aile ilişkileri konusunun sayıca fazla işlendiği saptanmıştır.

“Akademik Durum” ve “Fiziksel Görünüm” genel konularının alt konularının ise çok az oranda işlendiği bulunmuştur.

“Korku ve Kaygı Durumu “ genel konusuyla ilgili az sayıda kitap bulunduğu ortaya çıkmıştır.

“Mutluluk ve Doyum” genel konusunun en fazla 2 alt konusunun işlendiği saptanmıştır.

Benlik kavramıyla ilgili alt konulara genel olarak bakıldığında en fazla alt konu içeren kitabın 14 alt konuyu içerdiği, en az olarak ise hiçbir alt konuyu içermediği saptanmıştır.

Araştırma sonucuna göre bulgulara genel olarak bakıldığında; Aritmetik ortalaması en yüksek olan genel konu “Mutluluk ve Doyum” dur. Aritmetik ortalaması en düşük genel konu ise “Fiziksel Görünüm” dür.

Türkiye’de bulunan Türkçe resimli çocuk kitapları benlik kavramıyla ilgili konuları içermemektedir” varsayımından yola çıkılarak yapılan bu araştırmada varsayım ispatlanmış, resimli çocuk kitaplarının benlikle ilgili akran ve çevre ilişkileri genel konusu dışında hiçbir konuda yeterli sayıda kitap bulunmadığı ortaya çıkmıştır.

ÖNERİLER

Türkiye’de Türkçe basılmış yerli ve yabancı öykü kitaplarının benlik kavramıyla ilgili mesajlar verip vermediğini belirlemek, benlik kavramıyla ilgili yetersiz olduğu düşünülen konuları saptamak amacıyla planlanan bu araştırma sonunda benlik kavramının tüm alt konularına yönelik yeterli sayıda kitap bulunmadığı saptanmıştır.

Okul öncesi çağı çocuğu kendini, çevresini merak etmekte ve sürekli olarak araştırmaktadır. Kendi bedenini, büyüme ve gelişmeyi, cinsel rolleri kavramaya bu dönemde başlamaktadır. Benlik kavramının temelleri de yine bu dönemde atılır. Sağlıklı benlik kavramı geliştirmesine yönelik uygun, nitelikli resimli çocuk kitaplarının yazılması onları hayata hazırlamak için büyük önem taşımaktadır. Çünkü bu dönemde atılan temeller ne kadar sağlam olursa çocuk gelecekte o kadar başarılı, kendine güvenen ve kendini seven bir birey olacaktır.

Okul öncesi dönem çocuklarına hitap eden resimli kitapların çocuklara bedenlerini tanımalarını ve sevmelerini öğreten, dış görünüşlerinden hoşnut olmalarını sağlayıcı nitelikte olması gerekmektedir.

Toplumsal ve çevre kurallarını içeren çocuk kitaplarının olması çocuğun gelecek yaşantısındaki sosyal gelişimine, insanlarla olan iletişimine ve insan ilişkilerine olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

Aile; en çok önem verilmesi gereken konulardan biridir. Aile bağının güçlü olması güçlü bir toplum demek olduğundan, olumlu aile ilişkileri ile ilgili olumlu mesajlar veren kitapların basılması gerekmektedir. Kitaplar çocuğa; ailesine ait olma ve ailesinin sevilen bir üyesi olma hissini vermelidir.

Yapılan araştırma sonucunda akademik başarı ile ilgili çok fazla sayıda kitap bulunmadığı saptanmıştır. Oysaki akademik durum ve benlik kavramı arasında doğrudan bir ilişki bulunduğu varsayılmaktadır. Akademik konularla ilgili kitapların yazımına ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Çünkü küçük yaş grubu çocuğu hata ve başarısızlıkları kabul edememektedir. Bu nedenle özellikle herkesin farklı alanlarda yetenekli olduğu, bazen başarısız olunabileceği mesajı vurgulanmalıdır.

Okul öncesi dönemde çocuğun kaybetme ve ayrılma gibi kaygıları, karanlık, doğa üstü canlılardan korkma gibi birtakım korkuları bulunmaktadır. Onların

gelişimlerine özgü, onların yaşantılarını yansıtan problem durumlarına yönelik kitaplar çocukların korku ve kaygı durumundan uzaklaşmasını, rahatlamasını sağlayacaktır. Bu nedenle bu tür mesajlar içeren kitapların yazımına ve basımına önem verilmelidir.

Resimli çocuk kitaplarındaki konular ve karakterler çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun olmalı, çocuk konu ve karakterlerle rahatlıkla özdeşim kurabilmeli, konuyu kavrayabilmelidir.

Okul öncesi ve ilköğretim dönemi çocukları için benlik kavramının akran ve çevre ilişkileri, aile ilişkileri, fiziksel görünüm, akademik durum, korku ve kaygı durumu ve mutluluk ve doyum genel konuları için ayrı ayrı yazılmış öykü kitapları set halinde basılabilir. Böylelikle ihtiyaç duyulan kitaplara kolay ulaşılması sağlanabilir.

Benlik kavramıyla ilgili kitapların yazılmasını sağlamak ve yazarları teşvik etmek amacıyla ödüllü öykü yarışmaları düzenlenmesi ve basılması önerilmektedir. Yarışma sonucu topluma basın aracılığıyla duyurulmalıdır.

Çocukların kişisel gelişimlerini destekleyen bu tarz kitaplar okunduktan sonra, daha fazla yararlanmak için bireysel ya da grup etkinlikleri düzenlenmelidir. Bu etkinlikler kitap okunduktan sonra kitap hakkındaki soruları yanıtlama, tartışma, kendini kahramanın yerine koyma, olayı canlandırma, resimlendirme vb. etkinlikler olabilir.

Sadece benlik kavramıyla ilgili değil çocuklar için stres yaratan konular (duygusal ve fiziksel yönden örselenme, şiddet, hastane kaygısı, boşanma gibi) içinde özel resimli çocuk kitaplarının yazılması önerilmektedir. Çünkü okul öncesi dönem çocuğu bu tarz olumsuz olaylar karşısında çok fazla etkilenebilmekte, çocuğun ileriki yaşantısında beraberinde farklı sorunlara da yol açabilmektedir. Bu nedenle çocukları derinden etkileyen konularla ilgili kitapların yazılmalı ve basılmalıdır.

Çocuk kitapları sadece didaktik olmamalı, aynı zamanda çocuklar için eğlenceli de olmalıdır. Kitabın dili, kullanılan kelimeler ve konu çocuğun yaş düzeyine uygun olmalı, her yaş düzeyinden çocuklar için kitaplar olmalıdır.

Çocuk kitaplarının sadece içerik özelliklerinin değil fiziksel özelliklerinin, resimlerinin ve baskı özelliklerinin de kaliteli olması gerekmektedir. Kitaplar

çocuklar için fiziksel açıdan hoş, çekici nitelikte olmalıdır. Çünkü içerik özellikleri tek başına yeterli değildir. Bu nedenle basım evi, yazar ve resimlendiren kişi iş birliği içinde olmalıdır.

Küçük çocuklar için öyküyü okuyacak olan kişinin doğru bir biçimde kitap seçimi konusu da önemlidir. Okuyucu öğretmen olacağı gibi eğitimci ya da kardeş olabilir. Bu nedenle gerek aileleri, gerekse eğitimcileri çocuk kitapları hakkında bilgilendirmek gerekmektedir.

Okullarda sınıf içinde bir kitap köşesinin bulunması önemlidir. Bu kitaplar konularına göre ayrılarak raflara konmalıdır. Çocuklar istedikleri konuyla ilgili kitapları rahatlıkla bulabilmelidirler. Okunan kitaplarla ilgili sınıf içinde dramatizasyon gibi etkinlikler düzenlenmesi konunun kalıcı olmasını ve çocukların zevk almasını sağlayacaktır.

Ülkemizde her yıl az sayıda çocuk kitabı basılmaktadır. Ayrıca önceki yıllarda basılan kitaplara piyasada ulaşmak çok mümkün değildir. Her türde ve her türlü konuda çok sayıda çocuk kitabının basımı için yazarlara gerekli olanak ve teşvikler sağlanmalıdır. Nitelikli kitapların farklı yıllarda tekrar basılması gerekmektedir. Ayrıca kitap basımında; yayınlanacak olan kitap mutlaka resimli çocuk kitapları ve çocuk gelişimi konusunda yeterince bilgi ve donanıma sahip bir editör tarafından değerlendirilmelidir.

Çocuk kitabı yazarlarına çocuk gelişimi ve eğitimi, çocukların ruhsal ihtiyaçları ve çocukta benlik gelişimi gibi konularda bilgilendirici seminerler düzenlenmelidir.

Ülkemizde bulunan resimli çocuk kitaplarıyla ilgili olarak son 10 yılda basılmış resimli çocuk kitaplarının işlediği konular ve sayısal analizlerinin yapılması sağlanmalıdır.

Belirlenen iyi nitelikteki çocuk kitaplarıyla kitapların çocukların benlik kavramı üzerindeki etkilerini görmek amacıyla uygulamalı çalışmalar planlanması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Sever, S., Çocuk ve Edebiyat, Kök Yayıncılık, Ankara, s. 8, 2003.
2. Zeigler, G., R., Hommade Books To Help Kids Cope, Magination Press, New York, s. 5, 1992.
3. Yalçın, A., Aytaş, G., Çocuk Edebiyatı, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 1, 12-15, 2002.
4. Ciravoğlu, Ö., Çocuk Edebiyatı, Esin Yayınevi, İstanbul, s. 9-12, 1997.
5. Şirin, M., 99 Soruda Çocuk Edebiyatı, Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 58-63, 86-90, 204, 2000.
6. Temple, C., Martinez M., Naylor J., Y., Children's Books in Children's Hands, Allyn & Bacon, s. 353-362, 1998.
7. Kocabaş, İ., Çocuk Kitabı Seçim Kriterleri ve 1997 Yılına Kapsayan Bir Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1999.
8. Tuncer, N., Türkiye'de Yayınlanmış Resimli Çocuk Kitapları (1960-1972), Kütüphanecilik Bölümü, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1974.
9. Russell, L., D., Literature For Children, A Short Introduction, Fourth Edition, Addison Wesley, Longman Incl., s. 3-20, 122-131, 148, 174, 234, 2001.
10. Gönen M., Çocuk Edebiyatı Dersi, Yayınlanmamış Ders Notları, Hacettepe Üniversitesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü, Ankara, 2005.
11. Dayıoğlu, G., Çocuk Yayınları, Çocuk Yayınları Sempozyumu, Bildiriler (11-13 Kasım 1981), Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, s. 15, 1987.
12. Güleç, H., Gönen, M., 1974-1993 Yılları Arasında Türkçe Basılmış Olan Resimli Öykü Kitaplarının Resimlendirme ve Fiziksel Özellikleri Yönünden İncelenmesi, Türk Kütüphaneciliği, 11, 1, s. 42-53, 1997.
13. Quzts D., T., Taylor M., K., Taylor, L., D., A Learner Centered Curriculum Based on Award Winning Literature- Education, V 24, No 1, s. 77, Fall 2003.

14. Demoulin, D., F., The Hidden Value of Personalization and Rhyme in Reading, Reading Improvement, V 38, No 3, s. 116(3), 2001.
15. Alexander, K., J., Miller, P., J., Young Children's Emotional Attachment To Stories, Social Development, 10, 3, s. 374-398, 2001.
16. Hefflini, B., R., Barklade –Ladd M., A., African American Literature That Students Find Themselves, Selection Guidelines For Grades K-3, The Reading Teacher, No 8, s. 810-819, My 2001.
17. Uzmen, S., 1970-1993 Yılları Arasında Basılmış Türkçe ve İngilizce Resimli Hikaye Kitaplarının Konu Yönünden İncelenmesi, Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Programı, Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 1993.
18. Nodelman, P., The Pleasure of Children's Literature, Longman Publisher, USA, s. 193-269, 1996.
19. Russell, L., D., Literature For Children, , Longman, Ferris State University, s. 73-81, 1997.
20. Tür G., Turla., Okul Öncesinde Çocuk, Edebiyat ve Kitap, Ya Pa Yayınları, İstanbul, s. 41, 1981.
21. Yörükoğlu A., Çocuk Ruh Sağlığı, Özgür Yayınları, İstanbul,s. 94-95, 1998.
22. Boztepe, F., Çocukta Okuma Eğilimleri ve Okuma Teknikleri, Türkçe'nin Eğitimi Öğretimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale, 2002.
23. Oğuzkan, A., F., Çocuk Edebiyatı, Bu Yayınevi, İstanbul, s. 369, 2000.
24. Kortner, A., N., Storytelling: It's Wide Ranging Impact in The Classroom, Information Analysis, Eric Information Digest, Selecting in Full Text (073), <http://www.ericdigest/html> (012.04.2005).
25. Yavuzer, H., Okul Çağı Çocuğu, Remzi Kitapevi, Beşinci Basım, İstanbul, s. 17, 2000.
26. Demoulin, D., F., Vista, C., Adressing Self Concept and Reading Needs of Elementary Children, <http://www.ilikeme.org/article.html>, 1999.

27. Des Rosier, F., Ursolovic, W., T., Knauf, D., E., Vargas, M., ve Rossnagel, N- A Busch, Assesing The Multiple Dimensions of The Self Concept of Young Children: A Focus on Latinos, Merrill- Palmer Quarterly, 45, No 4, s. 43-66, 1999.
28. Berk, E., L., Child Development, Third Edition, Printed in The USA, Allyn & Bacon, s. 466-444, 1994.
29. James, W., Principles of Psychology Great Books, Universty of Chicago, s. 185-188, 1992.
30. Papalia E., D., Olds S., W., ve Feldman R., D., A Child's World Infancy Through Adolescence, Nineth Edition, The Mcgraw-Hill Companies, United States of America, s. 199-200, 265-269, 2002.
31. Bayhan., P., S., Artan, İ., Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Morpa Kültür Yayınları Ltd. Ş., İstanbul, s. 211, 2004.
32. Pope, W., A., Mchale, S., M., Craighed, E., W., Self Esteem Enhancement With Children and Adolescents, Pergaman Press, s. 1-28, 1988.
33. Supporting Early Literacy; The Preschool Years, <http://www.nurel.org/cfc/publications/pdf/preschool.pdf> (06.05.2005).
34. Hunt, P., Literature For Children Contemprrory Criticism- London, New York, Routledge, s. 156-173, 1992.
35. İlkin, Z., İlkul Çağındaki Çocuklarda Kendilik Algısı, Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1994.
36. Sridhar, O., Vaughn, S., Bibliotherapy For All, Enhancing Reading Comprehension Self Concept and Behaviour, Teaching Exceptional Children, s. 1-7, Nov-Dec 2000.
37. <http://www.innovative-educators.com/largeinorg.asp> (20.07.2005).
38. www.ces.purdue.edu/provideparent/child%20growthdevelopment/books-on-fears-children.html(20.07.2005). Books on Fears.

39. Roxanne, C., Therapeutic Use of Story in Therapy With Children, Guidance and Counselling, Vol:16, Issue:3, s. 92-100, Spring 2001.
40. Rogers, M., F., Myles, B., S., Using Social Stories and Comic Conversation to Interpret Social Situations For an Adolescent With Asperger Syndrome, Intervention in School ve Clinic, 36, No 5, s. 310-313, My 2001.
41. Uzmen, S., Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Altı Yaş Çocuklarının Prososyal Davranışlarının Resimli Çocuk Kitapları İle Desteklenmesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Programı, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2001.
42. Nugent, A., S., Bibliotherapy; A Study of Its Effects on The Self Concept of Gifted Students, Eric Deigest; <http://www.selu.edu/academics/education/EDF600/steph.html> (02.05.2005).
43. Lake, E.,V., Linking Literacy and Moral Education In The Primary Classroom, The Reading Teacher, 55, No 2, s. 125-129, Oc 2001.
44. Demoulin F., D., Reading Empowers Self Concept, Kapa Delta Pi Record, Vol 35, No 1, s. 31-33, Fall 1998.
45. Stephens, H., S., An Analysis of The Achievement Effects of A Compensatory Education Reading Programme; Dissertation Abstracts International, Vol 53, No 11, s. 3859 A, May 1993.
46. Geist, E., Alridge, J., The Developmental Progression of Children's Oral Story Inventions, Journal of Instructional Psychology, No 1, s. 33-39, 2002.
47. Jefferson, E., Rice, D., SLJ Practically Speaking, s. 78, 1975.
48. Delisi, R., The Effects of Books and Gender Constancy Children's Sex Role Attitudes, Journal of Applied Developmental Psychology, Vol 5, Issue 3, s. 173-184, July-Sep., 1984.
49. Mc Daniel, Children's Literature As Prevention of Child Sex Abuse, Children's Literature In Education, Vol 32, No 3, Sep. 2001.

50. Anderson, J., Andersonn, A., Shapiro, J., Lynch, J., Fathers' and Mothers' Book Selection Preferences for Their Four Year Old Children Abstract, Reading Horizons, 41, no 4, s. 189-210, 2001.
51. Akın, N., Okul Öncesi Kurum Öğretmenlerinin Çocuk Kitaplarına Karşı Tutum ve Davranışları, Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Programı, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 1998.
52. Erdoğan, F., Türkiye'de 1996-1998 Yıllarında Yayınlanmış Telif Çocuk Kitaplarının İçerik Analizi, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1999.
53. Erdoğan, F., 1985-87 Yeni Çocuk Yazını Ürünlerinin Konusal ve Sayısal Analizi, Bilim Uzmanlığı Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1989.
54. Önder, A., Küçük Çocuklar İçin Kendilik Algısı Ölçeğinin Türkiye Uyarlanması ve Okul Öncesi Çocuklarında Kendilik Algısının Yaş, Cinsiyet, Prematüre Doğma, Okula Devam Etme Süresine İlişkin Olarak İncelenmesi, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1997.
55. Mars, H., W., Ellis, A., L., Cremen, R., G., "How Do Preschool Children Feel About Themselves? Unraveling Measurement and Multidimensional Self-Concept Structure, Developmental Psychology, Vol 38, Issue 3, s. 376-392, May 2002.

**EK 1: BENLİK KAVRAMI KONULARI
KONTROL LİSTESİ**

I: BÖLÜM

KİTAPLA İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Kitabın Adı:

Yazarı:

Çeviri: ☐

Çeviri Değil: ☐

Resimleyen:

Basım Yılı ve Yeri:

Yayınevi:

Sayfa Sayısı:

Hitap Ettiği Yaş Grubu:

Kitabın Konusu:

II) BÖLÜM
BENLİK KAVRAMIYLA İLGİLİ KONULAR

VAR	YOK
1	2

- ___ 1. Arkadaşlarına ve çevresindeki insanlara yardımcı olma
 ___ 2. Arkadaş edinmeye çabalama
 ___ 3. Arkadaşlarına ve çevresindeki insanlara karşı saygılı davranma
 ___ 4. Arkadaşlarıyla ve çevresindeki insanlarla işbirliği yapma
 ___ 5. Arkadaşlarıyla ve çevresindeki insanlarla eşyalarını paylaşma
 ___ 6. Liderlik yapma,
 ___ 7. Girişken olma.
 ___ 8. Çevresindeki insanlara yeteneklerini fark ettirme
 ___ 9. Günlük sosyal diyaloglara özen gösterme
 ___ 10. Haklarını arama, savunma
 ___ 11. Duygularını ve düşüncelerini arkadaşlarına ve çevresindeki insanlara kolaylıkla anlatma
 ___ 12. Ailesindeki herkese saygılı davranma
 ___ 13. Ailesindeki herkese yardımcı olma
 ___ 14. Ailesine karşı dürüst olma
 ___ 15. Ailesindeki herkese duygu ve düşüncelerini rahatlıkla anlatma
 ___ 16. Ailesiyle birlikte vakit geçirme, oyun oynama
 ___ 17. Kendini yetenekli biri olarak görme
 ___ 18. Yeteneklerine ve bilgisine güvenme
 ___ 19. Başarısız olma korkusunu yenme
 ___ 20. İlk başarısızlıkta pes etmeme, daha çok çabalama
 ___ 21. Herkesin farklı alanlarda başarılı olduğunu kabul etme
 ___ 22. Kendi fiziksel özelliklerinden hoşnut olma
 ___ 23. Herkesin farklı fiziksel özellikleri olduğunu kabul etme
 ___ 24. Vücuttaki değişiklikleri, büyüme ve gelişmeyi kavrama
 ___ 25. Kız/erkek olmaktan hoşnut olma
 ___ 26. Kayıp ve ayrılıklarla baş etme
 ___ 27. Problem durumlarıyla başa çıkma ve çözüm bulma
 ___ 28. Karanlık, hayvan ve doğa üstü canlılar gibi korkuların üstesinden gelme
 ___ 29. Değişikliklere, yeni durumlara ayak uydurma/alışma
 ___ 30. Öfkesini kontrol etme
 ___ 31. Sabırlı olma
 ___ 32. Duygularının farkına varma
 ___ 33. Sağlıklı olduğu için mutlu olma
 ___ 34. Çevresindeki güzelliklerin farkına vardığı için mutlu olma
 ___ 35. Kendini sevdiği için ve özelliklerinden memnun olduğu için mutlu olma
 ___ 36. Kendini ailesi ,arkadaşları ve çevresi tarafından sevilen bir insan olarak görme
 ___ 37. Ailesini arkadaşlarını ve çevresindeki herkesi sevme
 ___ 38. Eğlenceli, hoşuna giden etkinlikler bulabilme, katılabılme, eğlenceyi paylaşabilme

___ Güler yüzlü , mutlu yüz ifadesine sahip olma (öyküdeki karakterlerin)

EK 2: ÖRNEKLEMİ OLUŞTURAN RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI

1. Ak Behiç, “Ben Ne Zaman Doğdum?”, 1997, Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul, ss 35, 3-6 yaş.
 - Memonun yumurtadan çıkmasını beklediği kuş nihayet doğar. Annesine kuşun doğum gününü kutlamaları gerektiğini söyler. Annesi sen kendi doğum gününü biliyor musun? Sorusunu sorunca Memo sırayla herkese “ben ne zaman doğdum?” sorusunu yöneltir. Aldığı farklı cevaplar onu çok eğlendirir.
**Akran ve çevre ilişkileri *Fiziksel görünüm *Mutluluk ve doyum*
2. Ak, Behiç, Benim Bir Karışım, 1997. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 59, 3-6 yaş.
 - Memo ve annesi dolaşmaya çıkarlar. Memo mahallenin tamirat işlerini yapan Ali ustaya karşılaşır. Ali ustanın elleri çok büyüktür. Memo ellerinin çok küçük olduğunu fark eder. Bunun için üzülmemektedir. Çevresindeki herkese bir karışım anlamını sormaya başlar. Çok eğlenir. Artık elleri küçük olduğu için üzülmez.
**Fiziksel görünüm *Mutluluk ve doyum*
3. Ak Behiç, Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı, 1996. Yapı Kredi Yayınları, 2. baskı, İstanbul. s.s 27, 4-7 yaş.
 - Ayşe kurduğu için kesilen çınar ağacını babasına benzetmektedir. Çünkü babası da iri ve hiç hareket etmemektedir. Babasının yüksek tansiyonu olduğundan çınar ağacının da yüksek tansiyonu olduğunu düşünür. Tüm çocuklar buna inanır. Sonra hep birlikte yeni bir fidan dikerler.
**Akran ve çevre ilişkileri *Aile ilişkileri
 *Korku ve kaygı durumu *Mutluluk ve doyum*
4. Ak Behiç. Gökdelen Giren Bulut, 1994. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 24, 3-6 yaş.
 - Kalabalık bir kentte kocaman gökdelende yaşayan Minik Koko ve köpeği Bonbon’a bir gün arkadaş gelir. Pamuk gibi, masmavi bir buluttur. Onlarda buluttan çok güzel eğlenceli bir kent yaparlar. Diğer insanlarda onlara katılır.
**Mutluluk ve doyum*
5. Ak Behiç. Bilyalar, 1992. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 15, 3-6 yaş.
 - İbo ile Pisi lunaparka giderler.burada uçlarına hediye olan ipler vardır. İpleri çekerler. İbo ağır bir küp çeker. Küpü açar. İçinden çeşitli türde bilyalar çıkar. Mahalledeki tüm çocuklar bu bilyalarla oynar. Anne ve babalar çocuklarını bu durumdan kurtarmaya çalışırlar.
**Akran ve çevre ilişkileri *Korku ve kaygı durumu *Mutluluk ve doyum*
6. Akal Aytül, Geceyi Sevmeyen Çocuk, 1995. Mavi Bulut Yayınları, 3. baskı, İstanbul. s.s 10, 3-6 yaş.
 - Geceyi .sevmeyen bir çocuk vardır. Annesi ona gecenin güzelliklerini anlatıp masallar okur. Çocuk her arkadaşı için bir tane yıldız tutar. Çocuk böylelikle geceyi sever.
**Aile ilişkileri *Mutluluk ve doyum*
7. Akal Aytül. Ben Minicik Bir Bebeğim, 1996. Uçan Balık Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
 - Küçük kız artık büyümüştür. Babasıyla işyerine gidip babasına düğme satması konusunda yardımcı olur. babası ona ödül olarak on tane renkli düğme verir. Küçük kız hayal kurar. Babasını uçan dairesine bindirir.
**Aile ilişkileri * *Fiziksel görünüm *Mutluluk ve doyum*
8. Akal Aytül. Büyük yatakta Kim Yatacak, 1996. Uçan Balık Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
 - Küçük fil anne ve babasıyla birlikte büyük yatakta yatmak istemektedir. Anne ve baba fil çocuklarını bu durumdan vazgeçirmeye çalışmaktadır. Ancak buldukları

çözümler işe yaramamaktadır. Birgün küçük fil kendinin büyüdüğünü ve artık kendi yatağında yatacağını söyler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Fiziksel görünüm*

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

9. Akal Aytül. Park Yiyen Robot, 1997. Mavi Bulut Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 5-7 yaş.

- Bir mahallede herkesin çöpünü attığı bir arsa bulunmaktadır. Çocuklarda buradaki arsa da oyun oynamaktadırlar. Robot da çocuklara yardım etmek isterken bütün parkları çöplüğe çevirir. Çocuklar bu duruma üzülür. Parkları çöplüğe çeviren kişinin robot olduğu anlaşılır. Ona yaprak takarlar ve artık yeşil temiz yerlerde birlikte oynarlar.

**Mutluluk ve doyum*

10. Akay Erdal. Bir Veli Birde Eşeği, 1996. Yapı Kredi Yayınları, 2. baskı, Ankara. s.s 35, 4-7 yaş.

- Veli ile eşeği iyi anlaşmamaktadır. Veli bu durumu annesine anlatır. Annesi de eşeği kovmasını söyler. Eşek ormana gider. Veli onu aramaya koyulur. Eşeği bulur ve eve dönerler.

**Akran ve çevre ilişkileri *Aile ilişkileri*

11. Aksoy Seza. Uyku Ağacı, 1996. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara s.s 49, 4-6 yaş.

- Uyumak istemeyen Nil, gece rüyasında düş görür. Hayvanlardan rüyasında süt ve yumurta ister. Sonra bilgiç kedi Nil'e insanların ve hayvanların neden uyuması gerektiğini anlatır. Sabah olduğunda Nil ve kedisi hala uymaktadır.

**Mutluluk ve doyum*

12. Aksoy Seza. Nil Soru Soruyor, 1998. Mavi Bulut Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.

- Nil çevresinde gördüğü her şeyi sormaktadır. Kedi olmak ister. Kuş gibi uçmak ister. Çevresindeki her şeyi sorgular. Annesi ve babası ile Nil uçağa binerler. Çok eğlenirler.

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

13. Alexander Lisa, Çev; Toros Öztürk,. Utangaç'ın Tatlı Rüyaları "Susam Sokağı", 1995. İnkılap Kitapevi,, 1. baskı, İstanbul. s.s 32, 4-7 yaş.

- Utangaç yatmadan önce kitap okumuştur. Okuduğu kitapların etkisiyle kendini rüyasında önce ormanda bulur. Oradaki hayvanlardan korkar. Sonra karda eğlenir. Ormandaki sesleri dinler. Rüyasını annesine anlatır. Annesi onun yatağındaki kitapları görür ve rüyaları bu nedenle gördüğünü anlar.

**Aile ilişkileri *Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

14. Alpöge, Gülçin. Işıkları Seven Böcek, 1997. Yapı Kredi Yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 32, 3-6 yaş.

- Adı henüz belli olmayan böcek vardır. Böceğin tek dileği kendisinin de parlak bir ışığa sahip olmasıdır. Böcek sivrisinek arkadaşıyla gezmeye çıkar. Gördüğü her ışığa yaklaşır. En sonunda onun da ışığı olur. Böceğimiz ateş böceğidir.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Fiziksel görünüm*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

15. Alpöge, Gülçin. Keloğlan, 1992. Ya-pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-7 yaş.

- Keloğlan pazara rahat gidip gelebilmek için bir eşek satın alır. Ancak eşeğini kaybeder. Eşeğini aramaya çıkar. Padişahın sarayına gider. Padişahın onun çok akıllı olduğunu anlar. Keloğlan sonunda padişahın kızıyla evlenir.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Akademik durum*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

16. Alpöge Gülçin, Dedemi Özlüyorum, 1993. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 21, 3-6 yaş.

- Ali dedesinin öldüğünü duyunca çok üzülür. Annesi Ali'ye dedesiyle birlikte yaptıkları şeyleri düşünmesini söyler. Ali dedesiyle birlikte geçen anılarını hatırlar. Böylelikle ona duyduğu özlem azalır.

***Aile ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

17Alpöge Gülçin, . Kardeşim Konuşacak, 1992. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 4-7 yaş.

- Didemin kardeşi Çiğdem henüz konuşamamaktadır. 8 aylıktır. Didem kardeşinin ileride büyüüp konuşacağı için mutludur.

***Fiziksel görünüm**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

18. Alpöge Gülçin,. Bütün Çocuklar Dondurma Sever, 1995. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 25, 3-6 yaş.

- İnsanların birbirinden her ne kadar farklı özellikleri olursa olsun ortak olan birtakım özellikleri de vardır. Hepsı nefes alır, şarkı söylemeyi sever ve bütün çocuklar dondurma yemeyi severler.

***Fiziksel görünüm**

***Mutluluk ve doyum**

19. Alpöge Gülçin. Aya Tutkun Uçurtma, 1996. Kök yayıncılık, 2. baskı, Ankara s.s 23, 3-6 yaş.

- Yetenekli bir çocuk tarafından yapılan uçurtma bir gün çok yükseklerde uçmak istemiş ve ipini çocuğun elinden hızla çekmiş. Aya ulaşmak için çabalar. Yere düşer. Onu bir çocuk bulur. Gece olduğunda uçurtma aya ulaşır ve artık uçurtma kendini aya ulaştıran çocuğun yanında kalır. .

***Mutluluk ve doyum**

20. Alpöge Gülçin. Şaşkın, 1996. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları, 2. baskı, İstanbul. s.s 25, 3-6 yaş.

- Şaşkın adlı köpek söylenen şeyleri doğru anlamamakta, hayvanları karıştırmaktadır. Sahibi ondan bir şey istediğinde bunu doğru yapamamaktadır. Birgün yolunu kaybeder. Diğer köpekler gibi koklayarak evinin yolunu bulur.

*** Akademik durum**

***Mutluluk ve doyum**

21. Alpöge Gülçin. Şıp Şıp İle Tıp Tıp, 1996. Kök Yayıncılık, 2. baskı, Ankara. s.s 32, 3-7 yaş.

- Şıp Şıp ile Tıp Tıp iki küçük su damlasıdır. Yerin altında yaşarlar. Birgün yeryüzünü merak ederler ve dışarı çıkarlar. Şıp Şıp mavi göle düşer, Tıp Tıp ise kartopu olur. birbirlerinden ayrılırlar. Sonra güneş Tıp Tıpı eritir. Göle bırakır. Tıp Tıp ile Şıp Şıp kavuşurlar, mutlu olurlar. .

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

22. Alpöge Gülçin. Televizyoncu Ali, 1996. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları, 2. baskı, İstanbul. s.s 25, 4-7 yaş.

- Ali televizyon izlemeyi çok sevmektedir. Sürekli olarak televizyon izlediğinden ödevlerine zaman ayırmamaktadır. Bunun üzerine babası televizyonu olduğu yerden kaldırır. Ali artık ödevlerini düzenli olarak yapmakta, kitap okumakta, dışarıda oyun oynamaktadır. Dersleri çok iyidir. Babası televizyonu yeniden olduğu yere koyar. Ali eskisi kadar televizyon izlememektedir. .

***Mutluluk ve doyum**

23. Alpöge Gülçin. Tembel Keloğlan, 1996. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları, 2. baskı, İstanbul. s.s 25, 4-7 yaş.

- Çok tembel olan Keloğlan'dan annesi artık çalışmasını ister. Keloğlan iş bulmak için yola koyulur. İnsanlara yardım eder ve bunun karşısında yiyecek ister. Fakat o tembellik eder, insanlara yardım etmez. Keloğlan birgün padişahın sarayından çaldığı mavi kuşu kurtarır ve böylelikle sarayda kendine iş edinir.

***Akran ve çevre ilişkileri *Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

24. Alpöge Gülçin. Kozalı Konak-Kazalı Konak, 1996. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları, 2. baskı, İstanbul. s.s 25, 4-7 yaş.

- Ayşe ve ailesi adı “Kozalı konak” olan konağı kiralarlar. Ayşe’nin Uğur adında bir kedisi vardır. Ayşe evde birçok kazaya sebep olur. Birgün kedisi kaybolur. Kedisini aramaya koyulurlar. Bu sırada çevrede birçok kazaya sebep olurlar. Kediyi sonunda bulurlar.

**Akran ve çevre ilişkileri *Aile ilişkileri*

25. Alpöge Gülçin. Kozalı Konak-Kazalı Konak, 1996. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları, 2. baskı, İstanbul. s.s 25, 4-7 yaş.

- Öyküde suyun yararları ve doğadaki dönüşümü anlatılmaktadır. Ayşe suyu inceler ve suyun doğadaki dönüşümünü öğrenir.

**Korku ve kaygı durumu *Mutluluk ve doyum*

26. Alpöge Gülçin. Şakacı Kaya , 1996. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları, 2. baskı, İstanbul s.s 25, 3-6 yaş.

- Annesi evi toplarken Kaya’dan yardım ister. Kaya annesine şakalar yaparak yardımcı olur. işleri bitince birlikte gezmeye giderler.

**Aile ilişkileri *Mutluluk ve doyum*

27. Alpöge Gülçin. Uğraşlar , 1996. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 30, 3-6 yaş.

- Zehra düş kurmayı çok seven küçük bir kızdır. Birgün kardeşi de ona katılır. Birlikte ne olmak istedikleri ile ilgili düş kurarlar. Annesi Zehra’ya boş zamanları için kendine bir uğraş bulması gerektiğini söyler. Zehra kendine uğraş olarak kitap okumayı seçer.

**Aile ilişkileri *Mutluluk ve doyum*

28. Alpöge Gülçin. Hayvanların Evleri , 1991. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 4-7 yaş.

- Kuşlar yuvada yaşarlar., karıncalar ise yerin altında. Öürümcekler ağ örmektedir. Balıklar suyun içinde yaşar. Kaplumbağa evini sırtında taşır. Herkes evinde sevdikleriyle birlikte yaşar..

**Mutluluk ve doyum*

29. Alpöge Gülçin. Küçük Murat , 1991. Ya pa yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 4-7 yaş.

- Küçük Murat 6 yaşındadır. Ailesinde herkes onun daha küçük olduğunu söylediği için rahatsız olmaktadır. Birgün amcasının yeni bir bebeği olur. murat bebekle kendi arasındaki farkları görür. Çevresindekiler Murat’a artık büyüdüğünü söyler. Murat çok mutlu olur.

**Aile ilişkileri*

**Fiziksel görünüm*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

30. Alpöge Gülçin. Mehmet’in Evi , 1991. Ya pa yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 4-7 yaş.

- Mehmet köyde, kerpiç bir evde oturmaktadır. Şehirde oturan teyzesinin yanına gider. evi zorlukla bulur. Şehir Mehmet’e farklı gelir. Mehmet kendi evini özler.

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

31. Ateş Erdal,. Kırmızı Uçurtma, 2000. Yurt Renkleri Yayınevi, 1. baskı, Ankara. s.s 35, 3-6 yaş.

- Ceren bir gün arkadaşlarının uçurtma uçurduğunu görür. Yanlarına gider. Fakat arkadaşları onu fark etmez. Bu duruma çok üzülür. Bir gün annesi evlerinin önünde kırmızı bir uçurtma bulur. Ceren’le birlikte onu tamir ederler. Ceren çok mutlu olur.

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

32. Aysun Jülide Sevim. Yağmur yatağını ıslatınca, 1992. Mavi Bulut Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.

- Yağmur birgün yatağını ıslatır. Yatağı en çok sevdiği bebeği Tombik'in ıslattığını söyler. Rüyasında Tombik'i çok üzgün görür. Yalan söylediği için pişman olur.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Aile ilişkileri*

33. Baillie Linda, Çev; Fatih Erdoğan,. Evde, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 32, 5-7 yaş.

- Öyküde Tülin, evin bölümlerini, eşyalarını, dikkatli olunması gereken yerleri anlatmaktadır.

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

34. Baillie Linda, Çev; Fatih Erdoğan,. Bahçede, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 22, 5-7 yaş.

- Ayşe evlerinin bahçesini anlatmaktadır. Bahçeyle ilgili işlerde evdeki herkesin bir görevi bulunmaktadır. Ayşe, anne ve babasına yardım eder. Bahçede eğlenceli vakit geçirir.

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

35. Baillie Linda, Çev; Fatih Erdoğan,. Hava, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 20, 5-7 yaş.

- Burak annesiyle birlikte kentte dolaşmaya çıkar. Yol boyunca annesinin yanından ayrılmaz, elini sıkıca tutar, kente olup bitenleri annesiyle birlikte izler. .

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

36. Baillie Linda, Çev; Fatih Erdoğan,. Kırdı, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 20, 5-7 yaş.

- Orhan anne ve babasıyla birlikte kıra piknik yapmaya gider. Orada ailesiyle birlikte çok eğlenir. Kendini tehlikelerden nasıl koruyacağını ve kaybolursa neler yapması gerektiği anlatılır.

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

37. Bal, Servet, Tuğrul A., Belma. Çiçek Hasta Olur mu?, 1991. Ya-pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 24, 4-7 yaş.

- Burcu tatilden döndüğünde çiçeği solmuştu ve çiçeği Burcu'ya onu aç bırakıp gittiğini söyler. Burcu bunun üzerine çiçeğini sular, çapalar, ona bakar. Murat'ın hasta olduğunu öğrenir ve arkadaşlarıyla birlikte Murat'a bakmaya giderler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Fiziksel görünüm*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

38. Bal Servet, Atik Belma,. Uyku Güzeli Oyuncak Şehirde, 1991. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 24, 4-7 yaş.

- Uyku güzeli, gece anne ve babasıyla birlikte yatmayan, erken saatte uyuyan çocukları oyuncak şehrine götürmektedir. Lunaparkta tüm çocuklar eğlendikten sonra, gemiye ve trene binip gezerler ve tekrar uçakla evlerine dönerler.

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

39. Bal Servet, Atik Belma,. Zeynep Postanede, 1991. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 24, 4-7 yaş.

- Zeynep, Sibel, annesi ve babası kahvaltı yaparlarken bir telgraf gelir. Elif'e mektup yazar. Zeynep henüz okumayı bilmediği için resim yapar. Babalarıyla birlikte postaneye giderler ve mektubu atarlar. Elif mektubu alınca çok mutlu olur. onlara telefon açar.

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

40. Bal Servet, Atik Belma,. Fırçalar Yarışıyor, 1996. Epsilon Yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 47, 3-6 yaş.

- Televizyonda fırçalar için bir yarışma düzenlenir. Sırasıyla makyaj, temizlik, diş, suluboya, elbise, saç, badana, ayakkabı fırçaları sırayla marifetlerini gösterirler. Diş fırçası birinci olur.

***Mutluluk ve doyum**

41. Barber Shirly, Çev; Ayşe Aydoğan,. Tavşan Martha Bay Cin'in Aşçısı, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri, 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.

- Ormanın içindeki elma ağacı kulübesinde Tavşan Martha yaşamaktadır. Bir kış gecesi üç fare Tavşan Martha'nın yiyeceklerini çalarlar. Bunun üzerine Tavşan Martha aç kalmamak için bay Cin'in misafirhanesinde aşçı olarak çalışmaya başlar. Tavşan Martha Bay Cin'in evinin önünde Kedi Tabitha'ya rastlar ve onun işlerine yardım eder ve işe başlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Akademik durum**

***Mutluluk ve doyum**

42. Barber Shirly, Çev; Ayşe Aydoğan,. Tavşan Martha ve ördek Daphne, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri, 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.

- Ördek Daphne'nin 6 tane yaramaz yavrusu vardır. Daphne alışveriş yaparken yavruları kaybolur. Tavşan Martha ve arkadaşları Daphne'nin yavrularını bulmasına yardım ederler. .

***Akran ve çevre ilişkileri *Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

43. Barber Shirly, Çev; Ayşe Aydoğan,. Tavşan Martha ve Kedi Tabitha, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri, 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.

- Yaramaz fareler Tavşan Martha'ya Kartopu ile ona zarar vermeye çalışırlar. Fakat arkadaşları Kedi Tabitha ve Cuckoa onu kurtarır. Farelerin yaptığı planı bozarlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

44. Barber Shirly, Çev; Ayşe Aydoğan,. Tavşan Martha ve Beklenmeyen Konuklar, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri, 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.

- Tavşan Martha kış mevsiminin soğuk ve uzun geçeceğini bilmektedir. Bu yüzden kedi Tabitha ile birlikte hazırlık yaparlar. Kış geldiğinde, sıcak yuva arayan yeni dostlarla tanışır ve her zaman hatırlayacakları bir kış mevsimi geçirirler.. .

***Akran ve çevre ilişkileri *Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

45. Barnabe J,Çev; Nermin Tok. İlkbahar Geldi "Cici Ayı", 1999. Nurdan Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 3-6yaş.

- Kış uykusundan uyanan Cici Ayı annesini yanında bulamaz. İlkbahar gelmiştir. Annesini bulmak için Tilki'nin yanına gider ve onun meyve toplamasına yardımcı olur. ormanda baharla ilgili değişiklikleri fark eder. Tilki ile birlikte eğlenceli vakit geçirir.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

46. Barnabe J,Çev; Nermin Tok. Yaz Geldi "Cici Ayı", 1999. Nurdan Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 3-6yaş.

- Cici Ayı annesini hala bulamamıştır. Yaz gelmiştir. Balık tutmayı düşünür. Bobi ile Tavşan sandalla denize giderken Cici Ayı'yı da çağırır. Cici Ayı onlardan ayrılır ve yoluna devam eder.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

47. Barnabe J,Çev; Nermin Tok. Sonbahar Geldi "Cici Ayı", 1999. Nurdan Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 3-6yaş.

- Cici Ayı annesini ararken yorgun düşer,. uyuyakalır. Yağmurla birlikte uyanır. Kaya sanarak bir kaplumbağanın üzerine oturur. Sonbahar mevsimiyle ilgili hayvanların yaptıklarını kaplumbağa ile birlikte seyredir. Sonra annesini aramaya devam eder.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

48. Bassa Zeynep. Sihirli Öpücük, 2000. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 24, 4-7 yaş.
- Kendisini prenses olarak hayal eden küçük kızın babası Ayşen isminde biriyle evlenecektir. Küçük kız üvey annesinin kötü kalpli bir kraliçe olduğunu düşünür. Ancak o küçük kıza çok iyi davranır. Üvey annesi ona doğum günü partisi için elbise diker..
- *Aile İlişkileri** ***Korku ve kaygı durumu** ***Mutluluk ve doyum**
49. Bassa Zeynep, Saçımı Kestirmem, 2001. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 24, 4-7 yaş.
- Alp berberin onun saçlarını keserken kulağını keseceğinden korkması nedeniyle saçlarını kestirmek istememektedir. Herkes buna bir çözüm bulmaya çalışır. Ama saçları uzun olduğu için çok zorluklar yaşar. Daha sonra saçlarını kestirmeye karar verir.
- *Korku ve kaygı durumu** ***Mutluluk ve doyum**
50. Baybaş Asuman. Ay, 1996. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.
- Topu olmayan bir çocuk, ayı top zanneder ve ayın yere düşmesini ister. Sonra babasına onun ne olduğunu sorar. Babası çocuğa ayı ve yıldızları anlatır. Çocuk bu durumda üzülür. Gece rüyasında kendisini ayda bulur. Daha sonra en güzel yerin dünya olduğunu düşünür. Yatağında beyaz bir top bulur.
- *Aile İlişkileri**
51. Belen, Ruhsar. Güzellikler Bitmesin, . Ya-pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 4-7 yaş.
- Büyük kentin hoş olmayan görüntüsünden sıkılan Can, perdeyi çeker ve yeşillikler odasına dalar. Ormanda her şey çok güzeldir. Can, Beton Devin ormana girmesini diğer çocuklarla birlikte engel olur. Ormandaki güzellikler karşısında mutlu olur.
- *Akran ve çevre ilişkileri** ***Mutluluk ve doyum**
52. Belen Barım Ruhsar. Tan İle Elvan “Tan Yanlış Besleniyor”, 1989. Üner Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 12, 3-6 yaş.
- Tan ile Elvan iki kardeştir. Tan dengeli beslenmediği için yaşlılarına oranla daha kısa ve daha zayıf bir çocuktur. Bu durum onun oyun oynarken zorluklar yaşamasına sebep olmaktadır. Annesi onu birgün doktora götürür. Tan arkadaşlarıyla rahatça oyun oynayabilen sağlıklı bir çocuk olur.
- *Fiziksel görünüm**
53. Belen Barım Ruhsar. Tan İle Elvan “Tan İle Elvan Alışverişte”, 1989. Üner Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 12, 3-6 yaş.
- Tan ile Elvan kitap almak için alışverişe çıkarlar. Tan Elvan’ın uyarılarına rağmen gördüğü açıkta satılan yiyecekleri alır. Çok istediği halde kitap almak için parası kalmaz. Açıkta satılan yiyecekler Tan’ın midesini bozar. Elvan ise istediği kitabı alır.
- *Mutluluk ve doyum**
54. Belen Barım Ruhsar. Tan İle Elvan “Elvan’ın Ameliyatı”, 1989. Üner Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 12, 3-6 yaş.
- Bademcik ameliyatı olacağı için korkan Elvan bir gün hastaneye gider. Orada bir çocuk gelişimci ona hastanede nasıl ameliyat olacağını anlatır. Elvan artık korkmamaktadır. Ertesi gün ameliyat olmaya karar verir.
- *Korku ve kaygı durumu** ***Mutluluk ve doyum**

55. Belen Barım Ruhsar. Tan İle Elvan “Boncuk Aşı Oluyor”, 1989. Üner Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 12, 3-6 yaş.

- Babaları Tan ile Elvan’a bir köpek alır. Tan ile Elvan’ın köpeklerle oyun oynayabilmeleri için önce köpeğin aşı olması gerekmektedir. Tan ile Elvan babaları ile birlikte köpeği veterinere götürüler. Aşı yaptırırlar.

**Aile İlişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

56. Belen Barım Ruhsar. Tan İle Elvan “Paylaşamayan Olta”, 1989. Üner Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 12, 3-6 yaş.

- Babaları Tan ile Elvan’a bir olta alır. İki kardeş birlikte balık tutmaya giderler. Fakat oltayı paylaşamadıklarından bir türlü balık tutamazlar. Orada bulunan iki kişi onlara oltalarını paylaşmaları gerektiğini söyler ve çocuklarla tuttıkları balıkları paylaşırlar. Tan ile Elvan oltayı sırayla paylaşarak kullanırlar.

Akran ve Çevre İlişkileri

**Aile İlişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

57. Belen Barım Ruhsar. Tan ile Elvan “ Tan ile Elvan Dişçide” , 1989. Üner Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 12, 3-7 yaş.

- Çikolata, şeker gibi yiyecekleri çok seven Tan, birgün ağzıyla fındık kırarken dişini zedeler. Dişhekimine gider. Tedavi olur. tan o günden sonra diş sağlığına dikkat eder.

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

58. Bennett David, Çev; Fatih Erdoğan,. Hava, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 5-7 yaş.

- Küçük ayı gezip dolaşarak “hava”yı anlatmaktadır. Yaşayan tüm canlılar için çok önemli olduğunu, hareket eden havaya rüzgar dendiğini, uyurkende havayı soluduğumuzu açıklar. .

**Mutluluk ve doyum*

59. Bennett David, Çev; Fatih Erdoğan,. Yağmur, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 5-7 yaş.

- Küçük ayı gezip dolaşarak “yağmurun nasıl oluştuğunu anlatmaktadır. Yaşayan tüm canlılar için çok önemli olduğunu, suyun hava içindeki dönüşümünü anlatmaktadır.

**Mutluluk ve doyum*

60. Bennett David, Çev; Fatih Erdoğan,. Gece ve Gündüz, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 5-7 yaş.

- Küçük ayı gezip dolaşarak gece ve gündüzün nasıl oluştuğunu anlatmaktadır. Dünyanın güneşin etrafında döndüğü, gece ve gündüzün bu sırada oluştuğu anlatılmaktadır. .

**Mutluluk ve doyum*

61. Bennett David, Çev; Fatih Erdoğan,. Dünya, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 5-7 yaş.

- Küçük ayı gezip dolaşarak “dünya”yı anlatmaktadır. Öyküde diğer gezegenlerin de olduğu, fakat üzerinde canlı bulunan tek yerin dünya olduğu açıklanmaktadır. Kıtalar, kutuplar ve çöllerden bahsedilir.

**Mutluluk ve doyum*

62. Bennett David, Çev; Fatih Erdoğan,. Ses, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 5-7 yaş.

- Küçük ayı bu öyküde gezip dolaşarak “ses”ten bahseder. Sesi kulağımızla duyduğumuzu, tüm canlıların kulaklarının farklı şekillerde olduğu, her canlının sesinin farklı olduğu, çıkardığımız seslerin insanlara ve hayvanlara duygularımızı anlattığı belirtilmiştir.

**Korku ve kaygı durumu *Mutluluk ve doyum*

63. Bennett David, Çev; Fatih Erdoğan,. Mevsimler, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 5-7 yaş.

- Küçük ayı gezip dolaşarak “mevsimler”i anlatmaktadır. Öyküde dört mevsimin özellikleri, yaşanan değişiklikler anlatılmaktadır.

***Mutluluk ve doyum**

64. Bennett David, Çev; Fatih Erdoğan,. Su, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 5-7 yaş.

- Küçük ayı gezip dolaşarak “su”yu anlatmaktadır. Deniz suyu ile kullandığımız suyun farklı olduğu, tüm canlıların yaşaması için suyun gerekli olduğu, suyla yapabileceğimiz eğlenceli şeyler olduğundan bahsedilmektedir.

***Mutluluk ve doyum**

65. Bennett David, Çev; Fatih Erdoğan,. Ateş, 1990. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 5-7 yaş.

- Küçük ayı gezip dolaşarak “ateş”i anlatmaktadır. Ateşin önemi, nelere yaradığı, ne zaman tehlikeli olduğu ve ne zaman eğlenceli olduğunu anlatmaktadır.

***Mutluluk ve doyum**

66. Biljkin J. Thomas, çev; Eray Canberk. Küçük Mavi tavşan hazine Buluyor, 1992. Serhat Yayıncılık, 1. baskı, İstanbul. s.s 12, 3-6 yaş.

- Küçük Mavi Tavşan ile kuzeni küçük tavşan ormana gidip havuç toplayacaklardır. Sincap’ta onlarla birlikte gider. yolda karşlarına çok değerli taşlar çıkar. Yağmur yağdığında nehir yükselecektir. Bu nedenle taşları toplarlar. Akşam aileleriyle birlikte yemek yerler.

***Aile ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

67. Birden Nural. Oyuncu Bulut, 1997. Kök yayıncılık, 1. baskı, İstanbul. s.s 15, 3-6 yaş.

- Bora’nın canı sıkılmaktadır. Birden bir bulut onu yukarıya doğru çeker ve birlikte eğlenceli vakit geçirirler. Sonra bulut yağmura dönüşür. Birgün Bora kırdı gezinirken bulutla yeniden karşılaşır.

***Mutluluk ve doyum**

68. Birinci Niyazi,. Minnoş Kedi, 1996. Ülkü Yayınevi. 1.baskı, İstanbul. s.s 16, 4-6 yaş.

- Tekir kedinin Pamuk ve Minnoş adında iki tane yavrusu bulunmaktadır. Minnoş çok yaramaz bir kedir. Ev sahibi onun yaramazlıklarına dayanamayıp Minnoşu sokağa atar. Minnoş sokakta olmaya dayanamaz. Yaptıklarına pişman olur.

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

69. Boeke Jet, Çev; Mari Özkaya, İbrahim Gülşen,. Köstebek ile Köpek, 1991. Halk Sağlığı ve Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 23, 3-6 yaş.

- Köstebek birgün ağlayan bir kurbağa görür. Köstebek yolunu kaybeden kurbağaya yardım etmeye çalışır. Onlara köpek katılır. Köpek ile köstebek tüm hayvanların onlarla birlikte gelebileceklerini anlarlar ve beraber bir tabela yazarlar.

***Akran ve çevre ilişkileri *Mutluluk ve doyum**

70. Bora Doğu. Efe’nin Uçan Balonu, 1995. Anka Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.

- Küçük Efe meraklı bir çocuktur. En büyük hayali uçmaktır. Timur ve Erdost’un balonuna biner ve onlarla gezintiye çıkar. Aniden balon yırtılır. Saman yığının üzerine düşerler. Köylüler yardımla balonu onarırlar. Sonra balonla Efe’lerin bahçelerine inerler. Vedalaşıp ayrılırlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

71. Bryant Robyn, Çev; Jülide Kışlalı,. Teddy ve Trixie Kayak Yapıyor, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri , 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.

- Teddy ve Trixie ikiz ayıcıklardır. Birgün minik bir ağaçkakan eski odun parçasını kayık olarak kullandığını görürler. Onlar da bir yelkenli yapmaya karar verirler. Babalarından sopa alırlar., annelerinden de eski bir kumaş. Kayıklarını yaparlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Akademik durum**

***Aile İlişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

72. Bryant Robyn, Çev; Jülide Kışlalı,. Teddy ve Trixie Kuş Yakalıyor, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri , 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.

- Teddy ve Trixie nasıl kuş yakalayabileceklerini dedelerine sorarlar. O da onlara kuşun kuyruğuna tuz dökmelerini söyler. Ayıcıklar kuş yakalayamazlar. Babaları kuşun nasıl yakalanacağını ayıcıklara öğretir.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Aile İlişkileri**

***Akademik durum**

***Mutluluk ve doyum**

73. Bryant Robyn, Çev; Jülide Kışlalı,. Teddy ve Trixie Meyve Topluyor, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri , 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.

- Anneleri Teddy ve Trixie'den turta yapmak için meyve toplamalarını ister. Fakat onlar topladıkları böğürtlenlerin bir kısmını yerler. Böğürtlen az olduğu için elma da toplarlar. Hem elmalı hem böğürtlenli turtayı babaları çok sever.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Aile İlişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

74. Bryant Robyn, Çev; Jülide Kışlalı,. Teddy ve Trixie Kurabiye Yapıyor, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri , 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.

- Teddy ve Trixie'nin o gün yağmur yağdığı için canları çok sıkılmaktadır.annleri onlarla birlikte kurabiye yapmak ister. Birlikte ayıcık şeklinde kurabiye yaparlar.

***Aile İlişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

75. Bumin Ayşim. Aysu'nun Rüyası, 1996. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.

- Sevimli, küçük bir kız varmış. Anne ve babası işe gidince ninesiyle evde kalıp vakit geçirmektedir. Küçük kız hoplayıp zıplayarak oyun oynamak istemektedir. Fakat ninesi onunla oyun oynayamaz. Küçük kız bir rüya görür. Rüyasında birçok arkadaşıyla oyun oynar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Aile İlişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

76. Bumin Ayşim. Begüm'ün köpeği Olmalı mı?, 1996. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 36, 3-7 yaş.

- Begüm ile Berk birgün küçük bir köpek bulurlar. Aralarında kura çekerler ve kurada kazanan köpeği alacaktır. Kurayı Begüm kazanır. Begüm köpekle yaşamının çok zor olduğunu anlar. Köpeği alır ve Berk'in bahçesine getirir. Orada köpeğe Berk ile birlikte bakarlar. Birlikte çok eğlenirler. .

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

77. Canan Zarife,. Allah'ın Seni Çok Seviyorum, 1984. Diyanet İşleri Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara s.s 32, 3-6 yaş.

- Kitapta bir çocuğun Allah sevgisi işlenmiştir. İyi bir insan olarak yapması ve yapmaması gereken konulardan bahsedilmektedir.
- Benlik kavramıyla ilgili konuları içermemektedir.

78. Claire,Thomas Atay Mesude. Nerede? "Where is it?", 1997. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 40, 4-7 yaş.

- Kendisine civciv hediye edilen çocuk onu kaybeder ve evin içinde onu arar. Onu bulur. Çok sevinir.

***Korku ve kaygı durumu**

79. Coşkun Fulya. Tam Zamanında, 1995. Anka Yayıncılık, 1. baskı, Ankara s.s 16, 3-6yaş.
- Dede çocuklarına bir öykü anlatır. Öyküde bir tane küçük toprak adam bulunmaktadır. Bilginler onu çöpleri yere atan küçük bir kızı uyarması için göndermiştir. Toprak adam ona çevreyi temiz tutmanın önemini anlatır. Toprak adam ile kız dost olur.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
80. Çakmakçıoğlu Adnan. Kahraman Ördek, 1982. Öğün Yayıncılık, 1. baskı, Ankara s.s 12, 3-6yaş.
- Suna birgün bahçede küçük bir ördek yavrusu bulur. Onunla arkadaş olur ve oyun oynamaya başlar. Birgün kuduz köpeğin Suna'ların sokağında olduğu haberi verilir. Küçük ördek kuduz köpeği etkisiz hale getirir. Ördek hayatını kaybeder. Suna bu ördeği hiçbir zaman unutmaz.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Korku ve kaygı durumu* **Mutluluk ve doyum*
81. Çakmakçıoğlu, Adnan,. Denizi Özleyen sandal, 1998. Bu Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 13, 3-6 yaş.
- Eski bakımsız, bir kenara bırakılmış bir sandalın denizi özleyişi ve hayvanların onunla eski olduğu için alay edişi anlatılmaktadır. Bir gün çocuklar onu denizin ortasında görürler.
 - Benlik kavramıyla ilgili konu içermemektedir.
82. Çakmakçıoğlu Adnan,. Metin ile Sincap, 1990. Bu Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 15, 3-6 yaş.
- Metin annesiyle birlikte parka gider. Parkta küçük sincabı görürler. Metin ve Sincap cevizi çok severler. Metin cevizleri toplar, sincaba vermez. Sincap Metin'e ceviz atar.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Aile ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
83. Çıkrıkçı Semra. Limon Kız , 1995Kök Yayıncılık, 1. baskı, İstanbul s.s 24, 3-6 yaş.
- Limon kız kendini çok beğenmektedir. Arkadaşları bu durumdan rahatsız olmaktadır. Yiyecekler, sebzeler ve meyveler toplantı yaparlar. Limon Kızı çağırılmazlar. Limon Kız onları gizlice dinler ve hatasını anlar.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
84. Damashek Sandra, Çev; Fatih Erdoğan. Şen İtfaiyeciler, 1990. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 12, 3-6yaş.
- Şen itfaiyeciler sabah erkenden kalkıp işe koyulurlar. Önce ormanda çıkan yangını söndürürler. Sonra çatıdaki kediyi kurtarırlar. Devrilen yakıt tankerini kaldırırılar. Su baskını önlerler. Sorun çıkan her yerde göreve koşarlar.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
85. Damashek Sandra, Çev; Fatih Erdoğan. Kime Telefon Etsem ,1990. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 12, 3-6yaş.
- Bayan kedinin küçük kedisi Pisiciği ağaçta kalmıştır. Bu nedenle Bay Domuz'a telefon edip yardım eder. Sonra sırasıyla Bay Domuz, tavşanı, tavşan fili, fil ördeği arar. Hepsi birden kediciği kurtarmaya çalışır. Kediciğ ağaçtan iner.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
86. Dauvister Barnabe J. , çev; Eray Canberk. Küçük , 1993. Serhat Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
- Küçük Mavi tavşan ve arkadaşları dağda kamp yapmaya giderler. Herkes kamp için hazırlık yapar. Mavi tavşan su doldurmak için gittiği ırmak kıyısında zor durumda iki köpek görür. Yollarını kaybetmişlerdir ve karınları acıkmıştır. Onlara yardımcı olurlar ve karınlarını doyurmalarını sağlarlar.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Korku ve kaygı durumu* **Mutluluk ve doyum*

87. Demirel, Selçuk. Mumuk Harfleri Öğreniyor, 1997. Yapı Kredi Yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 26, 3-6 yaş.

- Mumuk yazı yazmayı öğreneceği için çok heyecanlıdır. Her zaman anne ve babasının ona okuduğu şeyleri çok merak etmektedir. Yavaş yavaş yazmayı öğrenir. Çok mutlu olur, çok eğlenir. Tüm harfleri öğrenir.

**Akademik durum*

**Mutluluk ve doyum*

88. Demirel, Selçuk. Ayağına Diken Batan Karga, 1997. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 3-6 yaş.

- Karganın ayağına diken batır. Dikeni çıkaran karga yaşlı nineden diken saklamasını ister. Bunun üzerine nine diken saklar. Ancak diken ninenin mumu ateşinde yanar. Bunun üzerine karga ninenin lambasını ister, alır. Karga nineden kaybettiği eşyaları için yeni bir eşya alır. Karganın çobanın kavalını almasıyla öykü sonlanır.

**Akran ve çevre ilişkileri*

89. Demirel, Selçuk. Mumuk Oyuncakçıda. 1997. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 27, 3-6 yaş.

- Mumuk oyuncak bebeği ile oyuncakçı dükkanına gider. Bütün oyuncaklar ona dostça davranır. Oradaki oyuncaklarla güzel vakit geçirir. Eğlenir.

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

90. Dirim Aygören,. Ben Nereden Geldim?, 2001. Esin Yayınevi. 1.baskı, İstanbul. s.s 16, 5-7 yaş.

- Ali'nin yakında bir kardeşi olacaktır. Ali bebeğin nasıl olacağını merak etmektedir. Çevresindeki insanlara sorar. Ancak herkes farklı cevaplar verir. Ali bebeği istememektedir. Evden gitmeye karar verir. Annesi onu evde kalması konusunda ikna eder.

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

91. Dirim Aygören. Kardeşim ve Ben, 1991. Esin Yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 8, 3-6 yaş.

- Küçük kızın bir kardeşi olacaktır. Bebeğin odasını hazırlamaya annesine yardım eder. Kardeşinin cinsiyetini merak eder..

**Aile ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

92. Erdoğan Fatih. Yağmur Nasıl Yağar?, 1985. Redhouse Yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 36, 4-8 yaş.

- Yağmurun nasıl yağdığını merak eden Aslı bunu öğrenmek için dışarı çıkar. Şemsiyesi onu uçurur ve yağmurun nasıl yağdığını öğrenir. Aslı çok eğlenir ve öğrenmesi gereken ve bilmediği başka nelerin olduğunu söyler.

**Mutluluk ve doyum*

93. Erdoğan Fatih. Okula Geç Kaldım, 2001. Mavi Bulut Yayınları, 63. baskı, İstanbul. s.s 31, 5-8 yaş.

- Dedesinden masal istediği için okula geç kalan çocuk kestirmeden gitmek ister. Yolda hayvanlar ona yardımcı olur. ancak denize düşer ve balık onu yutar. Balığı balıkçı tutar. Çocuğun öğretmenini ve arkadaşlarının o günkü konusu balıktır balığın içinden çocuk çıkar. .

**Mutluluk ve doyum*

94. Erdoğan Fatih. Gırr!..., 2001. Mavi Bulut Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 31, 3-6 yaş.

- Küçük çocuğun bir gün evine canavar gelir. Canavar herkese "gırr" der. Ancak kimse ondan korkmaz. Evin annesi ona dişlerini fırçalaması gerektiğini söyler. Canavar dişlerini fırçalar. Artık korkunç olur ancak aileyi korkutmaz.

**Akran ve çevre ilişkiler*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

95. Erdoğan Fatih. Sınıfta Kaldım Haberim Yok, 1995. Mavi Bulut Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 24, 3-6 yaş.

- Küçük çocuk çantasını ters takar. Ablası ona sınıfta kaldığını söyler. Çocuk buna inanır. Ve Kavak Amca'nın ülkesine gider. sonra geri dönmesi gerektiğini anlar. Okula döner.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

96. Erdoğan Fatih. Dedem Bana Düdük Yaptı, 1994. Mavi Bulut Yayınları, 3. baskı, İstanbul. s.s 27, 5-8 yaş.

- Dedesi küçük çocuğa ısıklık çalamadığı için düdük yapar. Bir şey olursa bu düdüğü çal der. Kırmızı şapkalı kız düdüğü alır. Ormanda kurtla karşılaşır. Dündüğü çalar. Küçük çocuk ısıklık çalar. Dede kırmızı başlıklı kızı kurtarır. .

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Aile ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

97. Erdoğan Fatih. Geçiyordum Uğradım , 1988. Mavi Bulut Yayınları, 2. baskı, Ankara s.s 27, 5-8 yaş.

- Küçük çocuğun evine komşuları gelir. "Geçiyordum uğradım "der. Küçük çocuk dışarı çıkar. Dedesinin yanına gider ve onunla birlikte eğlenir.

***Aile ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

98. Erdoğan Fatih. Pabucumun Bağı Çözüldü!..., 2001. Mavi Bulut Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 31, 3-6 yaş.

- Ayakkabısının bağı çözülen çocuk ailesindeki kişilerden yardım ister. Kimse ona yardım etmez. Karga Tilki'den yardım istemesini söyler. Tilki çocuğun ayakkabısını alıp kaçar. Karga Tilki'ye peynir vererek çocuğun ayakkabısını geri alır. Çocuk kargaya peynir verir. Kendi ayakkabısını kendisi bağlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

99. Erdoğan Fatih. Beş Beyaz Benekli Baykuş Bana Bakıyor , 2003. Mavi Bulut Yayınları, 6. baskı, İstanbul s.s 12, 5-8 yaş.

- Küçük çocuk beş beyaz benekli baykuşun ona baktığını görür. Merak eder ve nedenini annesine, babasına , ablasına ve öğretmenine sorar. Ancak yanıtını alamaz. Sonra balonla ağaca doğru yükselir. Baykuşların yanına gelir. Beneklerin süs olduğunu öğrenir.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

100. Giderer Hakkı Engin. Kırmızı Başlıklı Kız Arkadaş Arıyor, 1996. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 14, 3-6 yaş.

- Kırmızı başlıklı kız yalnızlıktan sıkılmış ve kendine arkadaş aramaya başlamıştır. Ormandaki vahşi hayvanlara ve bir çiçeğe kendisinin arkadaş olmak istediğini söylemiş. Hiçbiri kabul etmez. Sonunda bir kediyle arkadaş olur. .

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

101. Göknil, Can,. Fiti Fiti Tek başına, 1991. Remzi Kitapevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.

- Fiti Fiti çok yalnızdır. Kendine arkadaş aramaktadır. Çeşitli hayvanları evine getirir. Ailesi onaylamaz. Sonra bir kardeşi olur. artık arkadaşı olmuştur.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Aile ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

102. Göknil, Can. Temiz-Kirli, 1992. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-4 yaş.

- Mıstık ile Fındıkoyun oynarlar.kirlenirler. mıstık yıkanır. Sonra banyo yapmak istemeyen Fındık'ı yakalar. Onu yıkar ikisi de temiz olur.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

103. Göknıl, Can. Çalışkan Tembel, 2001. Kültür bakanlığı Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.

- Tırmık Ayşe'nin kedisidir. Evde iş bölümü yaparlar. Anne yemek hazırlar, ütü yapar, baba arabayı yıkarken ve çiçekleri ekerken Ayşe ona yardım eder. Tırmık'da geceleri fare kovalar.

***Aile ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

104. Göknıl, Can. Uslu-Yaramaz, 1992. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.

- Yaramazlık yaptığı için arkadaşı olmayan Kaya başkalarına yardım etmeye ve uslu çocuk olmaya karar verir. Artık arkadaşları olmaya başlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

105. Göknıl, Can. Cesur- Korkak, 1992. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.

- Murat havuzda korkmadan yüzebilmektedir. Fatoş ise yüzmekten korkmaktadır ve arkadaşları onunla bu konuda alay etmektedir. Murat Fatoş'a yüzmeyi öğretir. Artık Fatoş korkmadan yüzebilmektedir.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Akademik durum**

***Mutluluk ve doyum**

106. Göknıl Can, . Mutlu- Mutsuz, 2001. Kültür bakanlığı Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.

- Cemo'nun doğum gününde arkadaşları gelir ve ona hediye alırlar. Cemo çok mutlu olur. fakat kardeşi Memo doğum gününe daha çok olduğu için mutsuzdur. Sonra Cemo kardeşiyle birlikte oyun oynar ve ikisi de mutlu olur.

***Aile ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

107. Göknıl Can. Kuyruksuz, 1997. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 28, 3-6 yaş.

- Kivi kuşunun kuyruğu yoktur ve bu durum onu üzmektedir. Kıvalı kuşun doğum gününü kutlamaya giderken kendine kuyruk olsun diye solucanı yanın alıp partiye onunla gider. ancak solucan Kivi kuşunun arkasında değildir.. partidekiler kuyruksuzu çok beğenirler.

***Fiziksel Görünüm**

***Mutluluk ve doyum**

108. Güney Hüseyin. Elma Ağacı İle Süs Ağacı, 1996. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.

- Yalnız olduğu için üzülen elma ağacının yanına birgün bir süs ağacı dikilir. Elma ağacı onunla arkadaş olmaya çalışır. Fakat süs ağacı kendini beğenmiştir. Birgün yaprakları dökülür. Yaptığı hatayı anlayıp elma ağacından özür diler.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Fiziksel görünüm**

109. Gürçin Yılmaz. Minik Maymun, 1996. Anka Yayınevi, 1. baskı, Ankara. s.s 14, 3-6 yaş.

- Papağan Şakşak, birgün ağlayan minik maymunla karşılaşır. Minik maymun her şeyden korkmaktadır. Şavşak ona bir kolye verir ve kolyenin sihirli olduğunu söyler. Maymun kolyeyi aldıktan sonra artık hiçbir şeyden korkmamaktadır.şavşak kolyenin sihirli olmadığını minik maymunun herşeyi kendinin başardığını söyler.

***Akran ve çevre ilişkileri**

*** Akademik durum**

***Fiziksel görünüm**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

110. Gürer Ayten. Horoz, 1991. Bu Yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 5-7 yaş.

- Yaşlı horoz çiftliğin kümesinde yaşamış. Çok akıllı ve çok bilgilidir. Birgün çevrede gezinirken yorulur ve bir ağaç dalına çıkar. Orada bir Tilki hayvanlar arasında barış olduğunu söyleyerek onu kandırmaya çalışır. Horoz onun bu aldatmacasına kanmaz.

*** Akademik durum**

***Mutluluk ve doyum**

111. Gürmen Aysel. Altın Uçurtma, 1996. Uçan Balık Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 23, 3-6 yaş.
- Canı sıkılan küçük kaplumbağa kendine arkadaş aramaya başlar. Karşısına çıkan hayvanların farklı özellikleri olduğundan onlarla arkadaş olamayacağını düşünür. Altın Kartal Kaplumbağa ile arkadaş olur. kaplumbağanın yumurtasını alıp oyun oynarlar. Birlikte çok eğlenirler. .
*Akran ve çevre ilişkileri *Fiziksel görünüm *Mutluluk ve doyum
112. Gürmen Aysel., Ben Neyim?, 1997. Uçan Balık Yayınları, 2. baskı, İstanbul. s.s 23, 3-6 yaş.
- Küçük bir kız çocuğu kendi kendine eğlenceli oynar. Ressam, mühendis, bahçıvan gibi meslekleri canlandırır. Kendini önemli biri olarak görür.
*Akademik durum *Mutluluk ve doyum
113. Gürmen Aysel., Ben Kimim?, 1997. Uçan Balık Yayınları, 2. baskı, İstanbul. s.s 23, 3-6 yaş.
- Küçük bir kız çocuğu önce ailesindeki herkesi tanıtır. Sonra kendini tanıtır.
*Akademik durum *Mutluluk ve doyum
114. Gürmen Aysel., Ninemle Hayvanat Bahçesinde, 1996. Uçanbalık Yayınları. 1.baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
- Ninesiyle küçük çocuk hayvanat bahçesine gider. Orada çok eğlenir. Hayvanat bahçesinde yaptıklarını gelince anne ve babasına anlatır..
*Aile ilişkileri *Mutluluk ve doyum
115. Holeinane Peter, Çev; Jülide Kışlalı., Teddy'nin Harika Evi, 1995. İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri , 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-6 yaş.
- Tavşan Bunny küçük penguen'in portresini yapar. Portreyi göstermek için Teddy'nin yanına gider. Teddy'nin evini üç arkadaş boyarlar. Teddy'nin evi "Dünyanın En Güzel Evleri" adlı derginin kapağında yer alır.
*Akran ve çevre ilişkileri *Akademik durum *Mutluluk ve doyum
116. İzözü Nur., Küçük Taş Parçası, 1999. Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı Çocuk Yayınları. 1.baskı, İstanbul. s.s 28, 4-8 yaş.
- Eskiden bir dağ iken artık küçük bir taşdır. Bu nedenle çok üzülmetedir.karınca ona ileride toprak olacağını ve toprağın yararlarını anlatır. Küçük taş parçası da çok sevinir. .
*Akran ve çevre ilişkileri *Fiziksel görünüm
117. Jones Sally Llyod, Çev; Fatih Erdoğan. Polis Filiz Görev başında, 1990. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 12, 3-6yaş.
- Filiz isimli bir polis memuru bulunmaktadır. Sabahın erken saatlerinde işine başlar. Sevgiyle görevini yapar. Sayesinde problemler çözülür.
*Akran ve çevre ilişkileri *Akademik durum *Mutluluk ve doyum
118. Jones Sally Llyod, Çev; Fatih Erdoğan. Haydi Uçuyoruz, 1990. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 12, 3-6yaş.
- Kaptan pilot ve arkadaşları uçakla gezmeye çıkarlar. Önce balta girmemiş ormana, sonra soğuk ülkelere sonra da çöle giderler. Son olarak ise ailelerinin yanına giderler.
*Mutluluk ve doyum
119. Kara Rüksan, Özmen Nevin, Tosun Özcan. İpek Böceği, 1991. Sedir Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 12, 3-6 yaş.
- Tırtıllar önce yeşil dut yaprakları üzerinde yumurta halindedirler. Sonra bu yumurtadan çıkarlar.yaprak yiyerek büyürler. Yeterince büyüdükten sonra koza örерler. Kozadan üç hafta sonra kelebek olarak çıkarlar. .
*Benlikle ilgili konuları içermemektedir.

120. Karaca Yunus. Uzaylı Misafir, 1995. Anka Yayıncılık, 3. baskı, Ankara. s.s 15, 3-6 yaş.
- Lupi pembe köpük gezegeninde yaşayan küçük bir gezgindir. Dünyaya Alican ile Canan'ın evini incelemek için gelir.evin kedisi Pembe Lupi'yi fark eder. Kovalamaya başlar. Sonra hep birlikte oyun oynarlar.
**Akran ve çevre ilişkileri *Korku ve kaygı durumu *Mutluluk ve doyum*
121. Karayel Perihan. Kurik, 2002. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 22, 4-7 yaş.
- Kurik çok iri bir kurbağadır. Diğer kurbağalardan iri olduğu için kral olması gerektiğini düşünmektedir. Birgün Oya ve Oya'nın büyük anne ve babasıyla karşılaşır. Oya Kurik'ten çok korkar. Sonra Kurik Oya'nın onu öpmesini bekler. (prens olmak için) Oya ona dokunur ama Kurik'e bir şey olmaz. Kurik daha sonra kendisine benzeyen kurbağalarla karşılaşır.
**Fiziksel görünüm *Mutluluk ve doyum*
122. Keats Ezra Jack, Çev; Dr. Güner Öztuna,. Karlı Bir Gün, 1984. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 32, 3-6 yaş.
- Karlı bir günde uyanan Peter, dışarıya çıkar ve karın keyfini çıkarır, eğlenir. Cebine kartopu koyar. Sabah kalktığında cebindeki kar erimiştir. Fakat yeniden kar yağmaya başlar.
**Mutluluk ve doyum*
123. Keçeli Mutlu Gökten Düşen Yumurta, 1998. Ardıç Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.
- Bir yaz gecesi gökten bir ışık kayar. Sonra bir yumurta denize düşer. Yumurtadan farklı bir yaratık çıkar. Denizdeki hayvanlar onun oraya ait olmadığını söylerler. Yaratık ne olduğunu bulmak için ormana gider.orada fareyle karşılaşır. Fare onu insanlara gönderir. Karşılaştığı bir çocuk onun canavar olduğunu söyler. Yaratık ne olduğunu öğrenince çok mutlu olur.
**Fiziksel görünüm *Mutluluk ve doyum*
124. Keçeli Mutlu. Balıkçının Kızı ve Sokak Kedileri, 1998. Anka Yayıncılık, Akay Ofset, 2. baskı, Ankaral. s.s 14, 4-6 yaş.
- Balıkçının kızı sokak kedilerini çok sevmektedir ve onlarla birlikte oyun oynamaktadır. Fakat babası kedileri hiç sevmemektedir. Birgün çok acıkan kedileri dükkana alan kız onların karınlarını doyurur. Balıkçı kedilerin bu halini görünce çok üzülür ve artık kedilere iyi davranmaya başlar. .
**Akran ve çevre ilişkileri *Mutluluk ve doyum*
125. Keçeli Mutlu,. İnatçı Eşek, 1995. Ardıç Kitapevi, 1. baskı, Ankara. s.s 29, 3-6 yaş.
- Eşek ve çocuk her sabah güneş doğarken ormana gitmektedirler. Birgün eşek köye girmek ister. Tavşan, Tilki ve Kurt eşiği ikna etmeye çalışırlar ancak başaramazlar. Alay ettikleri arı eşiğin köye dönmesini sağlar..
**Akran ve çevre ilişkileri*
126. Keçeli Mutlu,. Ormandaki Kız ve Üç Ayı, 1995. Ardıç Kitapevi, 1. baskı, Ankara. s.s 29, 3-6 yaş.
- Küçük kız ormanda gezinirken ayi ailesinin kulübesine girer yemeklerini yer ve yataklarına yatar. Evlerine kimin girdiğini merak ederler. Küçük kız gizlice evine gider.
**Mutluluk ve doyum*
127. Keçeli Mutlu,. Kurbağa ve Tavşan, 1995. Ardıç Kitapevi, 1. baskı, Ankara. s.s 29, 3-6 yaş.
- Kaplumbağa ve Tavşan çok iyi iki arkadaştır. Tavşan birgün çok sinirlidir. Kaplumbağaya kötü davranmaya başlar. Kaplumbağa'da ona ders vermek ister. Yarışır. Yarışı kaplumbağa kazanır.
**Akademik durum *Korku ve kaygı durumu *Mutluluk ve doyum*

128. Keçeli Mutlu., Gözlüklü Kedi, 1998. Ardıç Yayınları, 2. baskı, Ankara. s.s 14, 3-6 yaş.

- Gözleri bozulan kedi doktora gider. Gözlük kullanmaya başlar. Yanlış gözlük alır. Önce her şeyi çok küçük, sonra diğer gözlükle ise çok büyük görmeye başlar. Farelerden korkar. En sonunda gözlükçü ona her şeyi pembe gösteren bir gözlük verir. Kedi her şeyi pembe ve güzel görür. Farelerle arkadaş olur.

***Mutluluk ve doyum**

129. Koca Sadiye. Nerede Yaşamak İsterdim? “Ben ve Hayalim”, 1997. Ya pa yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.

- Sevim hayal kurmayı çok seven .bir çocuktur. Başka, farklı yerlerde yaşamak ister. Ancak kendi evinde yaşamaktan çok memnundur.

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

130. Koca Sadiye. Ne Olmak İsterdim? “Ben ve Hayalim”, 1997. Ya pa yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.

- Sevim hayal kurmayı çok seven .bir çocuktur. İleride ne olacağını hayal eder., çocuk olmaktan çok memnundur.

***Akademik durum**

***Mutluluk ve doyum**

131. Koca Sadiye. Nasıl Olmak İsterdim? “Ben ve Hayalim”, 1997. Ya pa yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.

- Sevim hayal kurmayı çok seven .bir çocuktur. Çevresindeki hayvanların bazı özelliklerine sahip olmak ister. Ancak kendi bedeninde çok memnun olduğunu anlar.

***Fiziksel Görünüm**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

132. Koç Selda, Özçelik Şerife. Elma Kurdu Tombul Tırtık, 2001. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 19, 3-6 yaş.

- Elma kurdu Tırtık çok güzel gitar çalmaktadır. Hiç arkadaşı bulunmamaktadır. Bilge Dede Tırtık’ın neden hiç arkadaşı olmadığını merak eder ve bunu annesine sorar. Şişman olduğu için yalnızdır. Bilge Dede onun arkadaş edinmesine yardımcı olur. tırtık dengeli beslenerek zayıflar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Fiziksel görünüm**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

133. Kut İnci. . Altın Yumurtlayan Tavuk “Ormandaki Dostlarımız” , 1999. İnkılap Basınevi, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 5-7 yaş.

- Dobi Amca’nın çiftliği çok büyük değildir. Bir çok tavuğu vardır. Dobi Amca yumurtalarını pazarda satarak geçinmektedir. Rakibi Tilkidir. Birgün farklı bir tavuk alır. Tavuk altın yumurtlamaktadır. Tilki’nin onu kandırmasıyla tavuğu keser, ancak içinde maden bulamaz.

***Benlikle ilgili konuları içermemektedir.**

134.Kut İnci. . Aslan Kral ile Minik Fare “Ormandaki Dostlarımız” , 1999. İnkılap Basınevi, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 5-7 yaş.

- Aslan Kral’ın karnı çok acıkmıştır. Kendine yiyecek bulamamıştır. Küçük fsreyi yemek ister. Küçük fare Aslan’ın onu bırakmasını birgün kendinin de Aslan’a yardım edeceğini söyler. Aslan bu durumla alay eder. Aslan birgün tuzağa yakalanır. Onu tuzaktan fare tuzağın iplerini kemirerek kurtarır.

*** Akademik durum**

135. Kut İnci. . Hain Kurt ile Sivri Kulak Tavşan “Ormandaki Dostlarımız” , 1999. İnkılap Basınevi, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 5-7 yaş.

- Hain kurt Sincap ve yavrularının yaşamakta olduğu ağacı keser. Sincap ve yavruları evsiz kalır. Bu duruma Tavşan Sivri Kulak çok sinirlenir. Sincap ile bir plan yaparak Kutrun evsiz kalmasını sağlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

136. Kut İnci. . Küçük Yalancı “Ormandaki Dostlarımız” , 1999. İnkılap Basınevi, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 5-7 yaş.

- Çoban köpeği Topaç kendisi için eğlenceli şeyler aramaktadır. Eğlenmek için köylülere koyun sürüsüne kutrun saldırdığını söyler. Daha sonra aynı şekilde Ayının saldırdığını söyler. Bugün hırsızlar gerçekten sürüyü çalarlar. Ancak kimse inanmaz. Çoban başka yerde çalışmak zorunda kalır.

***Akran ve çevre ilişkileri**

137. Kut İnci. . Sahte Doktor Hokus Pokus “Ormandaki Dostlarımız” , 1999. İnkılap Basınevi, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 5-7 yaş.

- Kurnaz Tilki ile Karabaş köpek Dingo ve Koca Kurt Lupus para kazanmak için sihirli sahte bir ilaç yaparlar. Herkese bunun sihirli olduğunu söylerler, insanları bu duruma inandırırılar. Kasabanın Komiseri Koca Ayı Dudum sahte doktorun yalanının ortaya çıkarır. Kasaba halkı yalancılara ders verir.

***Akran ve çevre ilişkileri**

138. Kut İnci. . Sütçü Kız “Ormandaki Dostlarımız” , 1999. İnkılap Basınevi, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 5-7 yaş.

- Sütçü kız mini bir çiftliğinin olmasını istemektedir.çiftliği olduğunda zengin olacağını düşünür. Elindeki süt göğümünü hayal kurarkan taşa çarpar ve düşürür. Boş hayaller kurup elindekini de yitirdiği için çok üzülür.

***Mutluluk ve doyum**

139. Kut İnci. . Koca Kulak İle Kazma Dışın Afrika Gezisi “Ormandaki Dostlarımız” , 1999. İnkılap Basınevi, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 5-7 yaş.

- Koca Kulak ile kazma Dış Afrika’ya seyahate giderler. Orada vahşi hayvanlarla ve yerlilerle tanışmayı umarlar. Ancak orada hiçbirşey doğal değildir. Çok üzülürler.

***Benlikle ilgili konuları içermemektedir.**

140. Kutlu Ayla. Yıldızlı Kaplumbağa, 1993. Bilgi Yayınevi,. s.s 20, 3-6 yaş.

- Yağmur yazlıktaki evlerini çok sevmektedir. Bazı yaramaz çocukların hayvanlara kötü davranmalarına çok üzülür. Yavru kaplumbağayı onların elinden alır. Çocuklar kendi aralarında doğum günü partisi verirler. Yağmur yağar ve deniz eve çok yaklaşır. Çocukları yıldızlı kaplumbağa kurtarır.

***Akran ve çevre ilişkileri *Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

141. Kutlu Ayla. Akıllı Çocukla Yaramaz Kedi, 1993. Bilgi Yayınevi, 1. baskı, Ankara. s.s 24, 3-6 yaş.

- Kemal ormandaki tüm hayvanlarla dosttur. Kedisi Benek ile birlikte ormana gezmeye çıkar. Benek’in karnı acırır. Hayvanlar ona yardımcı olmak ister. Ancak Benek onlara kötü davranır. Kemal bu duruma güler.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

142. Kutlu Ayla. Acemi Avcının Serüvenleri, 1993. Bilgi Yayınevi, 1. baskı, Ankara. s.s 24, 3-6 yaş.

- Başar yaz tatilinde orman köyüne gider. avcılar anlattıkları av hikayelerine imrenerek avlanmaya karar verirler. Ancak o hayvanları avlamaz. Onlara yardım eder. Yardım ettiği hayvanlar Başar’ı vahşi kurttan kurtarır.

***Akran ve çevre ilişkileri**

*** Akademik durum**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

143. Maifor Linda Lee, çev; Sibel Fikri. İtfaiyeci Olmak İstiyorum, “Susam Sokağı”, 1996. İnkılap Kitapevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 24, 3-6 yaş.

- Küçük çocuğun çok bilmiş amcası itfaiyecidir. Küçük çocuk da amcası gibi itfaiyeci olmak istemektedir. Amcası ona itfaiyecilerin nasıl çalıştığını anlatır.

***Aile ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

144. Marlier Marcel. Ayşegül Hindistan’da, 1982. Alpagut yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 5-8 yaş.

- Ayşegül ile Arda Hindistan’a gezmeye giderler. Orada çok farklı şeyler görürler. Birlikte çok eğlenirler.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

145. McKee, David. Çev. Cem Aktaş, ”Elmer” 1997. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 30, 3-6 yaş.

- Elmer çok farklı renkte olduğu için mutlu olmayan bir fildir. Fakat arkadaşlarıyla güzel vakit geçirmektedir. Bir gün kendini böğürtlenlerle boyar ve diğer fillerle aynı renk olur. Fakat bu sefer kimse onu tanıyamaz. Daha sonra kendi renklerini kabullenir.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Fiziksel görünüm**

***Mutluluk ve doyum**

146. Muntean Michaela, Çev; Sibel Fikri,. Öğretmen Olmak İstiyorum “Susam Sokağı”, 1996. İnkılap Kitapevi,, 1. baskı, İstanbul. s.s 24, 4-7 yaş.

- Edi ile Būdū birlikte okulluk oyunu oynarlar. Būdū öğretmen olmayı istemektedir. Būdū öğretmen, Edi’de öğrenci olur. birlikte yazı yazma, okuma ve sayılara çalışırlar. Edi Būdū’ye çok iyi bir öğretmen olduğunu söyler.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Akademik durum**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

147. Myle, Peter, Çev. Emel Aksoy. Ben Nereden Geldim?, Cinsel Eğitim Seti, 1998. Sistem Yayıncılık, 1. baskı, İstanbul. s.s 39, 4-7 yaş.

- Kitapta küçük çocuğun “ben nereden geldim?” sorusuna cevap aranmaktadır. Çocuklara cinsel gelişim anlatılmaktadır.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Fiziksel görünüm**

***Mutluluk ve doyum**

148. Oğuzkan Şükran. Anne Ayı İle Sarı Yumak , 1994. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 3-7 yaş.

- Anne Ayı yılbaşı için hazırladığı hediye bal peteklerini nereye koyduğunu hatırlamaz. Yavru Ayı Sarı Yumak yerini bilmektedir. Ancak annesi onun konuşmasına fırsat vermemektedir. .oda en sonunda yerini söyler. Annesi çok mutlu olur.

***Aile ilişkileri**

***Akademik durum**

***Mutluluk ve doyum**

149. Oral, Feridun. Böğürtlen Cini ve Sarı Gaga, 1993. Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 29, 3-6 yaş.

- Böğürtlen cini ormanda gezinirken bir ses duyar ve karlı kış gününde yapraklarını dökmemiş bir yaşlı ağaçla karşılaşır. Yaşlı ağaç küçük bir kızın henüz tam olarak uçamadığı için ve onun dallarına yuva yaptığı için yapraklarını dökmemiştir. Böğürtlen cini kuşu alıp bakmak için evine gider. Bahar geldiğinde ormana tekrar giderler. Ağaca yıldırım çarpmıştır. Çok üzülürler. Sonra yeni bir dal verip onun büyümesini izlerler, mutlu olurlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

150. Oral Ferudun. Kirpi ile Kestane , 1990. Redhouse Yayınevi, 6. baskı, İstanbul s.s 12, 3-6 yaş.
- Bir gün kestane kirpinin üzerine düşer ve kirpinin dikenleri birbirine dolaşır. Tavşan'dan yardım isterler. Kirpi hızla koşar ve kestane yere düşer. Birbirlerinden ayrılırlar. Kestane annesini bulur.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
151. Ovat Ülkü, Ögmel Ümit,. Kırmızıyı Yiyebilir miyim?, 1997. Kök Yayıncılık, 2. baskı, Ankara. s.s 23, 3-4 yaş.
- Her yerde renkleri isteyen bir çocuk sırayla sırayla mavi, beyaz, sarı, kahverengi, turuncu, turuncu-yeşil ve kahve rengi olsun derken kırmızı rengin olmasını ister ve sonra kırmızı elmayı yer.
- *Mutluluk ve doyum*
152. Ögmel Ümit. Ben Bir Çizgiyim, 1996. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara s.s 32, 3-6 yaş.
- Bir çizgi yapabildiği şeyleri anlatmaktadır. Önce doğum günü pastası olur. daha sonra palyaço şapkası, yılbaşı ağacı gibi şekillere girer.
- *Mutluluk ve doyum*
153. Ögmel Ümit,. Kırmızı Düğmenin Düşü, 1998. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 30, 3-6 yaş.
- Kırmızı düğme herkesin uyuduğunu fark eder. Uykusu kaçan kırmızı düğme pencereden dışarıya dolaşmak için çıkar. Önce eğlenelidir. Sonra parçalanır. Daha sonra her şeyin rüya olduğunu anlar. Çok sevinir.
- *Mutluluk ve doyum*
154. Özcan Pakize. Ayşe'nin Kitabı, 1996. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.
- Teyzesi Ayşe'ye bir kitap verir ve Ayşe kitabı büyük bir zevkle okur. Kitapta hayvanların başından geçen kısa bir olay anlatılmaktadır. Ayşe kitabın son sayfasında ne yazılması gerektiğini düşünür.
- *Mutluluk ve doyum*
155. Özden Seçil. Renkler Kraliçesi, 1993. Bilgi Yayınevi, 1. baskı, Ankara. s.s 15, 3-6 yaş.
- İpek'e annesi doğum gününde rengarenk bir elbise alır. İpek bu elbiseyi çok beğenir. Gece uykusunda Renkler Kraliçesi onu ülkesine götürür ve birlikte dolaşırlar. İpek çok mutlu olur.
- *Mutluluk ve doyum*
156. Özdelek Erdem. Ay Dedeyi Saklayan Çocuk, 1997. Kök Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.
- Aydedeyi çok seven küçük, şirin kız aydedeyi göremeyince üzülür. Aydedenin kendisiyle kalmasını ister. Onu eve alır. Her yer kapjaranlık olur. diğer hayvanlar küçük kıza aydedeye onların da ihtiyacı olduğunu söyler. Küçük kız da aydedeyi salıverir.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
157. Özlü AkbulutYeşim . Süslü'nün Doğum Günü, 1998. Epsilon Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 15, 3-6 yaş.
- Süslünün doğum günüdür. Hazırlıkları yapıp evini süsler. Arkadaşları öğlen olunca Süslü'nün evine gelir. Birlikte doğum gününü kutlarlar. Süslü kapıda isminin yazılı olduğu bir paket bulur. Paket anneannesinden gelir. Hediye geometrik şekillerdir. Bu şekilleri birleştirip kendine uçak yapar.
- *Mutluluk ve doyum*

158. Perera Hilda, Çev; Adnan Öze,. Dedemin Otomobili, 1997. Gendaş Yayınevi, 1. baskı, Ankara. s.s 31, 5-8 yaş.

- Julian Dede sağlığı yerinde yaşlı bir adamdır. Onun Juanilla adlı 9 yaşında bir torunu vardır. Tek hayalleri bir araba almaktır. Çok çalışıp birlikte araba alırlar. Ehliyet almak için Juanilla dedesine okuma yazma öğretir ve dedesi büyük bir çaba sonunda ehliyetini alır. .

**Akran ve çevre ilişkileri*
**Korku ve kaygı durumu*

**Aile ilişkileri*
**Mutluluk ve doyum*

**Akademik durum*

159. Perera Hilda, çev; Zekine Türleri. Mavi Olmak İsteyen Sıpa, 1997. Gendaş A.Ş. Yayınevi. 1.baskı, İstanbul. s.s 29, 5-7 yaş.

- Mavi renkte olmak isteyen bir sıpa bulunmaktadır. Sahibi sıpaya kötü davranmaktadır. Sıpa mavi renkte olabilmek için her türlü yolu denemektedir. Sahibi onu satmaya karar verir. Yeni sahibi sıpaya çok iyi davranmaktadır. Sıpa kendi renginden artık memnundur.

**Fiziksel görünüm*

**Mutluluk ve doyum*

160. Pur Kıymet. Orfoz, 1997. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.

- Deniz'in altında Orfoz yaşar. Denizin dalgaları Orfoz'un saçlarından oluşmaktadır. Ülkenin çalışkan renk balıkları vardır. Balıklar deniz karasının diplerinden renk parçalarını koparıp yerler. Bu deniz çocukların en büyük oyuncaklarıdır. Birgün korsanlar renk karasını ele geçirmek için yola koyulurlar. Orfoz onların gemisini batırır. Çocuklar balıklar mutlu bir şekilde hayatlarına devam ederler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

161. Sarier, Nihal. Güzel Bir Düş, Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 15, 3-6 yaş.

- Deniz kenarında oynamaya giden bir çocuk bir balık yakalar ve onu evde beslemeye başlar. Sonra gördüğü düşün sayesinde balığı tekrar denize geri verir.

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

162. Scheffler Ursel, Çev; Fatih Erdoğan. Serçeler Yağmurdan Korkmaz, 1987. Redhouse Yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 29, 4-7 yaş.

- Küçük çocuk yağmurlu bir günde ninesiyle birlikte köpeği Fırfır'ı da lalark gezintiye çıkar. Dışarıda dolaştıktan sonra eve gelirler. Dedesi küçük çocuğa limonlu çayla birlikte öykü okur.

**Aile İlişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

163. Selimi Susan. Kırkayak ile Ay, 1990. Esin Yayınevi,. s.s 12, 5-7 yaş.

- Aya dokunmak isteyen bir kırkayak vardır. Birgün bir çocuğu ağlarken görürler.çocuk önce ondan korkar. Ancak kırkayak onunla üzüntüsünü paylaşır ve arkadaş olur. Birgün kırkayak aya dokunmak istediği için ağlamaktadır. Daha küçük çocuk onu bir uçurtmaya bindirir ve gökyüzünde gezdirir. Kırkayak mutlu olur.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

164. Skutina Viladimir., çev; Firüzan Gürbüz, Zaman Nerede Oturuyor?, 1997. Milliyet Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 20, 4-6 yaş.

- Karin'e anne, babası ve ağabeyi zamanı olmadığını söyleyerek vakit ayırmamaktadırlar. O da zamanı aramaya ve onu durdurmaya çalışır. Bunun için saat kulesine gider. Başından geçenleri ailesine anlatır.

**Aile İlişkileri*

165. Stimson Joan, çev; Özyol İdris. Kurtarıcı Metin, 1993. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.

- Metin kasabadaki kişilere yardım etmeyi çok seven bir çocuktur. Herkese çekici arabasıyla yardımcı olmaktadır. Bütün kasaba yardımlarından dolayı Metin'i alkışlar.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

166. Stimson Joan, çev; Özyol İdris. Kurtarıcı Metin, 1993. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.

- Çomar ile Mısır adlı iki köpek deniz polisidirler. Koydakilere yardım etmeyi çok sevmektedirler. Tekneleri ile birlikte herkese yardım ederler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

167. Stimson Joan, çev; Özyol İdris. Kurtarıcı Metin, 1993. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.

- Astor uzay gemisiyle uzayda gezmeye bayılmaktadır. Ona yardımcı olan bir robotu vardır. Uzayda tur atar ve çok eğlenir.

**Mutluluk ve doyum*

168. Şahin Cenk. En Güzel Armağan, 1995. Anka yayıncılık, 3. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.

- Ali'nin yalnız olmaktan canı sıkılmaktadır. Yakında kardeşi olacaktır. Kardeşi doğduğunda tüm ilgi bebekte olduğu için onu başlangıçta sevmez. Daha sonra kardeşini sever. Ve bebeğin bakımında anne ve babasına yardımcı olur.

**Aile İlişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

169. Şahin Cenk. Şimdi Anladım, 1995. Anka Yayıncılık, 1. baskı, Ankara s.s 16, 3-6yaş.

- Murat birgün pencerede garip bir gölge görür ve korkar. Ertesi gün kardeşiyle büyük ayak izleri bulur ve iyice korkarlar. Durumu anne ve babalarına anlatırlar. Anne ve babaları onları sirke götürür. Gölgeler ve ayak izlerinin sirk palyaçosuna ait olduğu anlaşılır.

**Aile İlişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

170. Şahin Yaşar,. Sevimli Kedicik, 1996. Cenk Yayıncılık. 1.baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.

- Cenk birgün evinde otururken kedi miyavlaması duyar. Cenk kediyi eve alır. Fakat Pede onu kıskanır. Kediyle anlaşamaz. Kedinin sahibi gelir ve onu alır. Pede artık kediye iyi davranmak ister. Ona çikolata alır.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

171. Şahin Yaşar,. Oyun Bozan Mert, 1996. Cenk Yayıncılık. 1.baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.

- Mert, Cenk ve arkadaşlarının oyunlarını bozmaya çalışan bir çocuktur. Birgün ayağı kayar ve düşer. Arkadaşları onu evinde ziyaret eder. Mert arkadaşlarına yaptıklarından dolayı pişmanlık duyar.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

172. Şahin Yaşar,. Altın Yuva, 1996. Cenk Yayıncılık. 1.baskı, Ankara. s.s 14, 4-6 yaş.

- Ormanda bir sincap ailesi yaşamaktadır. Çitlembik bu ailenin yaramaz çocuğudur ve ormanın derinliklerine gitmeyi sevmektedir. Bir gün ormanın uzak yerlerine gider. Orada sürekli olarak uzakta gördüğü bir evi çok beğenmektedir ve o eve gitmek istemektedir. Sonra bu eve gider. Gördüğü evin aslında kendi evi olduğunu anlar.

**Mutluluk ve doyum*

173. Şahin Yaşar. *Pede Tatilde* , 1996. Cenk Yayıncılık, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 5-7 yaş.
- Yaz tatili için Cenk kampa gider. yanında Pede'yi de götürür. Cenk ile Pede orman gezisine çıkarlar. Cenk oyuncak gemiye Pede'yi bindirir. Erol ve Birol gemiyi kırarlar. Cenk ve Pede onlara bunun cezasını verir.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
174. Şahin Yaşar. *Doğanın Sırrı*, 1993. Cenk Yayıncılık, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.
- Köyün yanındaki gölde kuşlar, kurbağalar ve balıklar yaşamaktadır. Piknik yapmaya gelen iki çocuk gölü kirletir. Göldeki hayvanlar gölü terk eder. Her yer sineklerle dolar. Bir ihtiyar çocuklara doğanın sırrını anlatır. Doğanın sırrı kimseyi rahatsız etmeyip onu kirletmemektir.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
175. Şahin Yaşar. *Yalnız Timsah*, 1993. Cenk Yayıncılık, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 3-6 yaş.
- Büyük nehrin kıyısında yalnız yaşayan bir timsah varmış. Timsah kimseyle anlaşılamamış. Timsahtan korkarlarmış anlar. Gözcü ördek birgün Timsahın kocaman ağzına girer. Onunla tanışır ve korkulacak biri olmadığını anlar. Onu diğer arkadaşlarıyla tanıştırır.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
176. Şengül Ebru Petek. *Rüyalarım*, 1997. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 19, 3-6 yaş.
- Küçük çocuk rüyalarıyla dünyayı keşfetmektedir. Rüyasında gökyüzünde, ormanda ve okyanusun içinde yolculuk yapar. Çok eğlenir.
- *Mutluluk ve doyum*
177. Tadjö Veronique, çev; Fatih Erdoğan. *Sular Kraliçesi ve Canavar*, 2000. Milet Yayınevi Londra s.s 23, 3-6 yaş.
- Uzun zaman önce su kraliçesi Wata Ana vardır. Kraliçe çok iyi kalplidir. Birgün köylere bir canavarın geldiğini öğrenir. Canavar çevredeki insanlara zarar vermektedir. Wta Ana canavarı gizlice izler. Canavar ağlamaktadır. Wata Ana canavara yardımcı olur. canavara eski haline, insana dönüşür. .
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
178. Tomur. *Ton Ton Turuncu İle Mavi Kuş* , 1980. Redhouse Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 30, 3-6 yaş.
- Ton Ton Turuncu sıcak renkler ülkesinde yaşar. Annesi Sarı Hanım ve babası Kırmızı Beydir. Birgün Maviş'le karşılaşır. Maviş'in ailesi Yeşil Hanımla Mor Bey'dir. İki aile tanışır ve arkadaş olur.
- *Aile ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
179. Turla Ayşe,. *Küçük ve Büyük Kurbağa Piknikte*, 1999. Morpa Kültür Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-4 yaş.
- Büyük kurbağa ve kardeşi küçük kurbağa pikniğe giderler. Yolda nehirde atlarken küçük kurbağa zorlanır. Büyük kurbağa ona yardım eder. Oyun oynarlar. Evlerine dönerler.
- *Aile ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
180. Uçak Nazan Özenç. *Can'ın Kuşları*, 1997. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 20, 4-7 yaş.
- Can evde hayvan beslemek istemektedir. Annesi evde hayvan beslemenin zorluğunu Can'a anlatır. Ancak Can hayvan istemektedir. Annesi Can'a kuşları nasıl besleyeceğini öğretir. Can sabırla kuşların ondan korkmamasını bekler. Sonunda kuşlarla arkadaş olur.
- *Aile ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*

181. Umur Müzeyyen. Minik Keçi, 1996. Anka Yayıncılık, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
- Annesi minik keçiye artık büyüdüğü için yalnız dolaşabileceğini söylemiş. Minik keçi ilk defa yalnız olduğundan tedirgin olur. çiftlikte yeni büyüyen bir ağaç yapraklarını yerken çiftçi ona kızar. Çiftçinin oğlu onu çıkarır. Ve arkadaş olup birlikte güzel vakit geçirirler.
- *Aile İlişkileri* ** Akademik durum*
**Fiziksel görünüm* **Korku ve kaygı durumu* **Mutluluk ve doyum*
182. Ural, Serpil. Aksak Ali, 1993. Ya-pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 5-6 yaş.
- Ali, bir ayağı sakat olan çocuktur. Ayağının durumundan dolayı okula geç kalmaktadır. Arkadaşları ona gülüp alay etmektedirler. Bunu gören öğretmenleri çocuklara herkesin farklı yetenekleri olduğunu söyler. Her çocuğun zayıf ve güçlü yönleri sınıfta tartışılır. Ali'nin de öykü yazma yeteneği olduğu ortaya çıkar.
- *Akademik durum* **Fiziksel görünüm* **Mutluluk ve doyum*
183. Ural, Serpil,. Yurdunu Seven Çocuk, 1984. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 14, 3-7 yaş.
- Kitapta Atatürk'ün kısaca hayatı ve yurt sevgisi anlatılmıştır.
- *Akran ve çevre ilişkileri* ** Akademik durum*
**Korku ve kaygı durumu* **Mutluluk ve doyum*
184. Ural, Serpil, Cabula Mabula, 1996. Kök Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.
- Cabula Mabula Afrika'da çevresindeki güzelliklere baktıkça mutlu olan bir kraldır. Birgün büyücü Murexo onun bu mutluluğunu engellemek için büyü yapar ve oradaki her şeyin rengini alır. Heryer renksiz olduğu için Cabula Mabula mutsuzdur. Sonra arkadaşları leylek ve kertenkele ona yardım ederler ve büyüyü bozarlar.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
185. Ural Serpil, Armağan, 1992. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 4-7 yaş.
- İstedığında uzakları görebilen, duyabilen Elif büyünce bu gücünü kaybeder. Bir peri ona bir kitap verir ve kaybettiği gücünü kitaplarda olduğunu söyleyince Elif kitap okumaya başlar ve bu yolla birçok yeni bilgi öğrenir. Öğrendiği bilgileri arkadaşlarıyla paylaşır.
- *Mutluluk ve doyum*
186. Ural Serpil. Mikrobun Ettikleri, 1995. Kök Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
- Bir mikrop dışarı baktı. İnsanlara ne kötülük yapsam diye düşündü. Çöp yığnında bir topun üzerine konar. Ahmet o topla oynar. Ellerini yıkamaz ve hasta olur. Çünkü aşılı değildir. Mikrop Mehmet'in de vücuduna girmeye çalışır. Ancak başarılı olamaz.
- *Mutluluk ve doyum*
187. Ural Serpil,. İlk Başbakan, 1994. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 14, 4-7 yaş.
- İsmet İnönü'nün askerlik yaşantısı ve başbakan oluşu kısaca anlatılmıştır.
- *Akran ve çevre ilişkileri*
188. Ural Serpil,. Kedi, Fare, Müzik, 1993. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 5-6 yaş.
- Müzik aletleri satan Mehmet Bey birgün yiyecek almak için dükkandan dışarı çıkar. Kedisi Sarman dükkanda kalır. Dükkana bir fare gelir ve sırayla tüm müzik aletleriyle oynar. Sarman'da onu yakalamaya çalışır. Onlar birbirini kovalerken Mehmet Bey dükkana gelir, yere düşer.
- *Mutluluk ve doyum*

189. Ural Serpil. Üşengeç Yengeç, 1988. Redhouse Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 26, 3-6 yaş.
- Üşengeçliği yüzünden yerinden hiç kalkmak istemeyen yengece çocuklardan biri birgün tekme atar. Yengecin canı çok yanar. Kendini denizin içinde diğer yengeçlerin yanında bulur. Yalnız kalmamak için diğer yengeçlerle balık avlar ve bu çok hoşuna gider.
***Mutluluk ve doyum**
190. Ural Serpil,. Zeynep'in Topu, 1988. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 10, 3-5 yaş.
- Zeynep kedisi, köpeği ve oyuncak bebeği ile birlikte top oynar. Daha sonra Zetnep annesiyle birlikte top oynar.
***Aile ilişkileri** ***Mutluluk ve doyum**
191. Ural Serpil. Pazarda Neler Var Neler, 1981. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
- Oya annesiyle ilk kez pazara gider. Pazarın çok farklı bir yer olduğunu görür. Pazarda Zeynep isminde bir kızla tanışır ve onunla arkadaş olur. eve dönerler.
***Akran ve çevre ilişkileri** ***Aile ilişkileri**
***Mutluluk ve doyum**
192. Ural Serpil. Bir Varmış Bir Yokmuş, 1982. Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 19, 5-8 yaş.
- Padişah gittikçe yok olan ülkesini kurtarmak için üç oğlunu çağırmış. Ülkesini eski güzel haline kim getirirse onu kral yapacağını söylemiş. Bunun üzerine üç oğlu da kral olmak için çabalamış. Ancak üçüncü oğlu başarılı olmuş..
***Akademik durum** ***Korku ve kaygı durumu** ***Mutluluk ve doyum**
193. Ural Serpil. Tek Gözlü Kedi, 1996. Kök Yayıncılık, 3. baskı, Ankara. s.s169, 3-6 yaş.
- Pamuk bir gözü daima kapalı bir kedir. Birgün bir köpek onu korkutur ve iki gözünde kocaman açılır. Pamuk'un bir gözü mavi, diğeri yeşildir. Bu nedenle tek gözü kapalıdır. Van kedisi olduğunu öğrenir. İki gözünü de açar.
***Fiziksel görünüm** ***Mutluluk ve doyum**
194. Ural Serpil. Gürültücü Ali, 1996. Kök yayıncılık, 4. baskı Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.
- Ali'nin çok gürültülü yapması tüm komşularını rahatsız etmektedir. Bir gün komşuları Ali'ye gürültünün ne kadar kötü olduğunu öğretmeye karar verirler.
***Akran ve çevre ilişkileri**
195. Ural Serpil,. Top Tavşan, 1992. Üner Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 14, 3-6 yaş.
- Top Tavşan anne ve babasıyla ormanda oturur. Birgün farkında olmadan evden uzaklaşır. Hava kararınca eve nasıl döneceğini bilemez. Ay ışığı çıkınca eve dönebilir. Bır daha evden uzakta karanlıkta kalmaz.
***Aile ilişkileri** ***Korku ve kaygı durumu** ***Mutluluk ve doyum**
196. Ural Serpil. Ali Babanın Çiftliği , 1995. Kök yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.
- Ali Babanın çiftliğinde hayvanlar bulunmaktadır. Koyunlar, kediler, tavuklar, kurbağalar, horozlar, ördekler, eşekler, arılar, köpekler, inekler vardır.
***Mutluluk ve doyum**
197. Ural Serpil. İyi Geceler , 1991. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
- Akşam olunca etraftaki tüm hayvanlar (zürafa, ayı, aslan, maymun, fil, kuş, penguen, devekuşu, tavşan, balık, kaplumbağa, kedi) uyur. Küçük çocukta uykuya dalar. Uykuya dalan herkese iyi geceler denir.
***Akran ve çevre ilişkileri** ***Mutluluk ve doyum**

198. Ural Serpil. Güle Güle Nereye? , 1991Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 24, 5-7 yaş.
- Bir sabah Selin uyanır. Apartmandaki herkes evden ayrılıp işe gitmektedir. Herkese güle güle der. Ne olmak istediğini düşünür. Sonra önce öğrenci olmak gerektiğini kavrar.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
199. Ural Serpil. Tonton'un Yemeği” , 1992. Üner Yayıncılık, 1. baskı Ankara s.s 14, 3-6 yaş.
- Tonton Ayı yalnız yemek yemekten sıkılmıştır. Çevresindeki diğer hayvan arkadaşlarını yemeğe çağırır. Ancak her hayvan farklı yemek yediği için ne pişirmesi konusunda kararsız kalır. Tüm hayvanların yediklerinden oluşan hayvan türüsü yapar. O günden sonra hayvanlar bir araya geldiklerinde mutlaka “orman türüsü” olur.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Korku ve kaygı durumu*
**Mutluluk ve doyum*
200. Ural Serpil. Dişlek Büyüyor, 1992. Üner Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.
- Yavru Sincap Dişlek ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış ayları boyunca, çevrede meydana gelen değişiklikleri görür ve bir yılın sonunda bir yaş büyümüş olduğunu düşünür.
- *Mutluluk ve doyum*
201. Ural Serpil,. Bahar Nevruzla Başlar, 1999. Kültür Bakanlığı Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 18, 4-7 yaş.
- Kaplumbağa, ağaç, solucan Nevruz hakkında konuşmaktadır. Kırangıç onlar için Nevruz’u izler ve gördüklerini arkadaşlarına anlatır.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
202. Ural Yalvaç,. Kahraman Süvariler, 2000. Aksoy Yayıncılık. 1.baskı, İstanbul. s.s 49, 3-6 yaş.
- Hafta sonu kasabadaki herkes “Kahraman Süvariler” isimli filmi izlemek için sinemaya gider. .sonra bu filmi çocuklar kendi aralarında canlandırırlar.
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
203. Uslu Sacide. Buğday Tanesi, 2002. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 14, 3-6 yaş.
- Çam ağacının altında bir karınca ailesi yaşamaktadır. Karınca yavrularından karagöz birgün büyük bir buğday tanesi görür. Tek başına taşıyamaz. Kardeşlerinden yardım ister. Birlikte taşıyıp eve götürürler..
- *Akran ve çevre ilişkileri* **Aile ilişkileri*
**Mutluluk ve doyum*
204. Uslu Sacide . Hatice'nin Gökkuşağı, 2002. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 14, 3-6 yaş.
- Hatice pencereden yağmurun yağışını seyrederken gökkuşağını görür. Tam ne olduğunu merak ederken gökkuşağı onunla tanışır. Hatice gökkuşağını çok sever..
- *Mutluluk ve doyum*
205. Uslu Sacide,. Beyaz Kelebekler, 2002. Kültür Bakanlığı Yayınevi, 1. baskı, Ankara. s.s 14, 3-6 yaş.
- Aliş bir kar tanesini eline alır ve onunla tanışır. Su damlası ona başından geçenleri anlatır. Su damlası kar topu oynamaya arkadaşlarının yanına gider. Kartopu olmak için izin ister..
- *Mutluluk ve doyum*

206. Waddel, Martin, Çev. Fatih Erdoğan. Uyuyamıyor musun Küçük Ayı?, 1991. Mavi Bulut Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 13, 3-6 yaş.

- Küçük ayının uykusu kaçmıştır. Büyük ayı küçük ayının karanlıktan korktuğunu öğrenir. Ona üç ayrı büyüklükte lamba getirir. Ancak küçük ayı yine uyuyamaz. Küçük ayıyı dışarı çıkarır. Küçük ayı dışarıda babasının kollarında uyur.

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

207. Winter, Susan. Tam Benim Gibi Bir Bebek, 1995.

- Marta yeni doğan kız kardeşi için hazırlıklar yapmaya başlar. Kız kardeşinin tam onun gibi olacağını düşünen Marta ve arkadaşı Sam, bebeğin onlarda farklı olduğunu görürler. Ona alışmaya çalışırlar. Sonunda bebekle hoş vakit geçirmeye başlarlar. Benlik kavramıyla ilgi konuları içermektedir.

**Aile ilişkileri*

**Fiziksel görünüm*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

208. Yeşilyurt Cemal. Yaramaz Ayıcık, 1995. Anka Yayıncılık, 3. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.

- Birgün küçük arıcık kovandan ayrılıp uzaklaşır. Çok yorulur. Eve dönemeyecektir. Bir çiçekle tanışır. Onda misafir olur. sabah olunca evine gider. Kendisine yardım eden çiçeği hiç unutmaz. .

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

209. Yeşilyurt Cemal. Kaybolan Kukla, 1995. Anka Yayıncılık, 1. baskı, Ankara. s.s 16, 3-6 yaş.

- Rıza Can birgün tavan arasında iki tane kukla bulur. Bu kuklaları dışarı çıkarır. Onlarla arkadaşlarıyla birlikte oynar. Ancak onları dışarıda unuttur. Kuklalardan biri yağmurda kaybolur. Rıza Can diğerini bulur ve kitaplığına koyar. Yanından hiç ayırmaz.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

210. _____çev; Aslı Melek Dolar. Minik İtfaiye Aracı, 1994. Ya pa Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 18, 3-6 yaş.

- Minik itfaiye aracı çevresindeki herkese yardımcı olmak istemektedir ve hergün rüyasında kendini en cesur itfaiyeci olarak görür. Bir sabah fırtına çıkar. Minik itfaiye aracı arabayı kurtarır.

**Akran ve çevre ilişkileri*

** Akademik durum*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

211. _____, Karakaçan Televizyonda, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya'nın karakaçan isimli bir eşekleri vardır. Hasan Bey Karakaçan'ı televizyon oyuncusu yapmak için televizyona çıkarır. Karakaçan'ın sayı saymayı bilmemesi Hasan Bey'i kızdırır. Oya ile Kaya televizyon programına giderler ve Karakaçan'ı tekrar evlerine geri götürürler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

212. _____, Cesur İtfaiyeciler, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Kaya ile hayvan arkadaşları tahtadan itfaiye arabası yaparlar. Osman Bey onların bu çabalarına güler. Birgün iki kişi Osman Bey'in çiftliğinde ateş yakar. Burada küçük bir yangın çıkar. Kaya ve arkadaşları bu yangını söndürürler. Osman Bey çok mutlu olur..

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Akademik durum*

**Mutluluk ve doyum*

213. _____, Tonton ile Ponpon, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Tonton ile Ponpon yaramaz iki küçük ayı yavrusudur. Birgün anneleri onları pastasına koymak üzere böğürtlen toplamaya gönderir. Küçük ayılar bir bahçeye izinsiz girerek elma toplarlar. Bahçe sahibi onlara çok kızar ve onları kovalar. Onlar bir fiçinin içine girerler. Kasabanın hırsızları Kurt ile Tilki’nin konuşmalarını duyarlar ve onların planlarını bozarlar. Fırıncı onlara pasta verir.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

214. _____, Afrika Serüveni, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya Afrika’da yaşayan amcalarının yanına giderler. Oya ile Kaya vapurdan inerler. Amcalarının evine doğru giderken bir nehir görürler. Tehlikeli bir timsah onlara yanaşır. Oya ile Kaya’nın kurtulmasına oradaki hayvanlar yardım eder. Daha sonra Oya ile Kaya’da oradaki ön ayağı incinmiş kaplana yardım ederler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Aile ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

215. _____, Otomobil Yarışı, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Kaya bir yarış otomobili alıp yarışmayı çok istediğini söyler. İki kardeş hayali olarak bir arabaya binip gezmeye giderler. Arabanın lastiği patlar. Oya tamir eder. Birlikte çok eğlenceli vakit geçirirler.

**Aile ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

216. _____, Meraklı Tavşancık, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Zıpzip isimli meraklı küçük bir tavşan vardır. Birgün Oya ve Kaya’nın ailesinin piknik sepetine yanlışlıkla düşer. Oya ve Kaya’nın ailesi onu alıp eve götürür ve onun için evin dışında bir kafes yapar. Tavşanın arkadaşları ve ailesi onu almaya gelir. Oya ve Kaya’nın ailesi tavşanı serbest bırakır.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

217. _____, Göklerde Gezinti, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya amcalarının çiftliğine giderler. Orada bir uçak görürler. Amcaları onları uçağa bindirir. Onlar uçakla çok keyifli bir gezintiye çıkarlar.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

218. _____, Yaz Tatili, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya yaz tatili için halalarının yanına giderler. Birlikte denizde su kayağı yapmaya karar verirler. Motoru Kaya sürer, Oya da su kayağı yapar. Sonra Oya Ayşe isimli bir kızla tanışır ve onunla yelkenliye biner. Kaya onlara dondurma verir.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Aile ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

219. _____, Büyükbabanın Dostları, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Kaya okul çıkışı karşıdan karşıya geçerken dikkat etmez ve büyükbabanın sebze dolu arabasına çarpar. Büyükbaba ayağını incitir. Kaya ve arkadaşları büyük babanın sebzelerini büyütme ve sulamaya yardım ederler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

220. _____, Neşeli Bandocular, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.
- Büyükanneleri Oya ile Kaya’ya bando elbisesi diker. Onlar da bu kıyafetleri giyerek şehir bandosunda görev almak için giderler. Oya bando şefliği yapar. Kaya trampet çalacaktır. Fakat trampetin sopalarını evde unuttur. Gidip onları alır ve şehir bandosunda keyifle görev alır.
**Akran ve çevre ilişkileri* **Aile ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
221. _____, Oya ile Kaya Hayvanat Bahçesinde, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.
- Oya ile Kaya hayvanat bahçesine giderler. Yavru aslan Panço’yu çok severler ve onu gezdirmeye başlarlar. Panço etrafı rahatsız etmeye, dağıtmaya başlar. Havuza düşer. Oya ile Kaya onu havuzdan çıkarır. Aslan ile çemberlerle oyun oynarlar. .
**Aile ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
222. _____, Aslan Simba, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.
- Oya ile Kaya’nın bulunduğu şehre büyük bir sirk gelir. Sirk yöneticisi posbıyık amcaya afiş asması konusunda yardım ederler. Aslan Simba’nın dişi ağrıtmaktadır. Oya ile Kaya aslan kostümü giyerek Aslan Simba’nın yerine gösteriye çıkarlar.
**Akran ve çevre ilişkileri* **Aile ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
223. _____, Bilgiç Fil Yavrusu, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.
- Sirk en iyi hayvanı Yavru Kulak isimli bir fildir. Filin Mundi isimli bir yavrusu bulunmaktadır. Mundi’de anesi gibi güzel gösteriler yapmak istemektedir. Annesi birgün hastalanır. Mundi annesinin yerine gösteriye çıkar ve başarılı olur.
**Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*
224. _____, Karakaçan Televizyonda, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.
- Oya ile Kaya’nın karakaçan isimli bir eşekleri vardır. Hasan Bey Karakaçan’ı televizyon oyuncusu yapmak için televizyona çıkarır. Karakaçan’ın sayı saymayı bilmemesi Hasan Bey’i kızdırır. Oya ile Kaya televizyon programına giderler ve Karakaçan’ı tekrar evlerine geri götürürler.
**Akran ve çevre ilişkileri* **Aile ilişkileri*
**Akademik durum* **Mutluluk ve doyum*
225. _____, Küçük Fotoğrafçı, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.
- Oya ile Kaya fotoğraf makinesiyle birbirlerinin resmini çekmeye karar verirler. Kaya su fiskeyesinin yanında poz vermeye çalışır. Ancak bu biraz tehlikelidir. Resimleri Osman Bey’e çıkarttırırlar. Bir daha tehlikeli şeyler yapmayacaklarına söz verirler.
**Aile ilişkileri* **Korku ve kaygı* **Mutluluk ve doyum*
226. _____, Kampa Çıkıyoruz, “Oya ile Kaya”, 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.
- Boncuk’un doğum günüdür. Annesi ve babası ona hediye olarak kamp çadırı kurarlar. Boncuk bu duruma çok sevinir. Arkadaşlarıyla kamp yapmaya gider. Kamp yaparken boğa zannettikleri inekten çok korkarlar. Sonra başka bir yerde kamp yaparlar. Çok eğlenirler.
**Akran ve çevre ilişkileri* **Korku ve kaygı durumu*
**Mutluluk ve doyum*

227. _____, Harikalar Sirk, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya şehirlerine gelen sirkte çalışmak isterler. Sirk'in müdürüyle görüşürler. Yeteneklerini göstermeye çalışırlar. Sirk görevlisi onlara biraz daha çalışmaları gerektiğini söyler.. onlara ücretsiz bilet verir. Oya ile Kaya başlarından geçeni anne ve babasına anlatır.

**Akran ve çevre ilişkileri*
**Akademik durum*

**Aile ilişkileri*
**Mutluluk ve doyum*

228. _____, Küçük Kovboy, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya birgün kayıkla nehirde dolaşmaya karar verirler. Köpekleri sarıbaş küçük bir ayıcığı korkutur. Ayıcığı Sarıbaş'ın elinden Levent ile birlikte kurtarırlar. Sonra Oya ile Kaya yüzerler.

**Akran ve çevre ilişkileri* **Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

229. _____, Uludağ'da Tatil, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Kaya arkadaşları Minnoş ve Boncuk'u Uludağ'a çağırır. Onlarla birlikte kayak yapmaya başlarlar. Teleferiğe ve kar bisikletine binerler. Uludağ'da çok eğlenirler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

230. _____, Bahar Gezintisi, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya kırdaki gezinti yapmaya karar verirler. Çevrelerinde gördükleri hayvanları sevmeye çalışırlar. Hayvanlara yiyecek verirler ve onlarla birlikte eğlenirler.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

231. _____, Oya ile Siyah Ayaklı Vakvak Kardeş, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Vakvak kardeş annesi ve kardeşlerinin yanından ayrılır. Bebeği ile gezintiye çıkan Oya Vakvak kardeşi arabasına alır. Bobi arabayı yanlışlıkla göle düşürür vakvak kardeşi ve bebeği Vakvak kardeşin annesi kurtarır. Oya ile Kaya Vakvak kardeşi kuruturlar ve muayene ederler. .

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

232. _____, Benim Adım Tarzan, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Kaya birgün evlerinin kapısında "Tarzan isimli" kocaman bir köpek görürler. Ancak Tarzan çok iri bir köpek olduğundan çevresindeki eşyaları devirmeye başlar. Daha sonra Kaya ve arkadaşları Tarzan'ın üzerine binerler ve oyun oynarlar. Birlikte güzel vakit geçirirler. .

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Mutluluk ve doyum*

233. _____, Oya ile Kaya Denizde, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya okul tatilinde deniz kıyısına giderler. Burada arkadaşları Nur ile yüzerler. Motorla gezintiye çıkarlar.

**Akran ve çevre ilişkileri*

**Korku ve kaygı durumu*

**Mutluluk ve doyum*

234. _____, Oya ile Uzun Kulak, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya yaz tatilinde dayısının çiftliğine gider. Buradaki hayvanlara bakar. Çiftlikteki çalışanları ve yaptıklarını izler. Sincap, köpeği ve uzun kulakla birlikte vakit geçirir. Uzun kulak trenden çok korkar. Trenden kaçarken başını incitir. Oya Uzunkulak'ın başını sarar. .

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

235. _____, Kaya Avcı, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Kaya dayısının çiftliğine gider. Burada çiftliğin her yerini dolaşır. Dedesiyle birlikte avlanmak için ormana gider. Ayağı tuza sıkışan tavşanı kurtarırlar. Kaya eve gideceği sırada derenin üzerindeki köprü yıkılmıştır. Bir geyik Kaya'yı üzerine alarak onu karşıya geçirir...

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Aile ilişkiler**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

236. _____, Kaya ve Bisikleti, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Kaya sınıfını başarıyla geçtiği için babası ona bir bisiklet alır. Kaya bisikletine biner ve gezmeye çıkar. Postacının yükü çok ağırdır. Bu nedenle bisikletini postacıya verir. Bisiklete binmek isteyen Ayşe ve Yıldız kaya'nın bisikletini ister. Ancak onlar bisikleti taşı çarparlar ve bisiklet hasar görür. Dedesi Kaya'ya yeni bir bisiklet alır.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Aile ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

237. _____, Karabaş ve Kuzucuk, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Hasan Dede ihtiyar bir çobandır. Birgün Kuzucuk adlı minik kuzusu sürüden ayrılır. Bunun üzerine Karabaş'ı Kuzucuk'u bulması için gönderir. Karabaş Kuzucuğu bulur, birlikte oyun oynarlar. Oya ile babası yolda Karabaş ve Kuzucuğa rastlar. Onları hasan Dedeye götürürler.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Mutluluk ve doyum**

238. _____, Piknikte, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Oya ile Kaya ve babası birlikte piknik yapmaya giderler. Kaya orada gördüğü bir ata biner. Sonra birlikte yüzmeye giderler. Oya batmakta olan kayığa binmiştir. Kaya ile babası Oya'yı boğulmaktan kurtarır. Birlikte güzel vakit geçirirler.

***Aile ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

239. _____, Ormandaki Kulübe, "Oya ile Kaya", 1992. Kurtuluş Yayınları. 1.baskı, Ankara. s.s 12, 4-8 yaş.

- Kaya kış yaklaştığı için hayvan arkadaşlarıyla birlikte bir kulübe yapmaya karar verirler. Birlikte ağaç kütüklerinden kulübe yapmaya başlarlar. Kötü yürekli Tilki onların kulübelerini yıkar. Kaya ile arkadaşları Tilki'ye tuzak kurup onu yakalarlar ve bekçiye verirler. Kulübeleri yeniden yaparlar.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

240. _____ çev; Kemal Kurt. Küçük Beyaz Ayı "Beni Yalnız Bırakma", 1999. Nord-Süd Yayınları, 1. baskı, İstanbul. s.s 27, 4-7 yaş.

- Küçük beyaz ayı Lorj karla kaplı bir ülkede yaşıyordu. Birgün çok uzağa gitmişti. Köpeklerden çok korkan Lorj birgün uçurumda bir köpek yavrusu görür. Onu kurtarır ve onunla arkadaş olur. karınları acıkınca Lorj köpeği alıp evine götürür.

***Akran ve çevre ilişkileri**

***Korku ve kaygı durumu**

***Mutluluk ve doyum**

241. _____. Yavru Kuş “Ayşegül” , 1983. Alpagut Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 16, 3-6 yaş.
- Arda ile Ayşegül küçük yavru bir kuş bulurlar. Kuşun annesini aramaya başlar. Arda ile Ayşegül kırdaki çeşitli ilginç şeyler görürler. Yavru kuş ortadan yok olur.
*Akran ve çevre ilişkileri *Mutluluk ve doyum
242. _____. Yavru Kazlar ve Bobi , 1987. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 5, 4-7 yaş.
- Yavru kuşlar küçük köpek Bobi ile dolaşmaya çıkar. Tilki yavru kazları gözlemektedir. Bobi bu durumu fark eder. Havlayarak annesini çağırır. Tilki kaçır.
*Akran ve çevre ilişkileri *Aile ilişkileri
*Korku ve Kaygı durumu *Mutluluk ve doyum
243. _____. Kümese Horioz Geldi , 1987. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 5, 4-7 yaş.
- Çil Horoz kümese yeni bir horozun geldiğini görünce çok sinirlenir. Onunla kavga eder. Bobi ve Çomar onları ayırır. Horozlar barışır. Bir daha kavga etmezler.
*Akran ve çevre ilişkileri *Mutluluk ve doyum
244. _____. Akılsız Leylek , 1987. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 5, 4-7 yaş.
- Leylek annesiyle birlikte kırdaki gezmektedir. Uzaktaki yerleri görmek ister. Annesinin yanından ayrılır. Yavru leylek annesinin uyarılarını unutarak kendisiyle konuşan iltifat eden kurdun yanına yaklaşır. Kurt onun üzerine atlar. Anne ve leylek yavrusunun dönmesini bekler.
*Mutluluk ve doyum
245. _____. Minik Serçe , 1987. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 5, 4-7 yaş.
- Minik Serçenin karnı çok acıkmıştır. Fındık karnını doyurması için önce kemik getirir. Yiyemeyeceğini anlayınca ekmek getirir. Serçe karnını doyurur.
*Akran ve çevre ilişkileri *Mutluluk ve doyum
246. _____. İki Oğlak ve Kuşlar , 1987. Yap a Yayınları, 1. baskı, İstanbul s.s 5, 4-7 yaş.
- Biri sarı diğeri kara iki oğlak arkadaş olurlar. Birlikte kıra giderler. Kara oğlak yeni çıkmış olan filizleri yer. Kuşlar bu duruma üzülür ve onu uyarırlar. O bu duruma aldırmaz. Sonra kuşlar kurdun geldiğini haber verir. Sarı oğlak kaçır, Kara oğlak aldırış etmediği için kurdun saldırısına uğrarlar.
*Benlikle ilgili konuları içermemektedir.
247. _____. Çalışkan Miki ile Tembel Miki , 1987. Kurtuluş Yayınları, 1. baskı, Ankara s.s 12, 3-6 yaş.
- Bir tembel diğeri çalışkan iki fare vardır. Çalışkan olan fare yaz boyu çalışır yiyeceğini çıkarır. Tembel fare sadece eğlenir. Kış geldiğinde açlıktan ölmek üzere olan fareye çalışkan fare yardımcı olur.
*Akran ve çevre ilişkileri
248. _____. Tombiş “Pencereli Kitaplar Dizini” , 1992. Kurtuluş Yayınları, 1. baskı, Ankara. s.s 12, 3-6 yaş.
- Babası Tombiş’i okula yazdırır. Tombiş çok mutlu olur. çevresindeki herkese okula gideceğini söyler. Okula gidip çok ders çalışır. Babasıyla gezmeye çıkar. Karşılaştıkları herkes onun başarılı bir öğrenci olmasını diler
*Akran ve çevre ilişkileri *Aile ilişkileri
*Akademik durum *Mutluluk ve doyum

249. _____. Çalgıcılar Kasabası, 1995. Net yayıncılık, 1. baskı, İstanbul. s.s 16, 3-6 yaş.
- Sevimli küçük köpek Tazıcan ile arkadaşı Ağaçkakan Tıttık bir kasabaya gelirler. Kasabadaki herkes uyurgezer gibi dolaşmaktadır. Bunun nedeninin Kral'ın bestecisi olabilmek için geceleri herkesin müzik aleti çaldığını, kimsenin geceleri uyuyamadığı için uyur gezer gibi olduklarını anlarlar. Tazıcan ile Tıttık Kral'ın orkestrasının oluşmasını sağlarlar. Artık geceleri kasabada gürültü olmaz.
**Akran ve çevre ilişkileri* **Korku ve kaygı durumu*
**Mutluluk ve doyum*
250. _____. Gülenay ile Kazlar, 1992. Serhat Yayınevi, 1. baskı, İstanbul. s.s 15, 3-6 yaş.
- Gülenay ile Fatmagül iki yakın arkadaşdır. Birlikte kazları gütmektedirler. Ancak kazlar kaybolur. Çok üzülürler. Eve gittiklerinde köpekleri kazları eve getirmiştir. Buna çok sevinirler.
**Akran ve çevre ilişkileri* **Mutluluk ve doyum*